

Digitaliseret af | Digitised by

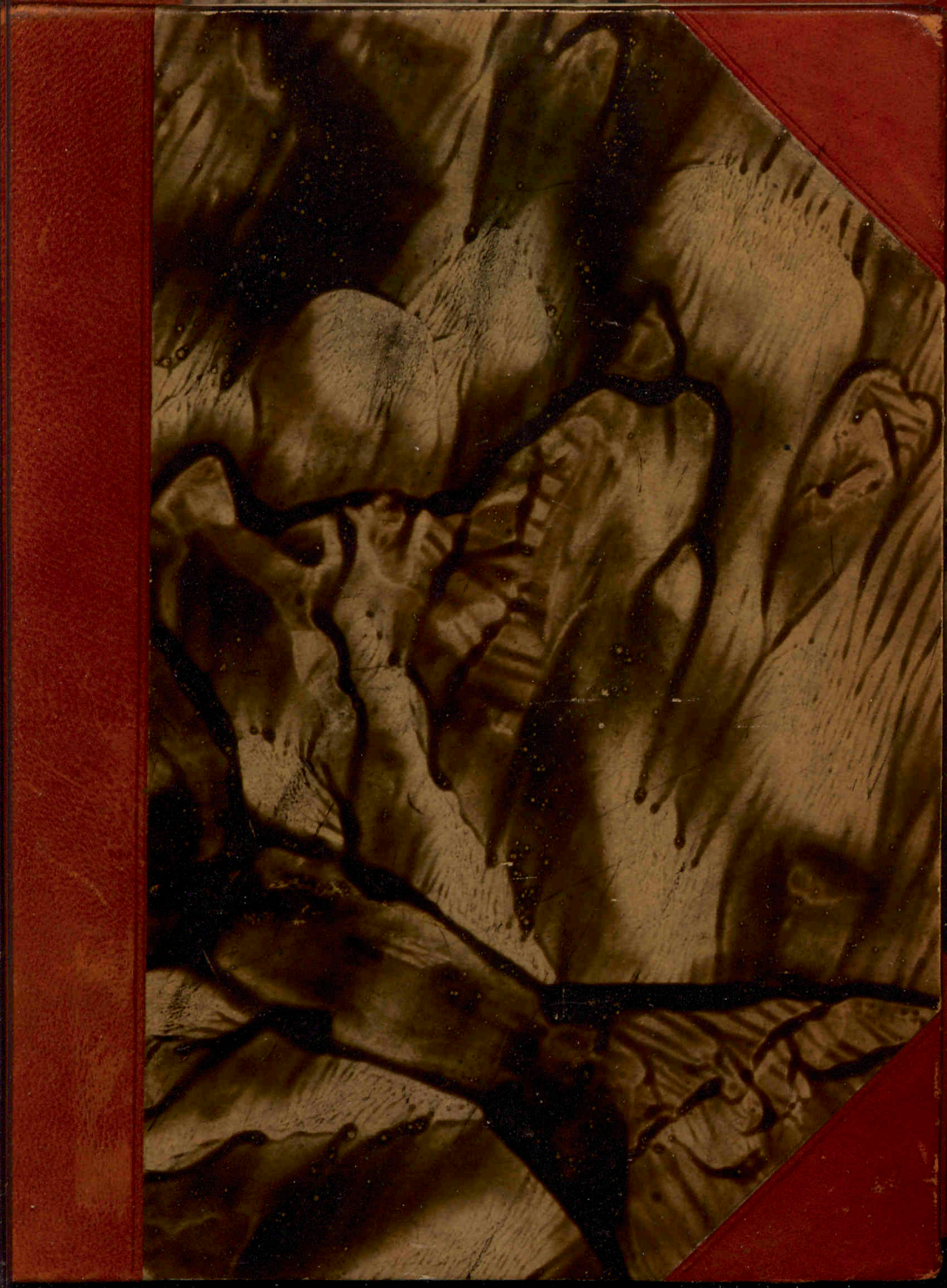
Forfatter(e) Author(s):	Michaëlis, Karin.
Titel Title:	<u>30 Dages Laan.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Köbenhavn : Steen Hasselbalchs Forlag, [1920]
Fysiske størrelse Physical extent:	221 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

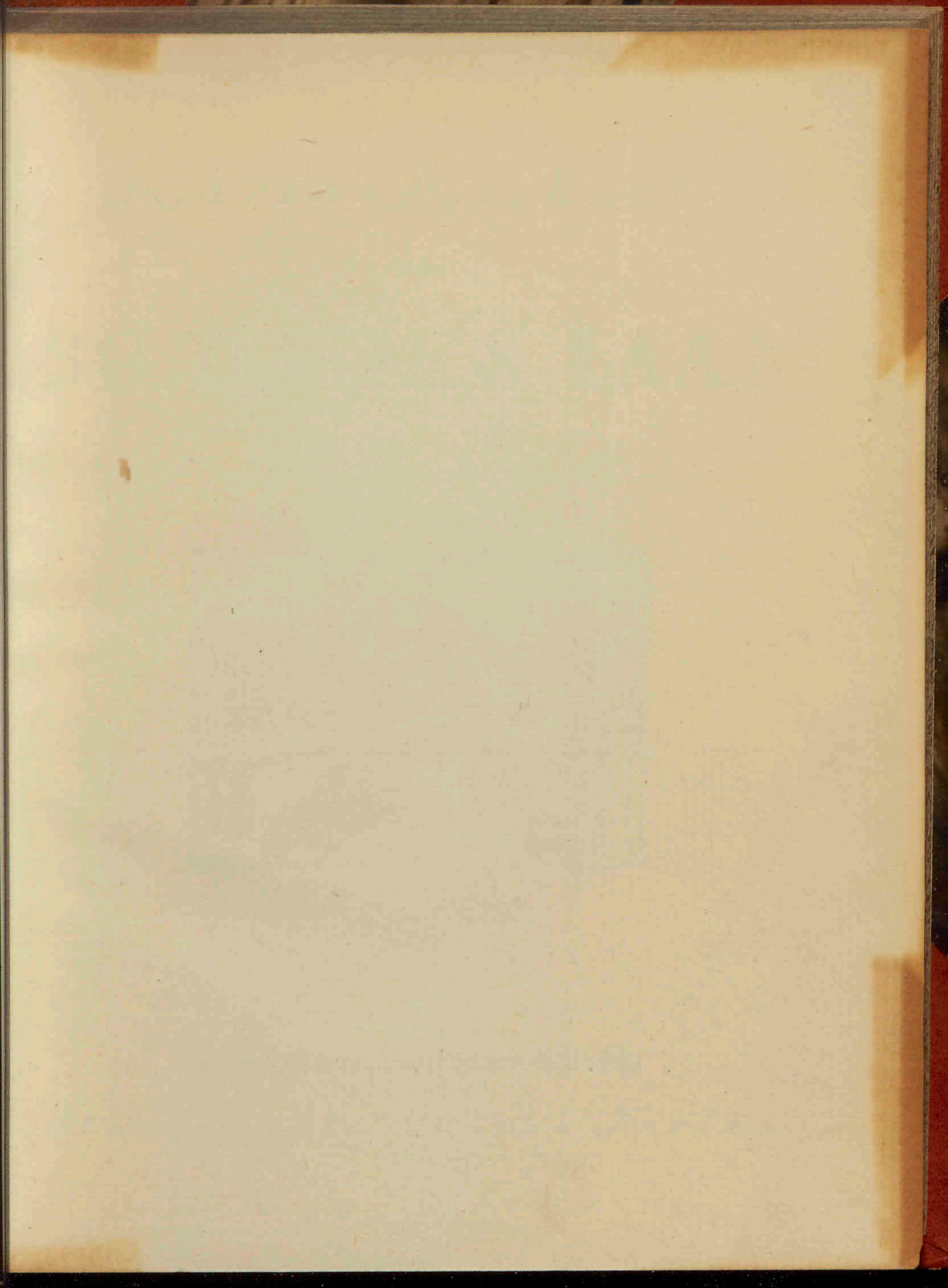
57. - 218

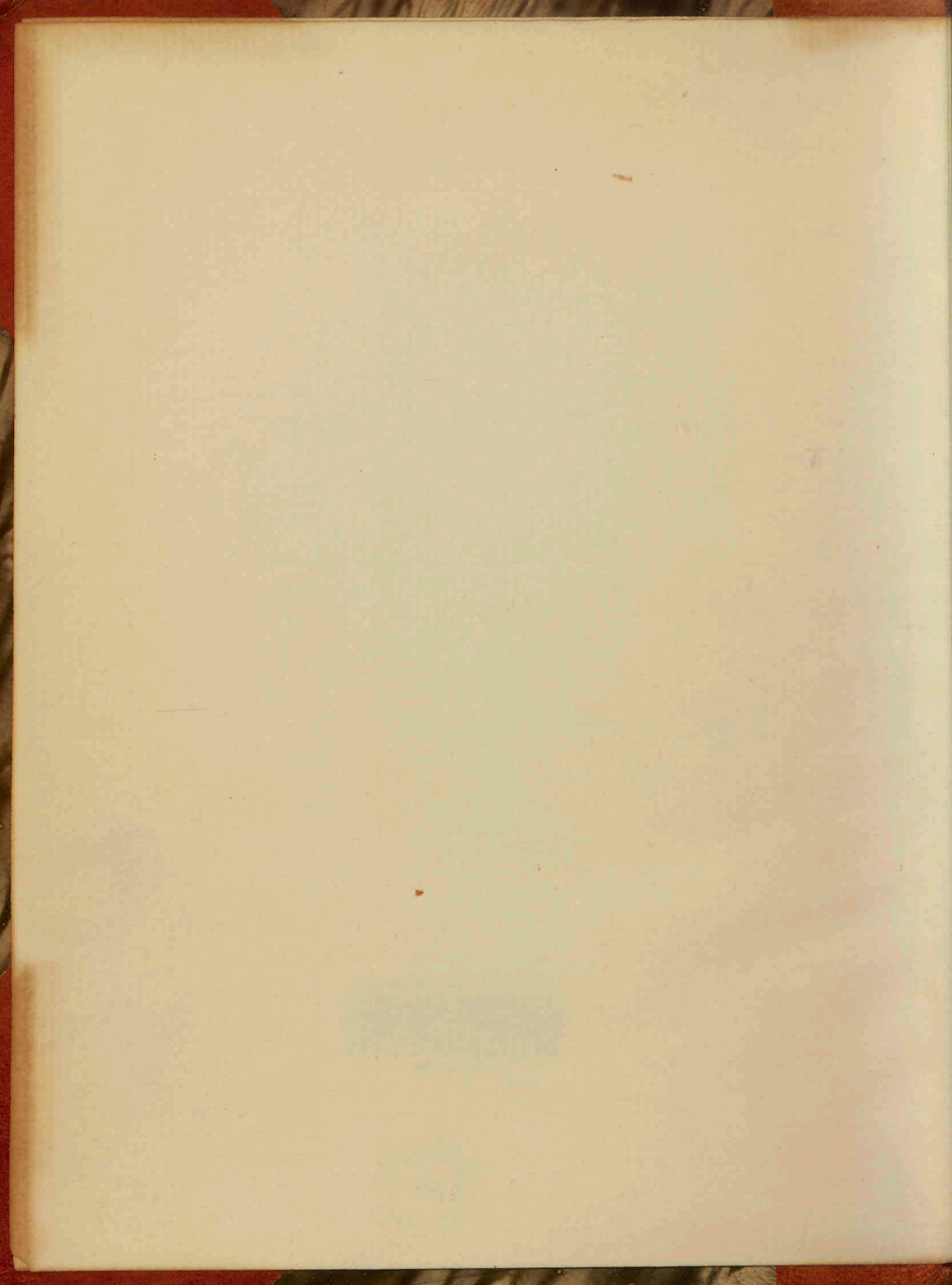
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130024037410

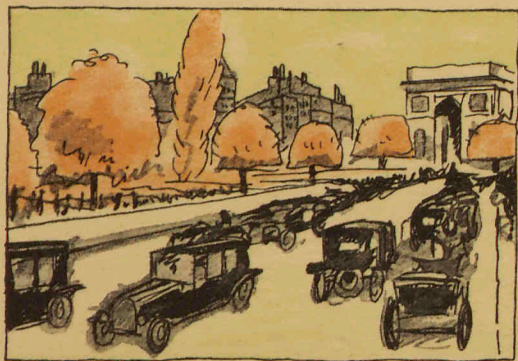

Karin Michaëlis

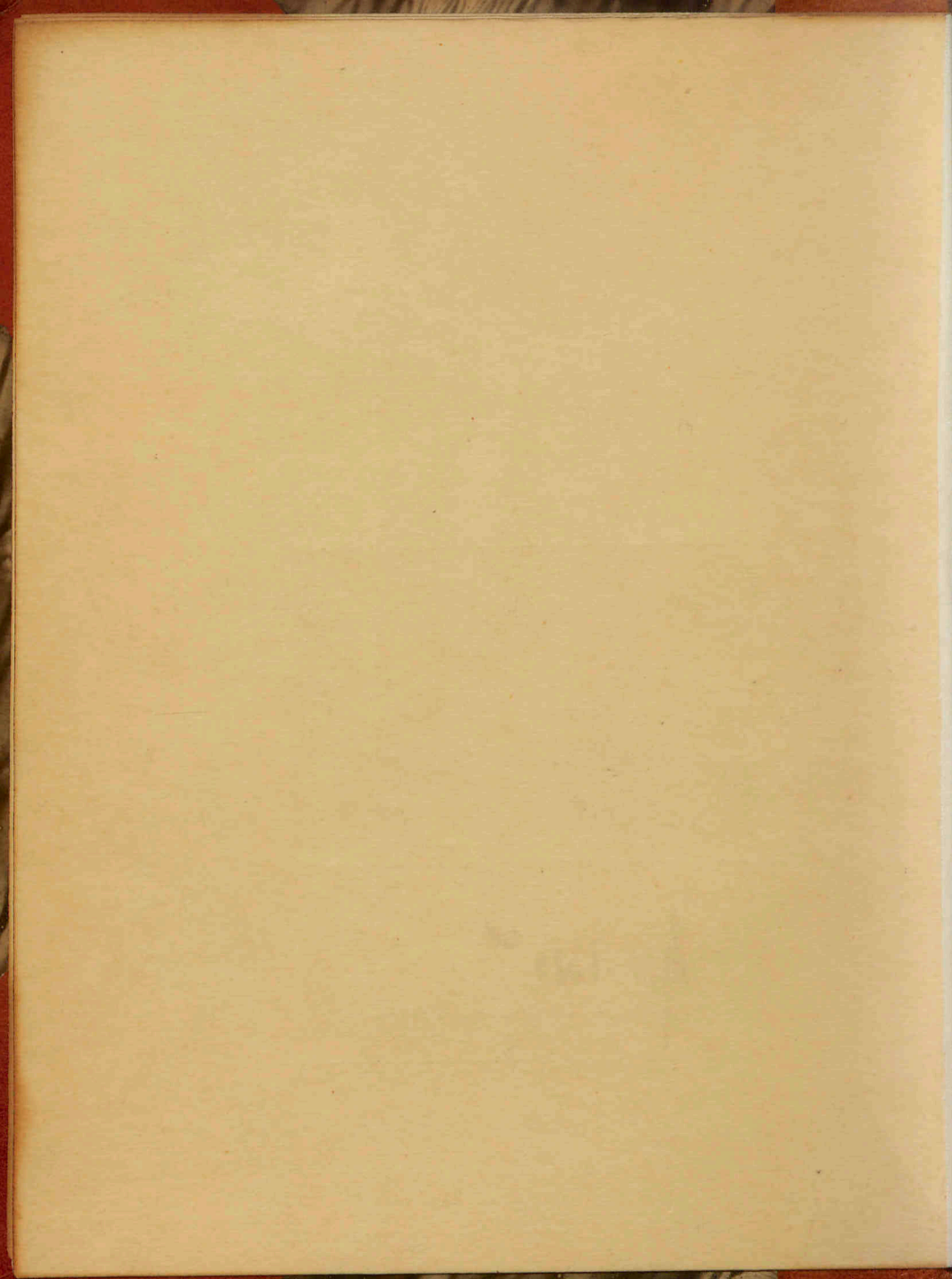
30 DAGES LAAN

København

Steen Hasselbalchs Forlag

30 DAGES LAAN

Apr 1380 ✓

K A R I N M I C H A Ë L I S

3 0 D A G E S L A A N

STEEN HASSELBALCHS FORLAG
FOR NORGE: SCHETELIGS BOKHANDEL, KRISTIANIA

DET HOFFENBERGSKE ETABL. KBHVN

25. August.

(H e l a)

Dette er Fred. Ingen forlanger noget af mig. Ingen behandler mig som Diva. Her er jeg mig selv. — Mig selv? Er Sangen da ikke en uadskillelig Del af mig selv?

Det er den vist ikke. Ellers kunde jeg ikke føle denne Adskillelse som noget saa godt og nødvendigt. Ja, jeg har faaet Fred og Stilhed. Takket være Ella og hendes fortræffelige Mand. De hører til de Stille i Landet, og deres Væsen meddeler sig til alle deres Omgivelser. Huset er fyldt med Fred og Stilhed og Sol. Huset som Haven. Hvem skulde tro, vi boede i det mondaine Grunewald? Det kunde snarere være en Præstegaard paa Landet.

Vi er saa milevidt fra alt det, der ellers udgør Samtalestof mellem moderne Mennesker. Her drøftes hverken Kunst eller Teater. Bøgerne staar paa de store Reoler, som havde de groet der, sammen med selve Huset og Havens Trær. Smagen er gammeldags og tung og

selvfølgelig som Ellas gode, solide Klæder og hendes Mands overvejede Ord.

Det var ret et lykkeligt Indfald af hende at foreslaa mig at »optræde« her i Huset under mit Pigenavn for at undgaa alle Kedeligheder. Ja, jeg har meget at være Ella taknemlig for. Men allermest, fordi hun viser en saa øm og taktfuld Forstaaelse af den Behandling, der vist er den eneste, som kan helbrede mit syge Sind.

For mit Sind er sygt. Det nytter sletikke at nægte det.

Og det har vel altid været sygt. Siden den usalige Affære med Unkas. Hele Retten er paa Alberts Side og slet ingen paa min. Jeg skylder ham at gøre mig det klart. Albert har fra den første Dag opført sig som den lydefri Gentleman, han er. Overladt mig Førerskab i et og alt. Jeg kunde fristes til at ønske, han ikke havde gjort det. Man kan ogsaa have for megen Respekt for Kunst og Kunstnere. Vi Kunstnere er dog kun stakkels almindelige Mennesker, maaske med et overfølsomt Nervesystem. Vi er paa en Maade svagere og paa en Maade stærkere end de, der lever det daglige Liv uden betalte Tilskuere. Vi er en Blanding af ubøjelig, stædиг Haardhed og sygelig Given efter. Samfundet be-gaar en stor Uret mod os Gøglere ved at forvænne os

som forkælede Enestebørn, og saa, naar vi opfører os uvornt, at dømme os, som havde vi nydt den solideste Opdragelse. Jeg skulde snakke om Opdragelse, skulde jeg. Har nogen vel haft mere omhyggelige og kærlige Forældre end jeg? Og hvad har det saa hjulpet? Var jeg en Husmandsdatter, vilde nøjagtig det samme være sket. En Unkas gives der overalt — og Børn med skrobelige Nerver. Var det ikke i vor egen Landsby, det hændte, at Hjulmandens Dreng blev uhelbredelig gal, fordi Faderen satte ham i Slagterlære! Han havde det som jeg.

Men han kæmpede med sin sølle Barnegraad og sine fattige Ord og tog Prygl i Købet for at blive fri for at myrde Dyr. Jeg gik, mod min bedre Viden, mod min Natur, med paa denne frygtelige Rejse. Jeg mente, det vilde hjælpe, som kolde Bade styrker mod Blødagtighed, naar jeg overvandt mig til med aabne Øjne at se det altsammen. Og da jeg følte Kræfterne svigte, da jeg i Hallucinationer saa Mennesker piske løs paa levende, flaaede Dyr, da gik jeg med Albert til Tyrefægtning! Hvorfor? Fordi jeg tænkte, det vilde gavne min »Carmen«

Ella har ikke spurgt, hvorfor jeg vil skilles, og jeg har ikke fundet Lejlighed til at forklare hende Sammenhængen. Maaske af Skamfuldhed, fordi der ingen er.

Thi det er jo meningsløst, at Albert som Mand blev mig modbydelig, fra det Nu, hvor jeg saa hans Betagelse over »Skuespillet«, medens jeg var ved at sprænges af Kval. Vi var jo blot to forskellige Mennesker og af forskelligt Køn. Jeg vidste, at Albert var Jæger, dog giftede jeg mig med ham, og det har intet forstyrret mellem os. Jeg har spist af Vildtet, han nedlagde. Jeg har siddet i den samme Baad, hvor han kastede Snøre ud og fangede Fisk paa Krog — uden at gribe ind. Det har altid været mod min Natur at øve Vold mod andres Handlinger, og jeg har desuden altid ærligt betragtet min Dyrekærlighed som sygelig og udartet. Da jeg kom tilbage fra Spanien, burde jeg have ladet mig indlægge paa en Nerveklinik, om ikke for andet saa for at forsøge at sove mig bort fra Indtrykkene. Istedetfor tog jeg straks fat med Prøver og mente, at min Kunst nok skulde faa Bugt med mine Nerver. At det gik saa galt, som det gik, havde ingen kunnet forudse. Ingen uden jeg selv. Det ved jeg nu. Noget skyldtes det vel min Angst foran enhver ny Opgave, men jeg skulde have ladet mig advare af de Tvangstanker, der beherskede mig paa alle Proverne. Jeg forudannede allerede dør, at saa saare jeg havde sunget den store Arie i første Akt, og Bifaldet fulgte — det Bifald, der mere skyldtes den inciterende

Melodi end egentlig min Stemme — vilde jeg igen se hele Arenaen for mig, lugte Støv, Blod, Krydderaande og — gaa istykker.

Baade Publikum og Presse tog Skandalen med ubegribelig Overbærenhed. Albert med. Men jeg vidste, at den vilde gentage sig, saa ofte jeg vovede mig op paa Scenen.

Er det saa ikke mærkeligt, at ingen har villet tage min Beslutning om ikke mere at optræde for Alvor! Man har Brug for mig, man holder af min Stemme — om jeg har Lyst tæller ikke, eller ihvertfald tæller det ikke mest. Man læmper sig saavidt muligt efter det, man aabenbart holder for Primadonnaluner, blot jeg vil synge de planlagte Partier. Man lokker for mig med Guld og Ære. Ingen fatter, at disse grønne Trær, der næsten virker som Øjenskærm, og disse stille Stuer med deres livsfjerne Videnskabelighed er det eneste, mit syge Sind behøver. Havde jeg endda haft en Flok Børn at underholde eller en ødsel, letsindig Mand — som jeg elskede! Men Pengene, som jeg blot gør mig latterlig ved at strø ud til Vandings-trug og Dyr lægetilsyn — uden sandsynligvis nogensinde at hindre blot et eneste Misbrug — det er meningsløst.

Sk, hvorfor har den gode Skaber, der havde en saa uendelig, ufattelig Sands for Skønhed, ikke ogsaa tænkt

paa at inddele sine Skabninger paa en lykkeligere Maade? Med de Billioner af Kloder til Raadighed havde det dog, synes jeg, været saa saare let at skille Mennesker fra Dyr. Jeg indrømmer, jeg var gerne ved en lille Fejltagelse kommen til Verden paa en Dyreklode. Thi jeg forstaar mig jo langt bedre paa Dyr end paa Mennesker. En Klode, hvor man aldrig mødte Vogne med spæde slagtede Lam.

Kristus, den Algode, han hvis Ord er de skønneste, der er sagt, maa have levet som en Drømmer for en hellig Sag uden at se til højre eller venstre, ellers havde han visselig givet Menneskene en Kærlighedslære, der ogsaa tog Sigte paa de Umælende.

Herude i Grunewald er der godt at være. Folk er saa rart velhavende, at de kører i Automobil, og de, der rider, forstaar at sidde paa en Hest. Kunde jeg altid blive her og nøjes med at læse de Bøger, Professor Baumann udvælger! Jeg kunde saamænd tænke mig at sidde paa Skolebænk igen og glemme, at det var mig, der først fandt Nydelse i et udsolgt Hus' Bifald. Nej, nu gør jeg mig selv Uret. Ikke Bifaldet var det afgørende, men Fornemmelsen af at virke paa hver enkelt af disse Mennesker, saa de, skønt de tænkte deres Tanker og følte deres Følelser, med eller mod Vilje var trællebundne af min Røst. Ikke mere end Bonden af Landsbykirkens rust-

ne Klokke, Sømanden af Havnekippernes Harmonika — men heller ikke mindre.

Jeg er vist ifærd med at blive helt menneskesky. Blot dette, at Ella har bedt mig gaa med iaften til det store Foredrag, hendes Mand holder for en sluttet Kreds, er mig til svulmende Ubehag. Men det vilde være taktløst, hvis jeg undslog mig. Desuden har strengt videnskabelige Foredrag en stor Tillokkelse for mig, og det ved Ella. I og for sig er Ofret, jeg bringer paa Venskabet smukke Alter, ikke saa overmaade stort. Men jeg er en skrækkelig Egoist, og det har Ella ikke prøvet at vænne mig af med.

Bare vi nu slipper for bagefter at have med den sluttede Kreds at gøre

26. August.

Der er noget uhyre beroligende og samlende i at sidde om et saadant langt Bord betrukket med grønt Klæde. Man er saa dejligt stængt ude fra uvedkommende Indtryk, og Hjernen har alle Celler rede til at samle de kloge Ords Honning.

Frits Baumann er virkelig en ypperlig Taler, naar man først har vænnet sig til hans dystre, afmaalte Form og Stemmens Enstonighed. Jeg forstaar mig jo ikke paa

Filosofi, men hvor gør det godt at lytte til en saadan Tankesymfoni. Og saa er der den sælsomme Fordel ved Filosofi, at den kan dyrkes og nydes, uden at nogen Side af Sandselivet berøres — hvilket jo er plat umulig med al Kunst. Da denne jo udelukkende er Produkt af Sandsning. Jeg er glad, fordi jeg var saa forholdsvis vel bevandret i Kierkegaard og Schopenhauer — smaa paradisiske Øer i Filosofiens Verdenshav. Derved fik jeg paa min lille Kvindevis alligevel Udbytte af Aftenen.

Og saa denne Fru Sonja Hende glemmer jeg sent. Det er, tror jeg, eneste Gang, jeg har haft Lyst at gaa hen til et fremmed Menneske med udstrakt Haand og sige: vær min Ven! Naturligvis gjorde jeg det ikke. Saadant gør man jo aldrig, af misforstaaet Velopdragenhed. Hende kunde det dog kun have glædet. Forresten var det maaske ogsaa mere Manden, der hindrede mig. Jeg kunde ikke faa det til at rime, at de to var Mand og Hustru. Og hvad angaar det saa mig? Jeg plejer ikke at beskæftige mig med andre Menneskers Passen eller ikke Passen sammen. De fleste Ægtepar er saa sandelig ikke Halvdele af samme Stjerne, der efter lang Søgen har fundet hinanden. Men de to hører sammen, det vidste man. Af hvad, ved jeg ikke. Men man vidste det straks.

Saa samtidig kloge og dejlige Øjne har jeg aldrig set, og aldrig saa sanddru Øjne. Hun lyver hverken for sig selv eller andre. De Øjne maa kunne se igennem alle Omsvøb lige ind til den nøgne Kærne. Er hun mon lykkelig? Det kunde jeg ikke se. Men hun hører til dem, der ved, hvad de gør og tager Konsekvensen af deres Handlinger. Hun lod ikke overvættes interesseret i mig. Maaske fordi Manden ikke var det. Han hed *Kolja*, men Efternavnet var mig for vanskeligt, Ella brækker ogsaa paa det. Hun kender kun lidt til dem, men efter hvad hun og Baumann siger, skal han være en usædvanlig Kapacitet i sit Fag. De er nok begge saa politisk interesserede, at de paa Grund af deres revolutionære Ideer og Propaganda har maattet forlade Rusland og nu frister en ret kummerlig Tilværelse her. Ja, de maa være fattige. Ingen Tjenestepige vilde om Søndagen vise sig klædt som hun, og dog virkede hun som af gammel fornem, altid skaanet, altid kultiveret Adel.

Med ham kunde jeg slet ikke tale, skønt han talte det mest flydende Fransk, man blot kan forlange af en Udlænding. Paa Forhaand afskyer jeg denslags sejrbevidste Øjne, der altid ligesom er vant til at tage selv. Det Par Indvendinger, han gjorde mod Baumanns Opfattelse af enkelte Steder hos Kierkegaard, der lader til at være

hans Yndling, var rammende og tydede baade paa Kløgt, Flugt i Tankegangen og bevæget indre Liv.

Det maa være meget stærke Baand, der forener de to, at dømme efter den Maade de søgte hinanden med Blikket. Naar han saa paa hende, kom der noget smukt, barnligt rent i hans Udtryk, men det udvidskedes, saa saare han talte med nogen anden. Jeg kunde tænke mig ham smeltende blid og samtidig ubarmhertig indtil Grusomhed. At hun lever og aander for ham var aabenbart, og hun gjorde intet for at skjule det, han derimod saa ud til gerne og rigeligt at tage for sig af alle Landevejens Glæder og bagefter med frommeste Uskyld finde sig i sin gode Ret.

27. August.

Jo, nu ved jeg det, hans Blik virker som et Glasskaar, der føres saa tæt op mod Øjet, at man har Fornemmelsen af at blive skaaret. Et Blik man skal gaa afvejen for.

Jeg har talt saameget til Ella om Fru Sonja, at hun tilbød at invitere dem sidst paa Ugen. Det havde passet mig bedre at se hende uden Gemalen, men Ella har Ret, hun gaar naturligvis ikke ud, uden at have ham med som Tolk. Jeg glæder mig meget til at se hende igen. Men hvad vil jeg hende igunden? Ja, jeg ved godt, hvad

jeg vilde, jeg vilde tale med hende om mig selv, bede hende raade mig — og følge hendes Raad.

28. *August.*

Som denne Kvinde dog beskæftiger mine Tanker. Siden jeg har set hende, er jeg mere usikker paa mig selv end nogensinde. Hun havde ikke giftet sig uden den »store« Kærlighed. Hun tager ikke tiltakke eller gaar paa Akkord. Men hvordan ialverden bærer hun sig ad med at binde — som hun øjensynligt har bundet — denne Hr. Kolja? Naa, Kærlighedens hellige Land har jo altid været lukket for mig. Maaske ved egen Skyld. Og bedre Mand end Albert havde jeg alligevel ikke kunnet gøre mig Haab om. Bedre Mand findes ikke. Han gaar ud fra, at en Kunstnerinde ikke er istand til at elske som andre Kvinder, fordi hun fra Begyndelsen er spaltet mellem Kunst og Kvindekald. Noget er der om det. Min hele Uangribelighed kommer sikkert ogsaa mindre af medfødt Dyd end en Slags instinktmæssig Væren paa Vagt for ikke at tære paa de Kræfter, Kunstens Udøvelse kræver. Artister skal jo næsten uden Undtagelse være maadeholdne i enhver Retning. Jeg er Artist, naar jeg staar paa Scenen. Men er jeg det ogsaa udenfor? At tænke sig, jeg har ikke taget en Tone siden hin Aften, hvor

jeg gik itu. Muligvis har jeg mistet Stemmen. Det falder mig ikke ind at prøve, skønt jeg idag er helt alene i Huset.

Han maa kunne synge. Hvis jeg ikke havde været saa ilde tilpas i hans Nærhed og under hans Blik, havde jeg forsøgt en Samtale blot for at høre Røsten.

29. August.

Albert har en altfor god Mening om mig. Saameget maa da Livet have lært enhver nogenlunde velbegavet Kvinde, at enhver Mand — uden derfor at være troløs mod sin Natur eller letsindig — er udsat for store Fristelser, som det ikke altid er let at slippe udenom. Han behøvede sletikke at have fortalt mig noget om det lille Sommereventyr i Pyrenæerne. Havde jeg været med, var det aldrig sket. Altsaa bærer jeg paa en Maade Skylden. Men naar jeg havde saa nemt for at tilgive ham denne lille Eskapade, var det nu ikke alene, fordi hans Sandfærdighed rørte mig, men — desværre — fordi mit Hjerte ikke led. Min Forfængelighed egentlig heller ikke. Albert har jo aldrig elsket, virkelig elsket, andre end mig. Og den Viden er meget behagelig for en Kvinde. Men sæt, jeg havde elsket ham, som jeg, naar jeg staar paa Scenen, aner, Kærlighed kan være, og som jeg maaske vilde kunne elske, hvis jeg f. Eks. ikke var Kunstnerinde,

men kun almindelig Kvinde og Hustru . . . ja da havde det hele vist taget sig ganske anderledes ud for mig. Skin-syge maa foruden at være en stor Pine, ogsaa være en mægtig Følelse. Albert finder mig grumme kølig og reserveret, men indrømmer, at netop dette for ham gør mig stedse lige ny og lige attraaværdig. Jeg ved ikke, om jeg er slet saa kølig, som han tror. Men det ved jeg, at der gives Øjeblikke, hvor jeg ser rødt, og hvor mit hele Væsen er som en Vulkan, der alligevel ikke kan sprænge sig Luft gennem Krateret. Naar jeg saa bagefter lusker ind i en Port eller finder en lukket Vogn, hvor jeg i Fred kan tudbrøle, skammer jeg mig dygtigt. Hvad har min Rasen, hvad har min vilde Graad hjulpet det arme Kreatur, for hvis Skyld mit Sind kom i Oprør? Intet.

31. August.

Kedeligt, at der til at være Nonne først og fremmest hører Tro. Forsagelsen kommer i anden Række. En Nonne uden Tro er et grimt Bedrag og en Umulighed. Ellers var jeg vel blevet det. Naar man ikke er stærkere kædet til Mennesker end jeg, og naar man ikke kan finde sig til Rette med den engang herskende Verdensorden — Menneskers Forhold til Dyr og Fanger — saa hører man ikke til ude i Verden, men gør bedst i at lukke sig inde.

Og Cellens Fred, den frivillig valgte Celles, maa være den højeste, der gives. For da jeg ikke kan være alene, egner jeg mig jo ikke til nogen øde Ø eller Eneboerhytte paa et Bjærg. Men til Klosterlivet med dets evige Ensomighed, dets daglige smaa Sysler og Pligter, dets strenge Tugt, Fritagelsen for Ansvar, Skønheden, Stilheden, Muren, der skiller fra Omverdenen, Grøntsagerne, der gror fromt bag Murene, Tilbedelsen af noget Usynligt, Vældigt hvor det alt tiltaler mig. Men jeg mangler det ene Nødvendige: Troen.

1. Septbr.

Ella sagde idag, uden ydre Anledning: — Du har aldrig haft nogen rigtig Sorg. Jeg tror, at en stor Sorg vilde gøre dig godt. Den vilde vende op og ned paa alt i dig, og du vilde finde en Mængde Kræfter, der nu er bundne og uprøvede.

En stor Sorg. Hvorfor ikke! Men i Bladenes Annoncespalter ser jeg aldrig store Sorger tilfals. Hvor skal Mennesket gaa hen for at søge en stor Sorg?

2. Septbr.

Herre min Gud Jeg kan jo alligevel ikke sove.
Her sidder jeg med Pennen i min Haand og vil skri-

ve mig ud af det, og ved saa, at det bliver aldrig skrevet, saalidt som det bliver noget Menneske betroet.

Jeg har forraadt mig selv. Jeg har forraadt det, der var mig det Helligste. Hans Kys er de Judaspenge, hvormed Forræderiet blev betalt. Og jeg kan ikke kaste dem fra mig. De har brændt sig ind i mig, er Dele af mig.

Hvorfor kom hun ikke med? Det var jo hende, jeg vilde se

Han kaldte det *Rus*. Ja, det svimler for mig, og jeg har tabt Besindelsen. Jeg ved ikke mere, hvem jeg var og hvem jeg er. Ved kun, at et Menneske, at *det* Menneske har tilrevet sig Herredømmet over min Vilje. Det er ydmygende, men det er sandt.

Kunde jeg skrue Tiden tilbage og gøre det Skete usket, jeg gjorde det dog ikke.

Jeg har ikke levet før. Nu lever jeg.

Det er fire Timer siden, han gik. I fem Timer har jeg levet. Her er intet at ændre, intet at ordne. Saaledes maatte det komme og ikke anderledes. Jeg har mistet Tøjlerne, er faldet til Jorden og slæbes nu af Tilfældet. Brækker jeg Halsen, er det ogsaa godt.

Hvad vil Dagen bringe?

— — —

Vi stod ved Klaveret. Det var det første. Ordene

var uden Betydning. Men det var, som om vi aandede i Takt, og som om vore Aandedrag var fortrolige med hinanden, længe før vi. Hans Stemme virkede paa mig. Det var det andet. Endnu stærkere end Carusos, da vi første Gang sang sammen. Ja, havde jeg kunnet synge iaften Ved Bordet talte han. Jeg søgte at blive Stemmens Virkning kvit og brød ham af. Umotiveret. Allerede ude af Ligevægt. Men hans Lytten var endnu mere farlig. Jeg lukkede mig op overfor denne Fremmede, mod min Vilje. Talte om det, jeg ellers skjuler. Hans Lytten tvang mig til at blive ved. Han, der ingen Ret havde til at komme i Forgaarden, stod i det Allerselligste. Mit Hjerte var nøgent.

Hvorfor faldt det mig ind at gaa fra Bordet med ham? Anede jeg, hvad der vilde komme? Paaskyndede jeg det?

Aldrig havde jeg troet, at et Menneske med Vilje og uden tvingende Grunde kunde tilføje et andet en saadan Smerte. Jeg tryglede ham om at tie. Han tav ikke. Han skar til med Ord, som med Blik. Vi sad i min Stue, og Huset var fuldt af Fremmede.

Da Albert rakte sig frem for bedre at se paa den blodfraadende Tyr, blev han mig som Mand modbydelig. Da Kolja tvang mig til at høre sin Beretning til

Ende, hadede jeg ham ikke. Og han blev mig *ikke* modbydelig.

Da hans iskolde Hænder tog om mine, rev jeg mig ikke løs men tyede ind under hans Kærtegn.

Hvem af os skælvede mest? Hvem var mest forfærdet?

— Hvad er det? spurgte jeg. Han svarede: Rus.

Da huskede jeg paa, at han var gift — med hende, jeg vilde have haft til Ven. Jeg nævnede hendes Navn, som man holder Haanden op for at værgе sig mod et Slag. Men han sagde: — Bryd dig ikke om det. Du gør ikke Sonja Fortræd. Hun er Bjærget, der rager op over Skyerne men har sin Rod dybt nede i Jorden Og hun blev Et med Bjærget, der kaster kold Skygge over alt Levende. Var det Skinsyge?

Han sagde: — Lad være at stride imod. Vi har ikke villet det, men Skæbnens Finger har peget paa os. Vi kan hverken gøre fra eller til

Han sagde ogsaa, maaske var det kun en Frase: — Du har forgiftet mit Blod. Jeg er bange for dig, men jeg slipper dig ikke

Hvad vil Dagen bringe? Jeg har lukket alle Vinduer paa vid Gab, og Natten er kølig. Men det er, som skulde jeg kvæles.

Ella har været ved min Dør og spurgt, om jeg er syg. Da jeg ikke svarede, gik hun. Hvorfor forurolige hende.

En stor Sorg. Vil dette kunne blive en stor Sorg? Eller en stor Glæde? Nej, saadan ser Glæde ikke ud.

Var Sonja min Ven og ikke hans Hustru, vilde jeg endnu i denne Nat opsøge hende og sige: — Hjælp mig, jeg er i Nød.

Tirsdag 2. September 1909.

(K o l j a)

Jeg elsker Dem ikke! Mærk vel, jeg elsker Dem *ikke*, Frue! Og jeg har heller ikke sagt det. Jeg har sagt andre ukloge og uoverlagte Ting, men ikke at jeg elskede Dem.

Desuden staar det nu her klart og uomstødeligt: Jeg elsker ikke den dyrevenlige Fru Hela. Det beroliger mig at se det paa Papiret. Det var Rus. Ikke just Alkoholrus og maaske en Smule mere farlig, men ikke mere fornem. Godt, at jeg ikke løj for hende, det havde ligget saa lige for. Men hellere denne Brutalitet end skønne Bortforklaringer. Det skylder man ogsaa et Menneske af hendes Art. Nogen helt almindelig Fru Hvemsomhelst er hun heller ikke. Sikkert har hun haft andre Eventyr før dette. Saa jeg behøvede maaske slet ikke at være urolig. Men det er godt ikke at lyve. Det er godt at være paa den sikre Side.

Jeg har egentlig ikke Tid at sidde her og beskæftige mig med en Dame, der ikke har eller kan faa Indflydelse paa min Tilværelse. Det er af største Vigtighed, at jeg faar den Afhandling færdig, der kan skaffe os det daglige Brød. Men jeg er ikke oplagt til at arbejde. Naturligvis

har jeg sagt dumme Ting. Det gør man i Rus. Det er undskyldeligt. I Rus ser man nyudsprungne Skove midt om Vinteren. Hun virkede som en Urskov, hvori man kan forville sig. En Urskov kan være meget farlig, hvis man vover sig ubevæbnet ind i den.

Ved Midnat, da jeg kom hjem, vækkede jeg straks Sonja og fortalte hende det Hele. Hun smilede og strøg mig over Haaret: Den Stakkel! sagde hun: Blot hun ikke tager det for alvorligt! Saa lagde hun sig om paa Siden og sov ind.

Sonja ved, at jeg ikke elsker den anden.

Men den Slags Verdensdamer er vanskelige at blive kloge paa. Hun har vel sagtens ikke noget at tage sig til. Saa slaar hun sig paa Dyr, ligesom andre paa Godgørehed eller Religiositet. Mon hun nogensinde har set et sultende Menneske? Eller det indre af et Fængsel? Eller Børn arbejde i en Fabrik?

Hvad hun sagde, var saamænd baade kønt og rigtigt. Bare en anden havde sagt det. Det passer sig ikke for en Dame i Silke og med Perler om Halsen og Diamantnaale i Haaret at tale om sligt. Det er at forvanske Værdier. Det opbragte mig til at begynde med. Havde hun pjanket løs om Teater eller Rejser, jeg havde fundet det ganske naturligt og uskyldigt. Men saa var der jo ogsaa

Parfumen. Parfume beruser mig altid, men jeg foragter Kvinder, der benytter saadanne Lökkemidler — vel at mærke, naar det ikke hører med til deres Metier.

Mit Lommetørklæde var ikke helt rent. Hun saa det og saa til Siden. Denne Taktfuldhed irriterede mig.

Jeg anstrengte mig ærligt for at tale om Ting, der passede i hendes Plan. Men hun talte om Kierkegaard. Sømmer det sig for overfladiske Mennesker at tale om Kierkegaard? Havde det endda været Nietzsche, han er nu en Gang taget til Indtægt af de mondaine Damer, men Kierkegaard Og da hun saa tog fat med Dyrenes Sjæl, og jeg ikke kunde slippe for at indaande denne Parfume, saa blev det mig lidt for broget. Hvis hun virkelig føler saa ømt for Dyrene, skulde hun ikke sidde der og spise Kød med den sundeste Appetit. Og ikke kramme ud med sine inderste Følelser ved et Middagsbord. Hun vilde jo aldrig ofre blot en Smule af sin Bekvemmelighed for de Umælende. Udover maaske at brødere Sofapuder til Basarer til Fordel for Alderdomshjem for udslidte Vognmandsheste.

Jeg tirrede hende med Vilje. Ophidselsen klædte hende. Hun trak mig med ind i sit Værelse. Det var akkurat saa proppet med Flaconer og Sølvgenstande, som jeg kunde have tænkt mig. Og dette Væsen, der sikkert

anvender en Fjerdedel af Dagen med sit Toilette, faar Krampegraad, naar en Kusk er lidt raa overfor sine Dyr!! Hun forlangte intet mindre, end at alle Dyr skulde afskaffes. Ogsaa Østers, min Naadige? Det var raat af mig, det var det, men det laa saa snublende nær.

Hun kom til at ryste. Og fik derved noget over sig ikke ulig en nervøs Racehest.

Sonja har siddet seks Uger i Kassematterne under Nevaen og kom ud som et Skelet, fyldt med Utøj. Men ikke en Klagelyd. Og ikke en Klagelyd, da jeg laa skamskudt paa Landevejen, og hun med sine egne Hænder fik mig slæbt op paa Karren og selv trak mig henad den frosne Vej. Hun mener det ærligt, naar hun siger, at hun er rede til at ofre Livet for en Sag. Ligesom Marfa og de andre.

Fru Hela har Ord nok til sin Raadighed. Men hvor er Sjælen bagved Ordene? Til saa blodig Musik hører ogsaa en blødende Sjæl. En Verdensdame har overhovedet ingen Sjæl. Havde hun, var hun ikke længere Verdensdame.

Da hun havde talt længe nok, tog jeg fat. Jeg vilde straffe hende, gøre hende Fortræd: — Tillader De Frue, at jeg fortæller Dem om et oprørende Dyrplageri, jeg var Vidne til for mange Aar siden? Nej, jeg maatte for Himlens Skyld ikke. Hun kunde ikke udholde at høre

sligt. Men nu *skulde* hun høre paa mig. Nu *vilde* jeg se, hvad der var indenfor Silken. Jeg fortalte hende om Bonden og den lille graa Hest. Vist var det grusomt af mig at fortælle en svag Kvinde en Begivenhed, jeg aldrig før har kunnet faa over mine Læber, end ikke overfor Sonja. Og medens jeg fortalte, havde jeg Fornemmelsen af, at jeg igen var Dreng og led dobbelt, fordi jeg fandt det under min Værdighed at græde og jamre. Hun blev ved at klynke, jeg skulde holde op, hun kunde ikke, hun kunde ikke holde det ud. Men nu maatte jeg engang have det Minde slidt løs fra Sjælen. Det var en haard Operation. Da jeg var færdig, mærkede jeg selv, at den kolde Sved sprang frem.

Jeg fik end ikke fortalt, at jeg sølle trettenaars Knægt med et fik Kæmpekræfter og rev Bonden om paa Jorden og havde sparket ham ihjel, var der ikke kommen Folk til.

Saavidt naaede jeg ikke. Hun laa paa Gulvet, hulkende og stønnende, og vred sig som en Orm.

Da steg der som en Purpurtaage op om mig. Jeg kastede mig over hende, jeg løftede hende op i mine Arme. Jeg fatter ikke, hvad der gik af mig. Jeg fornåm noget uhyre, noget, der omstyrtede alt i mig. En Storm. Hun stønnede mellem de klaprende Tænder. — Hvad er det?

Da følte jeg pludselig dybt nede en iskold Angst. Var det Samvittigheden? — Det er Rus! svarede jeg. Men jeg rev hende atter til mig. Og jeg ved ikke mere, hvad jeg sagde.

Det var simpelthen Sanserus. Løjerligt nok, jeg lagde næppe Mærke til hende, da jeg saa hende første Gang. Der maa være opstaaet en Slags Kortslutning. Nu skal jeg blot tage mig iagt for at gaa et eneste Skridt videre. Det vilde være skammelig Uret. Ja, jeg bør ikke engang blive staaende her. Til Formiddag vil jeg opsøge hende og sige, som det er. Hun hører sikkert til dem, der kan taale Sandheden. Og forresten ved hun det jo lige saa godt som jeg.

Vidste jeg nu blot, hvorfor jeg har siddet og skrevet alt dette paa Tysk. Det er jo dog ikke, fordi jeg har noget at skjule over for Sonja.

3. September. Morgen.

(H e l a)

Lyset gør godt. Nu ser jeg det hele mere klart. Vi er jo modne Mennesker og ikke ansvarsløse Børn. Verden er stor nok til, at vi siden kan gøre Plads for hinanden: Gaar du til højre, gaar jeg til venstre. Jeg er heller ikke bange men kun overvældet. Jeg bærer ham som en sød Kærne inde i mig, og han omgiver mig som en Skal, der skiller mig fra Omverdenen. Fra alt, hvad der var, til Klokken iaftes slog elleve Slag.

For ham vil jeg kunne synge, som jeg aldrig har sunget før. Jeg vil overraske ham dermed. Han aner ikke, hvem jeg er. Aldrig har jeg været saa lykkelig for min Stemme. Men han maa ikke vide det endnu. Det kunde forandre noget.

Maaske faar jeg ham slet ikke mere at se. Han elsker jo Sonja. Og jeg kan ikke gaa med til noget Bedrag.

Et eneste foruroliger mig: Hvorfor var han mig saa mageløs imod forgangen Aften? Det kræver Opklaring. Mit Instinkt plejer at være usvigeligt.

Man kan dog ikke gaa hen og elske et Menneske, der er én imod. Eller kan man det?

Hvor er jeg træt! Natten var lang, og jeg vilde ikke sove. Uophørligt følte jeg over mig hans Blik. Dette lyse, lysende, glitrende Blik, der snart virker som et Glasskaar, snart som Maaneskær paa stille Vande.

Var det hans Hensigt at pine mig? Netop det, er det dødsensvigtigt at vide — og spørge kan jeg ikke. Hans Forklaring iaftes, at det var nødvendigt, at man ikke havde Ret at krybe i Skjul, gælder ikke. Han var ikke sat til at bekymre sig om mit Følelsesliv.

Vi kender ikke hinanden, ved intet om hinanden. Vi tilhører to Racer, to Nationer, to Verdener. Og dog

Jeg kunde optræde iaften uden forudgaaende Prøve. Saa sikker er jeg paa min Stemme. Jeg glæder mig usigeligt til at høre den igen. Den maa jo være ligesaa forvandet siden iaftes som jeg selv.

Og snarest maa jeg skrive det til Albert. Det vilde være uanstændigt andet. Han tror stædigt paa min Tilbagevenden. Men hvad skal jeg skrive? At jeg har ladet mig kysse af en Mand, der elsker sin Hustru og ikke mig! Thi saadan er det jo.

Jeg har en Ulvehunger, saa jeg kunde spise kolde Pandekager, ja selv Faarekød. Og endnu er der en halv Time til Frokost.

Aften.

Fra han gik og til nu, har jeg sovet. Sovet sødt og nydt ham gennem hvert Aandedrag. Jeg er rolig. Her er Maalet. Her er Verdens Ende. Men min Stue har Døre og Vinduer, og der er andre Mennesker i Huset. Vi maa have vor Verden for os selv. Ingen maa se os, ingen maa høre os.

Da han kom, stod vi først begge og hakkede Tænder som frysende Børn. Og mange Ord fik vi ikke talt. Vi behøver ikke at tale. Ikke endnu. Men engang. Alt vil jeg vide, alt skal han vide. Jeg vil gaa baglænds gennem hele hans Liv ned til de allerførste Aar. Helst Dag for Dag, Time for Time. Kunde jeg samle hans Drømme, som min Moder opsamlede Regnvand.

3. September. Møde.

(K o l j a)

Ikke med en *Kvinde*. Kvinden mødte jeg igaar. Idag vilde jeg tage Afsked med hende. Da jeg kom, stod Værelset i Flammer. Luften brændte. Hun var kun Ildens Kærne.

Det var ikke Mennesket Hela, jeg mødte, men Inkarnationen af et Element. Man kan forlade et Menneske, men kan man forlade Luft, Ild, Vand? Dertil et Element, man ikke har kendt, som man for første Gang oplever? Kan man?

Det er altid godt at kunne forsage. Her er Spørgsmaalet: Bør man gaa ud af Tilværelsen uden at have set Solens Lys, uden at have hørt Sang, uden en eneste Gang at have smagt Kyssets Sødme?

Hela var Svælget, hvorfra hun selv flammede mig imøde. Vi var ikke, vi blev til, vi opstod under dette Møde. Jeg mindes heller ikke hendes Træk og ingen Enkelthed. Ikke Øjnenes Farve. Næppe Skikkelsens Omrids. Kun Ilden, Flammerne, hvori jeg forgik.

Fra min tidligste Barndom indtil nu, levede jeg altid

med et fjernt Maal for Øje, fo'r henover Dage og Timer som en afskudt Pil. Som Barn higede jeg efter at lære et Haandværk, saa jeg kunde ernære mig selv. Senere var det Filosofiens dybe Problemer, og saa kom Revolutionen. Altid noget udenfor mig selv. Altid var mit Liv kun Middel og Vej. Ingen Time havde sin egen Betydning. Hvert Venskab, hvert Elskovsforhold blev til under Tegnet af et fælles Maal. Sonja og jeg er Trosfæller, Kampfæller. Desuden elsker vi hinanden. Det var i vores Øjne det højeste: at kunne leve for noget. Den, der ikke forstod eller formaaede dette, syntes os fattig og tom.

Og er det saa ikke netop omvendt? Vort Liv har jo ingen egen Mening, intet eget Værd. Værdien maa søges i en eller anden abstrakt Idé. Tilværelsen selv er kold og mørk, siden den maa laane Lys og Varme fra en fjern Idé. Vi oplever ikke vor egen Tilværelse. Vi *er* ikke. Vi har kun Idéer.

Jeg vidste ikke, at jeg besad et Legeme. Indtog jeg overhovedet Rum? Som Underverdenens Skygger maatte jeg drikke Blod for at blive synlig. Mit Legeme er vakt under Helas Kys. Jeg føler Blodets Kredsløb som en sød Melodi, der synger inde i Øret.

Dette er *at være*. At være Kød og Blod, elastisk Blødhed, Tiltrækning, Duft, hed Aande, Vellyst, Afmagt. Og

jeg kunde være forsvundet fra Naturen uden at have haft Del i den!

Hela og jeg kan ikke følges. Vi har intet fælles Maal. Vi er ikke Rejsekammerater. Men Elementernes Møde har bragt Flammer til at slaa frem.

Hendes Frihed, hendes Mod er forløsende. Før, naar jeg rakte et Menneske Haanden, paatog jeg mig et Ansvar. Her faar og giver vi begge nøjagtigt det samme. Vort Møde er løftefrit og derfor lykkeligt. To Vandrere mødes. Under Middagssolen hilses deres Blod. Saa skilles de igen. Uden Taarer. Naturen græder ikke.

— — —

Sonja forstaar alting meget bedre end jeg selv. Hun saa mig alvorligt ind i Øjnene: — Du har Ret, det maa du have med!

Sonja skænker mig Elementet Hela.

— Men du maa ikke sige, at du ikke elsker hende. Du kan ikke kysse en Kvinde uden at elske hende! — Jamen jeg kan heller ikke lyve for mig selv og sige, at jeg elsker hende.

Mellem Hela og mig er paa Forhaand enhver Misforstaaelse udelukket. Man elsker med sin Sjæl, med sit Hjerte og — med sit Legeme. Hela og jeg elsker kun med Legemet.

Er hun smuk? Er et Element smukt? Er Muldjord smuk? Helas Hud er meget glat, men bag Parfumetaagen, dybt inde, sporer man endelig Hudens egen Duft. Den er mere end nøgen.

4. September.

(H e l a)

Har vi ikke kendt hinanden, fra før vi blev født?

Rusland kom ind i min Stue. Rusland er et stort Land.

Men ved du, Kolja, at medens du spillede, iagttog jeg dine Hænder, og *de* forraadte dig. Din ene Haand gik i Dybden og samlede tunge lødige Klange, men den anden dansede paa Tangenterne som et Føl paa en Mark, tilfældigt, sorgløst, vilt. Ligesom Blikket fra dit ene Øje gaar i Dybden, skærer gennem alt, lodder Sjæle, medens Blikket fra det andet kun strejfer Overfladen.

Kald det saa Rus. Kald det Drøm, kald det, hvad du lyster. Men den øverste Knap i din Trøje sidder løs, vær dig, at du ikke taber den, for jeg syer den ikke i. Du Filosof! Var du Skærveslager, eller Lygtetænder, det vilde ikke forandre en Tøddel.

Og som du kan smile! Du har jo Smil nok til at opforgylde Løgkupperne i dit kære Moskva. Men naar du trækker venstre Mundvig ned og bider Tænderne sammen,

føler jeg mig som en ren Marionet. Du haler i Snorene og faar den til at danse.

Inden du kommer, har jeg Tusinde Spørgsmaal rede. Dit Komme er Svar paa dem alle.

Min Stue er snart saa fyldt med dine Fortællinger, du Tusind og én Nat, at der daarligt er Plads til mig, men det er godt det samme. Saa har jeg dem at more mig med, naar du er borte.

Og du véd ikke, hvem jeg er. Det er det allerbedste. Naar Masken engang falder, vil du ikke blive skuffet.

Du siger, at mine Læber tager om Ordene, som var det fine aromatiske Frugter. Er de maaske ikke det? Men forresten kommer det jo kun af, at jeg synger.

Der gik jeg og bildte mig ind, at jeg var rig. Overfor dig er jeg jo den rene Landevejstigger. Du ser alt, hører alt, du oplever tredsindstyve Eventyr i tredsindstyve Minutter. Jeg tror nu slet ikke, du er saa stort bevendt som Filosof. Du er ikke logisk, naar vi er sammen. Eller er det mine forvirrede Tanker, der bringer dine paa Afveje?

Hvad gør saa det? Men kun én Mund maa du kysse. Og jeg vil rulle mig sammen som et vissent Blad og ligge inde i din Mund. Du skal vugge mig paa Tungen og lukke Læber og Tænder tæt i, saa ingen aner, hvor jeg er.

Jeg har aldrig kysset før. Det er Sandhed. Men du har heller aldrig kysset før. Vi er de allerførste Mennesker; saa det er ganske udelukket. Hører du!

Men naar du gaar ud af Stuen, bliver du alligevel tilbage. Véd du det?

.... Og en Dag er det ude, vi gaar fra hinanden.

Jeg ser to Veje midt igennem Verden, den ene gaar fra Syd til Nord, den anden fra Øst til Vest. Min Vej, din Vej. Kun et Nu skærer de hinanden. To hvide, endeløse Veje. Jeg kører i lukket Vogn med nedrullede Gardiner og skifter Heste i hver Kro. Mine Dage er hvide og ens som Vejens Støvskeer. Men du klatrer i Træerne, rusker Frugter ned og undersøger Fuglenes Reder. Du plukker Vejkantens Blomster. Du sover under aaben Himmel og spiller Plat og Krone om Stjernerne. Du nøjes i Nødsfald med Grøftens grumsede Vand — i din Mund forvandler det sig dog til Vin.

Og midt i de Minutter, der tilhører mig, taler du om Sonja. Som noget rimeligt, noget jeg skal kunne forstaa. Du taler om Jeres Kærlighed til den Kvinde, du holder i dine Arme! Jeg lader, som om jeg finder det rimeligt. I Russere er dog et løjerligt Folk. Og det paa mange Punkter. Her har jeg nu gaaet og brudt min Hjerne med, hvorledes jeg skulde undgaa at besvare visse Spørgsmaal,

du ufravigeligt maatte stille. Men du har ikke stillet et eneste. Du spørger ikke, hvem jeg er, hvad jeg er, hvordan jeg er. Prøver jeg at tale om mig selv, har du altid noget andet at fortælle. Er jeg saa uinteressant? Eller foretrækker du at lade Fantasien arbejde med ubekendte Størrelser?

— — —

Idag har gjort mig farligt klog. Du førte mig op paa et højt Bjerg. Under os laa udbredt Alverdens Herlighed. Du saa paa mig, og jeg nikkede. Hele Herligheden er nu min. Har jeg maaske solgt min Sjæl?

Velan — jeg køber en ny, eller klarer mig uden.

— — —

Jeg skrev saa til Albert, at jeg kommer, naar Prøverne begynder, men at min Beslutning forøvrigt staar fast. Saa faar han tro, hvad han vil.

Kolja nævnede jeg ikke. Det havde jeg jo ingen Ret til.

— — —

Tusinde røde duftende Roser maa lade Livet for at frembringe én Olieadstave. Intet Under, at Rosenolie er saa kostbar og kostelig. Men jeg ved noget endnu kosteligere: Med mine Hænder har jeg idag tørret Fugtigheden af Koljas Pande. Og jeg kender de Roser, der blev presset tildøde, inden hine Adstaver bristede frem.

Torsdag 4. September.

(K o l j a)

Idag vilde hun tale om sin Barndom. Jeg tillod det ikke. At jeg ved hendes Navn, er allerede for meget. Jeg ved mere: Hun er rig, uafhængig, har rejst meget og ligger sandsynligvis i Skilsmisse. Manden driver Storhandel i Paris.

Den, der ingen Fremtid har hos mig, bør heller ingen Fortid have. Vi hører til paa Nutidens Ø. Naar vi forlader den, bliver det ikke sammen. Hver gaar om Bord i sin Baad og sejler i sin Retning. Naar Sejlene synker under Horizonten, var det hele kun en svindende Drøm.

Sonja er Vogteren over mit Liv og min Sjæl. Med hende kan jeg tale om alt. Med Hela taler jeg som med et Barn eller et Dyr. Vi morer os sammen og nyder Nuet. For Hela er der intet, der hedder Opgave eller Ansvar.

To Vandrere mødes paa en Bjærgtinde. Deres Navn er *Mand* og *Kvinde*. Andet Navn har de ikke. Deri ligger deres gensidige Betydning. I Mødets Time giver de alt. De har ingen Skæbne, der kræver Tid.

— — —

Duft. Kød blevet til Aand. Legemer, der staar i Forbindelse gennem Rummet. Som Helas Ord og Blik hilser mig langt borte fra, naar jeg træder ind, saaledes hilser hendes Duft mig langt borte fra. Helas Duft er dyb, sanselig og intim som hendes Blik. Duften er hendes Sjæl. Anden Sjæl har hun ikke. Behøver hun ikke. Hendes Legeme er fortættet Duft, hendes Duft svævende Blod. Man staar i hende, bevæger sig i hende, naar man træder ind. Man kan kysse Hela, naar hun staar i den anden Ende af Værelset.

Hendes Klæder er aandeløs Forventning om Nøgenhed. Ja, hun besidder Legemets og Erotikkens Kultur. Hendes Legeme er aandfuldt. Som hendes Kærtegn er aandfulde. Hendes Ord gaar mig forbi, som Vind, der stryger gennem Løv. Jeg behøver dem ikke. Vil dem ikke.

— — —
For første Gang føler jeg Fattigdom fornedrende.

— — —
Sergei maatte rejse uden at faa min Beretning med. Sonja ved det ikke. Men det vilde dog være en Haan mod vor store Sag, hvis jeg tog den op i disse Dage.

— — —
Nej, en saadan Lighed! Sonja havde set Billedet i

en Kunsthandel og købt det for at more mig. Det morer mig ikke. Men jeg vil tage det med og vise det til Hela.

Trækkene er fuldkommen ens. Men hvilken Forskel i Udtryk! Mærkeligt, at jeg ikke selv har bemærket denne Lighed.

— — —

Lige modtaget 1000 Mark for Oversættelsen. Det var mere, end jeg havde ventet. Nu er vi sikret for et Par Maaneder, og Sonja kan faa nogle Klæder. Men jeg ser hende hellere i Laser end i det Godtkøbskram, der passer til vore øjeblikkelige Kaar. Der var en Tid, hvor Sonja ogsaa bar Perler og Silke.

Imorgen Aften gaar vi til Koncert. Hela har sørget for Billetter. Og Sonja finder det kun rimeligt, at jeg har mine smaa Adspredelser. Ja, Hela er en Adspredelse . .

—————

5. September.

(H e l a)

Jeg sidder ganske stille og skammer mig. Hvorfor var jeg saa feig? Hvorfor er jeg saa feig? Det ligner mig ikke. Er jeg saa bange for at miste ham?

Kolja var her kun ganske kort — vi sees jo iaften — men længe nok til at faa mig til at rødme, som jeg vist aldrig har rødmet før. Han trak mig hen foran Vinduet og blev ved at se paa mig og dreje paa mig. Saa lo han højt: — Hvor har jeg haft mine Øjne! Ligheden er jo ganske udvendig!

— Ligheden? Med hvem?

— Aah med denne madame Colbert, denne Sangerinde af »Guds Naade«, som det saa smukt hedder.

Hans Stemme var saa spottende, at mit Hjerte stod stille: — Kender du hende? Har du hørt hende?

Kolja svarede mellem Kys: — En Gang, og det var en Gang for meget. Jeg gaar ikke i Operaen for at se Skøger.

— Hvad mener du? Jeg kunde daarligt faa Ordene frem.

— Det var her i Berlin sidste Vinter. Hun optraadte som Gæst paa Operaen, og mine Venner var fulde af Lovord over hendes Præstationer, De vidste ikke, hvad de skulde berømme mest, hendes Sang eller hendes Spil. Jeg blev nysgerrig og gik hen for at høre hendes »Salome«. Noget frækkere har jeg aldrig set. Det var til at kaste op af. Jeg har set noget af hvert, men jeg har ikke, selv i et Bordel, set en Kvinde prostituere sig saa skamløst overfor fremmede. Og rundt om i Loger og Parket sad Kvinder, unge Piger, lystne Mænd. Vil du lyde mit Raad, saa lad dig aldrig lokke hen at høre det Fruentimmer

— — —
Og »Salome« er den Rolle, jeg er mest stolt over

— — —
— Her skal du selv se! Han trak et Billede frem, et Billede af mig kostumeret som »Salome«: — Du maa sandelig ikke rødme over det. Du kan jo ikke gøre for, at dette Kvindemenneske har en stor ydre Lighed med dig

Jeg udholdt det ikke længere. Desuden var jeg bange, at næste Nu skulde forraade mig. Jeg snappede Billedet fra ham, rev det i Stumper og kastede Stumperne i Papirkurven. Kolja lo: — Du er radikal, men du har Ret, hun fortjener ikke bedre.

Som for at forklare min Handling skyndte jeg mig:

— Du skal faa et andet Billede, der ligner mig, som du ser mig. . . . Men Kolja gjorde en afværgende Bevægelse:

— Nej, nej, ikke noget Billede

— Hvorfor ikke?

— Fordi, Hela, nuvel fordi dette skal være et herligt Eventyr. Men naar det er ude, skal det ogsaa være helt forbi

Skammen var mindre, da Kapelmesteren tredje Gang slog an, og jeg ikke faldt ind.

Nu kan Kolja aldrig erfare, hvem jeg er. Nu er jeg tvungen til at være stum. Her drejer det sig jo ikke mere om, hvorvidt jeg virkelig ser fræk ud i Rollen, men at han finder det. Og det var netop min store Triumf, at jeg borgerligt Uangribelige, jeg ubetinget Dydige var i Stand til at gøre mig til Et med en Salome.

Kolja sagde senere: — Hvis jeg var gift med Verdens største Kunstnerinde, og hun stillede sin Nøgenhed saaledes frem for Publikum, jeg vilde kvæle hende med mine Hænder og spytte paa hendes Lig. Du maa ikke misforstaa mig. Jeg kunde gøre en Skøge til min Hustru, hvis jeg ellers fandt Behag i hende. Men en saadan Hvor mange Elskere tror du vel dette Væsen i Smug har haft, inden hun tilegnede sig dette perverst tillokkende Smil?

Og saa skulde det ikke undre mig, om hun i Salonerne kræver at blive hyldet som den Ærbareste af Ærbare. . . .

Endelig fandt jeg et Paaskud for at faa ham til at gaa.

Mine Kinder brænder. Jeg har fornægtet min egen Stemme og mig selv, som et uægte Barn, der er velskabt og sundt, men som Moderen ikke tør vedkende sig.

— — —
Jeg er bange for iaften, og jeg længes efter iaften.

Det er Fuldmaane. Jeg vil sige til Ella, at hun ikke skal lade Pigerne sidde oppe for at vente paa mig. Jeg har Lyst til at gaa mig dødsenstræt med Kolja.

Men hvor skal jeg udholde at høre Musik sammen med ham?

Og hvad skal jeg tage paa, at han ikke skal finde Lighed med Salome?

Nat.

Jeg har set den største Fuldmaane, der nogensinde sejlede over Nattens høje Himmel. Jeg har set

Nej, ikke saadan. Det gælder at holde Maanen fast, at lægge den for Anker. Han og jeg.

Og Maanen sejler. Alle Gader er hvide Kanaler. Og i Kanalerne svømmer endnu Violinens Toner.

Med sænket Hoved, med ludende Krop, staar Manden der, under de tændte Kroner, i en overfyldt, overhed Sal. Han lægger Violinen til Øret. Orkestret tager fat. En Tone løsner sig ud, en Tone gaar egne Veje, stryger over usynlige, smerteskælvende Sjæle.

Kolja sidder ved min Side. Paa engang griber han raat om min Haand. Slipper igen. Hans Aasyn er fordrejet af Angst, Vrede, Vildskab. Læberne pint mod hinanden. Blikket splintrende Glasskaar. Mig ser han ikke. Han ved ikke, at jeg er der.

Eller min Nærhed vanærer hans Nydelse. Eller han tænker paa Salome. Manden deroppe fører Buen, ludende, lyttende, dødsenstrist, dødsensene. Bag ham, som en altfor tunge Byrde, han maa slæbe paa sin arme Ryg, et halvgodt Orkester, der gør sit Bedste. Han er alene. Kolja er alene. Jeg er alene. Og Beethoven i sin Grav er alene. Da Bifaldet begynder, springer Kolja op, river mig med ud af Salen, uden at se paa mig. Han henter Tøjet, men glemmer at hjælpe mig. Vi staar ude paa Gaden. Fuldmaanen over os.

Jeg kunde lægge mig ned og græde, men giver mig til at tale, le. Kolja er fraværende. Jeg siger, at vi har Tiden for os. Han hører det ikke. Bygninger kommer imod os, aabne Pladser kommer imod os. Saa taber

Kolja en Mønt. Uden at vide af det knæler han ned og roder efter den, som man i Drømme roder efter en tabt Skat. Det er for mig, som laa mit eget Hjerte der i Snavset, og han rodede efter det.

Jeg maa have ham ind, hvor der er Mennesker, jeg er bange for ham. Jeg kender ham jo ikke. Vi spiser, og vi ler, men alt er som i en Grav.

I Hamburg saa jeg en Elefant staa og rokke. Den var lænket paa alle fire Ben, fordi den engang for Aar tilbage havde dræbt sin Vogter. Altid naar jeg er bedrøvet, ser jeg den Elefant staa og rokke, frem og tilbage, frem og tilbage.

Kunde jeg give den Friheden ved selv at blive slaaet i Lænker Mine Tanker er syge, men jeg ler og spøger. Kolja lever op.

Vi gaar ude i Tiergarten. Alle Træer hvide af Lys. Kolja siger: — Hvor jeg er lurvet! Blot jeg hører god Musik, bliver jeg Overklassemenneske. Værre end det. Jeg under ikke de andre Stakler at sidde og høre med. Jeg kunde jage dem ud af Salen, som Kristus jog Vekselernerne ud af Templet. Og jeg tror mig kaldet til at revolutionere et Folk! Lurvet, elendig er jeg

Maanen over os, Maanen om os. Der maa være Gifte i Maanen. Vi har jo kun drukket Vand.

Hvordan gaar det til, at Mennesker pludselig kan blive som vilde frygtelige Dyr?

Herre min Gud, saa hjemløst, saa fattigt, saa meningsløst det Hele. Vi var to Lystvandrere, vi blev to forfulgte Flygtninge, der ikke havde Tag over Hovedet, men kun Maane. Blændende, blindende Maane. Opad en Gade, nedad en anden. Stengraa Kaserner, Kirkers dybe Skygger, hinanden omslyngende Menneskepar. Vogne. Vogne. Hvorhen? Til mig kunde vi ikke gaa, jeg er jo selv Gæst, og ikke til ham

Vi taler omkap, vi tier omkap. Jeg ler som en Gal for ikke at græde. Maanen spyer sin Gift nedover os. Det er et Mareridt. En Drøm. I Drømme har vi forvildet os. Maa gaa saadan i al Evighed. Saa standser Kolja, lægger sine Hænder fladt paa mit Bryst: — Har du Mod? Hans Stemme er usikker. Jeg ved først ikke, hvad han mener. Og da jeg forstaar, maa jeg smile. Hvor er det Baal, jeg ikke ved hans Side vilde bestige!

Kun ét er vigtigt: Tag over Hovedet. Tag, der ikke bestaar af Maane.

Vi gaar ikke mere. Vi drives. Vi flyder. Gennem de lysende Kanaler. Sammen med Violinens Toner. Nye Pladser fødes, nye Husrækker. Alt kommer imod os, alt

glider os forbi. Koljas Stemme berører min Hud, brænder mig i Øret: — Nu er vi der snart.....

Men det varede længe. Jeg følte ikke mere Fødderne under mig. Men det var, som om Maanen sank ned gennem Luftlagene, nærmede sig, voksede, udstrømmede kold Hede, brændende Kulde: — Du er jo modig

Aldrig mere skal jeg staa Ansigt til Ansigt med dette Hus. Vilde ikke heller kende det mellem Gadens andre. Kolja hvisker med Portieren. Jeg holder mit Hoved højt. Føler mig, selv Dronning, ved en Fyrstes Side.

Vi er lukket inde i et snævert Værelse med Ruder af mat riflet Glas. Lyset er gustent. En nøgen Fangecelle er mindre hæslig. Kolja synker i Knæ for mig, som var han i Begreb med at begaa en Forbrydelse. Men vi har Tag over Hovedet. De matte Ruder holder Maanen ude.

Jeg spurgte Kolja: — Hvad er det? Han svarede: — Rus.

Men vi har kun drukket Vand.

En eneste Tanke holder jeg fast: — Er dette Rus, da blev ogsaa Verden skabt i Rus

Vi gaar bort med løftet Pande, uden at vende os. Vidende, at istedetfor det graa Stenhus staar nu et Mar-

mortempel rejst til vor Ære. Fra inat er dette elendige, af Menneskelast forsjoflede Værelse forvandlet. De Stakler, der siden tyer derind for at stille deres grumsede Begær, vil føle sig paa hellig Grund. Dette Værelse har faaet Sjæl. Thi i dette Værelse skænkede jeg Kolja min Sjæl.

Maanen er borte. Gaderne stumme, stille, dunkle, tomme. Vi gaar langsomt. Asfalten under vore Fødder er blødere end Mos.

Men efter denne Nat burde ikke komme nogen Dag.

Fredag (eller rettere egentlig
allerede Lørdag).

(K o l j a)

Morgenrøden gløder over Tagene. Vi har overskredet Dagens dunkle Grænser og er vandret ind i den nye Dag som i et nyt Land.

Nu er jeg kommen hjem. Hele Værelset er rødt. Møblernes matte Politur genspejler Morgenrøden. Hvordan gaar det til, at disse sølle Genstande kan give Svar paa saadanne Farver? Jeg havde ikke holdt det for muligt.

Hver Morgen, medens jeg sov, har denne hemmelighedsfulde Bryllupsglans været her. Endelig har jeg grebet den paa fersk Gerning. Skulde jeg vække Sonja og vise hende dette Morgenrødens Under? Nej, nej, det gaar ikke an, dette Under skyldes jo Hela.

Men sov du kun, Sonja, min kære Kammerat.

Var Natten skøn eller smertelig? Som i Rus tumlede begge mellem hinanden. Morgenrød paa blege Kinder.

— — —

Koncerten. Ny Erkendelse. Musikkens dybeste Vellyst. Hidtil var for mig Musik enten modbydelig, den

saakaldt »lette« Musik, eller en hellig-tragisk Begivenhed, guddommelige Hemmeligheders Aabenbaring, der skulde tydes. Musik var en Opgave, fordrede yderste, sjælelige Anspændelse. Blev paahørt med rynkede Bryn.

Igaar for første Gang nød jeg Beethoven. Med lukkede Øjne, beruset, svævende, forgaaende. Som en hed Blodstraale sprudlede Violinsoloen frem deraf: Vort Blod. Vor røde Vellyst.

Min Albue berørte Helas. Jeg sporede hende i min Skulder. Hendes Arm berørte min. Det var, som dannedes der i min højre Side en Bresje, og gennem den strømmede Musikken ind i mig.

Jeg kunde ikke tage hende for Øjnene af alle disse Mennesker. Vi gik.

Hela var løssluppen som en Skolepige. Hun vilde ud at spise tilaften, ud at more sig. Jeg blev kold om Hjertet. Min Strube var tør. Hvor skulde jeg føre hende hen? Hvad koster det i en god Restaurant? Og min Paaklædning til hendes elegante Aftenkaabe

Hun kyssede mig paa aaben Gade. Med kongelig stolt Skamløshed. Men jeg var latterlig, fordi jeg ikke vidste, hvorhen. Og ynkelig, fordi jeg ikke vidste, om jeg havde Penge nok til at betale Aftensmaden.

Jeg prøvede at tælle mine Penge i Lommen. Det var

utaaleligt. Overfor en af vore egne, havde jeg uden videre sagt, hvor mange Penge jeg havde, hun havde talt sine, og vi havde beregnet, hvor vi skulde gaa hen. Men Hela aner ikke, der findes Fattigdom.

Jeg aabnede Pungen i Lommen og rodede rundt deri. Et Femmarksstykke rullede fra mig, faldt i Rendestenen. Jeg bukkede mig og ledte, det var som sunken i Jorden. Men jeg havde ubetinget Brug for det. Jeg ledte og ledte.

— Saa lad den dog ligge, den dumme Mønt!

— Straks, straks! sagde jeg. Den kolde Sved perlede mig paa Panden. Det var uudholdeligt. Hela stod i sin prægtige Aftenkaabe, rank i Maanelyset, skuende langt ud i det Fjerne. Medens jeg knælede i Snavset. Endelig fandt jeg Mønten. Den var helt tilsolet. Rasende knugede jeg den i min rystende Haand.

— Nu skal du komme. Nu vil jeg føre an. Hendes Stemme lød forceret lystig.

Paa engang var vi der. I en ganske lille, billig Restaurat. — Jamen, Hela, her er ikke godt nok for dig!

— Jo, netop, det er saadan jeg vil have det. Det er jo det morsomme. Hun spøjte og var kaad. Jeg havde en Klump i Halsen. Hun bestilte de løjerligste Ting og

rodede alt mellem hinanden. Hele Kalasen kostede seks Mark. Men alle Mennesker saa paa os.

Saa var vi igen ude paa Gaden, og det var Fuldmaane. Drømmeagtigt, uvirkeligt. Der var sket en magisk Forvandling med alt. Det var *Sølvet*. Sølv paa Tagrenderne, paa Glasruderne. Paa Dammen i Tiergarten, Sølv paa Sporvognsskinnerne, Sølv hængende mellem Træerne som Spind. Tykt, tungt Sølv. Det stemte for Brystet. Fødderne blev tunge af at vade i Sølv. Men Hela var hjemme i dette fremmede sølverne Element. Uhyggelig, fremmed-voldsom kom hun mig i Møde. Flere Gange maatte jeg tænke paa Billedet af Salome. Hela førte mig ind i sit Rige. Søilverlet svævede hun om mit dunkle Tungsind. Søilverlyst sprudlede hendes Latter henover min grublende Vemod. Hela, Hela, skreg det i mig. Sølvtungt var mit Hjerte. Aldrig har jeg kendt en saadan Tristhed.

Jeg greb efter Hela som efter noget flygtende. Med en sidste Anstrengelse. Jeg vilde have hende. Have hende ind i mit Blod. For at overbevise mig om hende. Hun skulde ikke undfly mig.

Hvert Øjeblik kom der Mennesker forbi. Jeg rystede af Feber. Den Attraa, der opstod i mig, var født af mørkt rasende Tungsind. Vi tumlede afsted. Alle

andre vidste hvorhen. Kun vi var hjemløse, forstødte. Jeg var ude af mig selv. Dette var Følgen af min Dumhed, min tølperagtige Ubetænksomhed. At jeg ikke havde regnet med dette. Der maatte jo være hundrede af den Slags Hoteller, der tog Gæster uden Bagage. Men jeg kendte dem ikke.

Endelig faldt et Hotel mig ind. Et ordinært snavset Hotel garni. Tilfældigvis havde jeg boet der et Par Dage for længe siden, og uden at vide, hvad Slags Hotel det var. Det laa langt af Vejen. Sporvognene gik ikke mere. Tage en Vogn kunde jeg ikke. Jeg vilde genere mig for at opgive Kusken en saadan Adresse, naar Hela var med. Men vi kunde ikke skilles. Her drejede det sig om Liv og Død.

Hela var begejstret over mit Forslag. Eller hun lod saadan. Ogsaa derfor hadede jeg hende. Jeg fandt det skamløst.

Og saa Hotellet! Allerede ved Indgangen slog Stanken os imøde. Og den sminkede Kanalje af en Stuepige mønstrede Hela, som tænkte hun paa at give Politiet Underretning om denne fordægtige Pragt. Saa slemt havde jeg ikke forestillet mig det. Jeg gjorde en Bevægelse for at vende om. Hela lo højt og vildt. Om lidt, tænkte jeg, om lidt vil hun komme til at væmmes ved dig, og imorgen

er alt forbi! Hun stod der høj og rank, som ventede hun det blodige Hoved paa et Sølvfad.

Vi traadte ind. I Halvmørket famlede hendes Hænder efter mig. Klumpen i Halsen lammede min hele Krop. Jeg var som Is.

Da rantes jeg af en Lugt fra den snavsede Seng. En usigelig ækel Lugt. Den kom saa langt borte fra. Fra mine vilde Studenterdage i Petersburg. Og Lugten førte med sig en Sky af Ideassociationer. Det opflammede pludselig mit Blod.

Og saa Det var en rasende Hævn. Oprejsning for min Angst, min Skam, min Ydmygelse. For Femmarksstykket og mine lurvede Klæder.... Du var taktfuld, nu behøver du ikke mere at være taktfuld. Du var fremmed og sølvern og flygtende. Du talte Dyrenes Sag, og du danser halvnøgen for Publikum for Døberens Hoved.

Hvem er du? En Tøs og ikke andet. Hvor er du nu? Er Hotellet modbydeligt og snavset? Du ved det ikke mere. Her har du Hovedet. Her. Her. Dine Sanser forgaar i Vellyst. Skal du ikke synge? Væmmes du ved mig? Sender du mig væk imorgen? Men jeg har haft dig inat

Det var flammende Vanvid. Jeg favnede Hetæren

fra Billedet. Hela jamrede halvt afmægtig. Jeg slap hende ikke. Jeg sønderlemmede hende.

Men hvorfor var hun gaaet med? Hvorfor havde hun bragt dette over mig? Hvorfor havde hun denne Lighed med noget, jeg afskyede? Saa kom Morgenrøden. Som en mild, god, sød Forsoning. Jeg ledte hende som et træt Barn. Mit trætte Barn. Paa Gaden tog jeg hende op i mine Arme, og hun smilede med Taarer i Øjnene. En smertelig Rørelse steg op i mit Hjerte. Morgenrøden. Helas Under.

Nu gaar Solen op. Jeg maa lægge mig for dog at sove en Smule.

Lørdag 6. September.

(H e l a)

Dette gaar ikke. Dertil er vi alle for gode. Kolja, hun og jeg. Det er smudsigt. Jeg bestjæler en anden Kvinde for hendes Ejendom. Hyad han saa end siger, det er og bliver Tyveri.

Hvorfor forekom alt mig saa godt og rigtigt inat? Hvad er forandret? Hvorfor kaster Dagen Skarn paa Natten? Hvorfor kommer Kolja ikke? Skammer han sig for mig?

Kolja, du har ikke noget at skamme dig over. Du er i din Ret. For dig er det jo Rus, kun Rus.

Maaske er ogsaa jeg i min Ret. For er det Rus, saa har den store, hellige, almægtige Natur selv fyldt Bægeret til Randen og ført det til vore Læber.

Men fra *mig* er han gaaet hjem til den Kvinde, han elsker og ærer! Det er ikke Bedrag i almindelig Forstand, idag mig, imorgen dig. Vi har brændt os ind i hinanden, brændemærket hinanden. Vore Kærtegn har smedet os sammen som to Galejslaver i Bagnøet. Vi hører sammen,

enten vi vil eller ej. Kolja kan ikke favne nogen anden Kvinde uden at forsynde sig mod hende og mod mig.

Hele mit Liv var kun Forberedelse til dette Møde. Derfor maatte jeg som Barn lide saa ubeskriveligt, da Forvalteren skamslog Unkas. Derfor kom jeg fra det med Livet, da jeg sprang ud af Vinduet i Rom. Alt var Forberedelse til Mødet med Kolja.

Kolja, der ikke elsker mig, Kolja, der intet vil vide om mig.

— — —

Jeg skammede mig ikke inat. Men jeg skammer mig, naar Kolja siger »kære« til mig for at undgaa Ordet »Elskede«.

— — —

Aften.

Hans Forslag om at rejse bort for en Tid er urimeligt, jeg tror ikke, det er muligt, at det skulde komme fra Sonja.

Jeg tror daarligt paa Mennesker, Overmennesker har jeg aldrig mødt.

Imorgen vil han tilbringe hele Dagen med hende: — Søndag er Sonjas Dag! Han kan ikke nævne hendes Navn uden ligesom at bekrænse det. Hende elsker han. Jeg er kun Rus.

Lørdag Aften.

(K o l j a)

Til Middag kom Sonja hjem. Jeg sov, da hun gik. Hun saa saa yndig ud, at jeg omfavende hende. Men hun stred imod og gik pludselig ud af Værelset. Lidt efter kom hun tilbage, smilende men med forgrædte Øjne.

— Hvad er der i Vejen? Hun vendte Hovedet bort. Jeg forstod: — Det er Helas Parfume?

Hun tog min Haand: — Tilgiv, Kolja, det er ikke mig, det er mine Nerver. Du ved, jeg lyver ikke. Jeg under dig alle Glæder. Du maa have denne med. Og jeg har ikke noget imod Hela, men

— Men?

— Se, hvis vi blot havde haft en større Lejlighed. Men hele Værelset her minder om hende. Duften hænger ved alt. Naar du kysser mig, mærker jeg Helas Kærtegn.

— Sig ikke mere, jeg forstaar dig. Tilgiv min Hensynsløshed. Det skal ikke ske mere.

Sonja rystede paa Hovedet: — Nej, ikke saadan, Kolja, ikke saadan. Du maa have dine Eventyr. Du maa igennem dem, ud paa den anden Side, der hvor jeg

staar og venter. Det hører altsammen med. Men kunde I ikke rejse bort en Tid? Nu har vi jo saa mange Penge! Jeg tror, det var meget bedre og meget kønnere for os alle tre.

— — —

Jeg indsaa, at Sonja som altid havde Ret, og gik hen for at drøfte det med Hela, men hun troede ikke, det var ærligt ment fra Sonjas Side.

— Den Stakkel, sagde Sonja, hun er ikke tryg. Men sig du nu til hende, at hvis hun ikke tror, det er mit Alvor, tvinger hun mig jo til selv at gaa hen for at overbevise hende Du maa blot huske at sige, at hun ikke er mig nogen Tak skyldig.

— Sig hende, at jeg slet ikke tænker paa at gøre hende en Glæde eller Tjeneste, men udelukkende paa dig og mig.

— Og du skal ikke prise mig i altfor høje Toner, det lyder ikke godt i fremmede Øren. Men nu vil jeg til at se din Garderobe efter, for det er bedst ikke at opsætte Rejsen, men tage den, inden vi bruger Pengene til andre Ting.

— Jamen jeg kan da ikke tage Pengene fra dig, sagde jeg, og først nu kom jeg i Tanker om, at vi var helt ved Bunden af vore smaa Midler. Men Sonja rankede sig,

som kun hun kan ranke sig, saa hun bliver to Tommer højere: — Har jeg ikke før vist, at jeg duede til noget? Det var en daarlig Kvinde, der ikke kunde klare sine smaa Fornødenheder uden at have en Mand til at slide for dem. Og nu kan du jo gøre, hvad du vil, men jeg modtager ikke en Skilling af dine Tusind Mark. At du ved det. Og hun knejste som en Dronning. Hvad hun ogsaa er.

Og nu ved jeg, at vi kommer afsted, for naar Sonja bestemmer noget, sker det altid.

Maaske allerede i overmorgen. Hvis Hela kan blive færdig. Vi vil skære vor Ø ikke blot ud af Tiden men ogsaa ud af Rummet.

Søndag.

Vi var i Skoven hele Dagen. Vi gik det meste af Tiden Haand i Haand. Sonja sagde: — Er det ikke, som om vi gaar nede paa Havsens Bund? Ovenover raser Stormene.

Det var saa ubeskriveligt godt at være ude i Naturen med Sonja. Hun kalder sig nøgtern, men ingen kender hver Bille og hver Blomst som hun. Hun er en helt anden, naar vi ikke har Loft over os. Hun har tusinde Paa-fund, som kun kunde opstaa i hendes Hjerne. Hun siger alting paa sin egen Maade, hendes Sætninger er plastiske som hendes Bevægelser.

Pludselig sagde hun: —Kolja, det bedrøver mig, at jeg slet ikke forstaar at være utro. En lille Smule vilde maaske være godt. Saa kunde jeg bedre helt følge dig. For min Fantasi er jo saa sølle som en skrumpen Nødderkærne. Men du maa fremfor alt huske paa, at Hela er vant til gode Manerer, og du forsynder dig ofte. Da jeg var fjorten Aar, fik jeg Stuearrest, fordi jeg ved Middagsbordet bed i et uskrællet Æble. Du kunde godt bruge en hel Kogebog med Opskrifter paa gode Manerer. Men det nytter vist ikke at give dig saadan en med.

En Stund gik vi og løste matematiske Opgaver, som Sonja skrev paa Jorden med sin Stok. Midt i en saadan sagde hun: — Naar det regner, tager man en Vogn . . .

Og jeg svarede: — Sonja, jeg vil blive her, hos dig.

— Nej, sagde hun. En lille Smule Gaaen-Bort skader ikke. Det der skader, er at *længes bort*. Desuden er jeg begyndt at pakke din Randsel.

— Den kan pakkes ud igen.

— Ikke den, som jeg har pakket inde i mit Hjerte.

Her har jeg Sonja, og imorgen skal jeg gøre en Rejse med Hela. Alt dette har Plads i mit Liv, uden at det ene gør det andet Fortræd. Fortjener jeg det. Fortjener jeg saadanne Kvinder?

Efter Aften gik jeg hen og overbragte Hela Sonjas Bud. — Tror du hende nu?

Vi lavede straks Rejseplan. Paris. Imorgen med Middagstoget. Uden Overgang og Forberedelse som vort første Møde. Saaledes vil ogsaa Afslutningen blive.

Rejsen skal vare en Maaned. Vi talte frem og tilbage om det. Hela sagde tilsidst: — Ja, en Maaned er vist passende til dette Eventyr.

Det saarede mig, at hun i et saadant Øjeblik kaldte det Eventyr. Selvom Ordet naturligtvis er det eneste rette. Men hendes Ansigt var saa underlig haardt og fremmed, da hun sagde det.

En Maaned saa gaar vi fra hinanden. En Maaned, saa tilhører jeg atter Sonja og den store Idé. Idéen vil udsuge mig, saa jeg forlængst er død, naar jeg engang falder paa en Barrikade. Men først skal jeg leve en Maaned som Træ i Sol, som Græs i Sommerregn, som Mand i Helas Arme.

Søndag.

(H e l a)

Sonja bestemmer. *Sonja* giver sin Tilladelse

Er det en Almisse, eller er det en kongelig Gave?

Hvad er der gaaet forud for denne Tilladelse? Hvad har de talt om? Hvorledes omtaler han mig?

Mit Samtykke var selvfølgeligt. Og hun sender Bud, at jeg ikke skylder hende Tak. Nej, min Nærhed er hende ubekvem. Jeg skal fjernes. Ham giver hun mig med paa Vejen for at være sikker paa, at jeg kommer langt nok bort og ikke vender tilbage.

Vi drøfter Tidsrummet, hver paa sin Side af en uhyre Misforstaaelsens Kløft. Noget maa jeg sige (og da jeg mener, at et Liv er for kort) foreslaar jeg en Uge. Kolja foreslaar et Fjerdingaar, men jeg ser paa ham, at han ved, han har taget Munden for fuld. Det bliver en Maaned. Et Snit i Tiden. Et Skaalpund Kød. Og han tror, det kan skæres ud, uden at der flyder Blod

En Maaned. Tredive Dage. Et Laan, hvis Renter et helt Liv ikke rækker til at betale tilbage. Naar har

man før hørt Mage? En Kvinde laaner en Mand for en Maaned af hans Hustru! Forpligter sig til at give ham tilbage i uskadt Stand. For det er jo underforstaaet. Laanet er paa Æresord. Sporløst skal den Maaned gaa henover ham. Sporløst skal jeg siden forsvinde. Og saa forlanger han, at jeg skal dele hans stormende Glæde!

Han valgte Paris. Paris er alle Russeres By. Jeg var for træt til at finde paa Udflugter. Han ved, at Albert lever der, men han ved ogsaa, at jeg ikke fæster mig ved det. Naar Kolja gaar ud af mit Liv, passer det akkurat med Prøvernes Begyndelse.

Koljas Virkning paa mig er forfærdende. Vi sad ved Aftensbordet. Jeg var hørt op at vente ham. Saa gaar Døren op. Jeg ved, det er ham, der træder ind. Mit Hjerte bliver som en Sten, der slynges ned fra svimlende Højder. Han sidder ved min Side, og jeg maa lade Maden staa. Min Haand har ikke mere Kraft til at føre Gafflen. Han taler stammende og er meget bleg. Er det virkelig en gensidig Forgiftning af Blod og Nerver?

Imorgen rejser vi. Imorgen begiver jeg mig ud paa det aabne Hav i en Baad uden Ror.

Imorgen rejser vi, men allerede idag begynder jeg at tage Forskud paa den Pine, der ligger opsparet en

hel Maaned fremme i Tiden. Stor maa hun være, den Kvinde, der er ham saa sikker

— Jeg rejser, har jeg sagt. Ikke andet, ikke mere. Ella havde Taarer i Øjnene: — Jeg forlader mig paa dit Instinkt! Med de Ord viste hun mig, at hun ved alt. Men hun spørger ikke. Underligt, for et Par Dage siden stod hun mig saa nær, nu angaar det mig ikke, om hun lever eller dør.

Mandag 8. Septbr.

Om to Timer gaar Toget. Jeg skal møde Kolja paa Banegaarden. Dør begynder vor Afsked.

Han var her et Spring, medens jeg pakkede, og vi havde en lille kedelig Samtale om Penge. Det er mig dog saa inderlig ligegyldigt, om han er rig eller fattig. Mennesker burde aldrig drøfte sligt. Det er som visse modbydelige Ord, der nu engang findes i Sproget, men som Folk med Anstand aldrig tager i deres Mund.

Kolja sagde iaftes: — De Flammer, der slog frem ved vort Møde, kan ikke slukkes af sig selv. Men kun af os. Vi maa dræbe Øjeblikket for at bevare Evigheden. Hellere slæbe Længslens Lænker efter os til den sidste Time end blive sammen, til Samværet føles som en Lænke. Vi vil skilles, for at denne ophøjede, væl-

dige og enestaaende Oplevelse kan forblive hellig, ukrænkelig, evig

Jeg tav, men jeg kunde have svaret: — Hvad kærer jeg mig om Evighed! Jeg vil kun *dig*!

Lad komme, hvad der komme vil. Denne Dagbog er det eneste, jeg har tilbage, naar

Denne Dagbog er Stedet, hvor jeg graver min laante Skat ned. Tiden vil vise, om jeg faar Mod til senere at grave den op. Og om den har lidt ved at ligge i Jorden.

Urets Tikken gør mig rasende. Men standser jeg Viseren, staar Tiden helt stille. Som om det ikke netop var det, jeg ønskede! Kunde jeg tage hvert Sekund i mine Hænder og strække det, til Senerne i mine Arme smertede.

Vi rejser, men *hun* bliver tilbage. Kan vi rejse fra hende? Bjærget, »hvis Tinder rager op over Skyerne, Bjærget, der har Rod dybt i Jordens Indre.«

Vil ikke Bjærget kaste kold Skygge over vort Elskovsmøde? Det maa være let at være gavmild, naar man er saa ufattelig rig. Hvad er for hende en usselig Maa-ned? Hun som ejer Evigheden. En Almissee. En Almissee, som jeg villigt bøjer mig i Støvet for at samle op.

*Tirsdag Aften.**Paris.*

Et Paris, der synger og danser. Hans og mit Paris. Og jeg er ikke jeg, men en helt anden. Ganske lille. Hans Veninde. Vi leger fattige. Tapetet skingrer. Møblerne er lurvede. Gulvene rutsjer. Jeg har gaaet mine Fødder itu, men Kolja paastaar, at han skal nok kysse dem hele igen til imorgen. Indbildsk er Kolja. Han ejer Paris.

Jeg sidder ved et Bord, hvor Studenter har spildt Blæk og skaaret deres Navne. Jeg vil ogsaa skære mit og Koljas.

Han ligger tværs over min Seng. Ingen Magt i Verden skal faa ham til at sove inde hos sig selv, siger han. Han sover. Ikke lydløst, ved Gud ikke lydløst. Og er mig endnu mere dyrebar af den Grund. Mon en Kvinde, der elsker, altid er saa latterlig? Her sidder jeg og ønsker, at jeg kunde opsamle den grimme Lyd, som Fonografselskaberne samler mine Sange.

Hvordan bærer han sig ad med at faa Støvler til at se saadan ud! Evige Gaade. Han har jo da ikke vadet gennem alle Ruslands Sumpe siden igaar, men kun trawlet Quartier Latin, som Skurken paastaar, jeg aldeles ikke kender, om jeg saa aldrig har boet i Paris mit

halve Liv. Anstændige Mennesker sætter deres Fodtøj paa Blok, naar de tager det af. Men indenfor Støvlerne er der to Fødder saa hvide som Mel. Mine er rene Mulatter ved Siden. Hans Mansjetter ligger ved Hovedgærdet, med et Par store Hornknapper. Alberts er Safirer, men disse er hundredfold smukkere. Fordi de hører med til Kolja.

Han har al Grund til at være træt efter den Nat. At nogen kan være saa elskværdig, saa frisk, saa sprudlende en hel Rejsenat igennem! Jeg har endnu Hjulenes Raslen i mig. Men ogsaa Koljas Fortællinger, Koljas Syngen.

Mon Rusland har flere Folkeviser, end dem han inat nynnede ind i mit Øre? Medens Køjen over os, tom og misundelig, prøvede at dunke ham i Hovedet.

Hvordan var det at ligge i Vugge som Barn? Inat laa jeg i Vugge og var Voksen. Særdeles Voksen. Tusinde Kolja-Arme holdt mig fast.

Med dig er det let at glemme. Gør noget ondt, saa lægger du dine Hænder fladt paa mit Bryst — din kæreste Vane — og siger: — Nu er alting godt! Og saa er alting godt. Tørster jeg, saa rækker du mig din Mund, og Tørsten er slukket.

Inat tog du mig ved Haanden og førte mig ind i dit

Liv; gennem mange hemmelige, snevre Døre ind i dit Liv. Vi rejste nok med Toget til Paris, men undervejs var vi baade i Rusland og Schweiz, og istedetfor Rejselektüre skænkede du mig en hel Rosenkrands af Elskovs-eventyr — hver Perle et Kvindenavn.

Du taler saa morsom kønt om de hedenfarne. De kom mig for som Frimærker i et velordnet Album. Du behandler dine Minder som den propre Husmoder sine Møbler. Naar hun hver Dag gaar dem over med Støvekluden, tænker hun over deres Værdi og Omstændighederne, hvorunder de blev købt. Hos dig er Kvinder i gode Hænder. Dog vil jeg ikke gerne være en i Rækken.

Du mageløs indbildske, højtsnorkende, du graadige Kolja. Aldrig sad Hoved saa frækt mellem Skuldre, aldrig spankede Fødder saa barnefro og samtidig barnefrygtsomt gennem Verden. Aldrig var Mand saa livsnysgerrig som du.

Jeg har spist i en Duval. Det var slet ikke saa ilde. Jeg maa egne mig straalende til at være fattig. Og aldrig har nogen Souper, sammensat til min Ære, smagt som den, du serverede for en Time siden, inden du tumlede om paa min Senng og hujede: Paris! Paris! Paris!

Pommes à l'huile. Moules. Fromage d'Isigny, og

dertil en hel Meter Brød, som du først gjorde Kunststykker med. Du, Gamin! Saa, nu sover han sødt og sagte. Jeg synes, jeg kan lugte Røgen fra Piberne, de gamle Studenter sidder og ryger paa den anden Side af Gaden i deres Vindueskarne.

Det kribler i mig efter at sætte mig op i Karmen og synge. Men jeg er jo ikke Alma Colbert, jeg er Hela, der bare blev født for at rejse en Maaned til Paris med Kolja, den Sovende.

Jeg kunde lide at eje et Par af hans Støvler, med samt alle deres pudsige Tværfolder, der ser ud som vrede Panderynker.

Tredive Dage, hvoraf en er gaaet.

Paris!

(K o l j a)

Tirsdag den 9. Septbr. Rue Champollion.

Hotel Champollion. Hos Monsieur Barrère.

Saa er jeg her da igen. Aldrig havde jeg tænkt, at Tilbagevenden kan være saa sød. — Tiens, tiens! brølede Monsieur Barrère. — Notre Monsieur Kolja! Et il n'est plus seul!

Her kender man mig, her har man tænkt paa mig.

Man rejser ud i Verden og slaar Telte op i Hjerter, som Millionærer bygger Villaer paa de forskellige Steder af Kloden. Har jeg da saadan hjemme i denne Verden? Staar der endnu mange af mine Telte og venter paa mig? Tør jeg idetheletaget vende tilbage? Tør nogen, der har en Vej og et Maal, som ligger langt udenfor og højt over hans eget Liv, overhovedet vende tilbage?

Det er med en besynderlig stingende Glæde, at jeg fører Hela — det aldrig tilbagevendende — ind i mit Hjertes Telt. Som i et forudindrettet opvarmet Værelse. Hvor stolt holdt jeg ikke mit Indtog med hende i dette

gamle Hotel! Som var jeg kun rejst bort for at hente denne Sejrstrofæ. Ja, netop til dette Hotel, hvor Værelset engang var fyldt med min Ensomheds klamme Tungsind.

Men fra Begyndelsen. En Dagbog maa være kronologisk.

Altsaa *Mandag*. Flygtigt Besøg hos Hela. Aabne Kufferter, mange Kufferter, med rige, pompøse Klæder. Og straks Klumpen i Halsen: — Hela, hvad skal dette betyde? Ved du ikke, at jeg er fattig? (Jeg tænkte paa min Haandkuffert, som Sonja var ved at pakke, da jeg gik.) Hela blev blodrød og forlegen, og jeg angrede min Taktløshed. Hvorfor tilsøle hendes Glæde med mit Tiggerhovmod? Det skal nok komme altsammen af sig selv, for jeg tror paa Paris. Og nu sker Vidunderet.

Hela havde sørget for Billetter. Første Klasses Sovevogn. Jeg sagde intet. Vent du blot. Du skal nok af dig selv finde over til mig!

Men nu var det saadan, at en Fløjlskupé for os alene trods alt havde sin store Charme. Til min Skræk mærkede jeg, hvor alt i mig strakte sig i Velbehag. Samtidig følte jeg dette Velbehag som et fejgt Forræderi, mod Venner og Fæller, Forræderi mod Sonja. At kysse og omfavne Hela, at rejse bort med hende, det føler jeg

ikke som Forræderi, men dette. Sælsomt. Til Glæde har jeg Ret, til Vellyst, til Rus, men ikke til Bekvemmelighed, ikke til Vellevnet. Nok en Ting forskrækkede mig. Det nemlig, at Luksus ikke bestaar i de bløde Hyn-der, i Fløjel og Mahogni, men i Stilheden. I Stilheden og i at være isoleret. Altsaa i noget rent aandeligt. Men er det saaledes, saa stikker Fejlen dybt i mig, i mit Hovmod. For denne Stilhed passer til mit hele Væsen.

Den, der er virkelig god, ønsker ikke at isolere sig, inddeler ikke Mennesker.

Hvilket Indtryk det gjorde paa mig at høre Hela tale med Kelner og Konduktør, som var de kun til for hendes Skyld, som tilhørte Toget hende alene. — og disse Men-neskers selvfølgelige Underdanighed! Som en Hund, der straks erkender sin Herre. Men, ogsaa jeg! Jeg ogsaa. Et Raseri kogte op i mig imod denne Skønhed. Thi vist er det skønt at optræde som grand seigneur, naar man er det. At bære Formsikkerhedens bydende Harnisk. Men der burde ikke gives noget, der hedder Form, saa-længe det skiller Mennesker som Mure.

Det var, som om der pludselig, i det Grændseløse, der hedder Hela, havde dannet sig et Omrids, noget nyt: Damen.

Men Natten kom, og Elskoven kom. Elskov er nø-

gen. Den kan være skøn, men er aldrig elegant. *Elskov er Natur*. Naar man ligger i dyb Omfavnelse, saa ligger man paa varm Jord og duftende Græs, om der saa er hundrede Puder og Polstre imellem. Det brændende Legeme gløder igennem, helt ned til den nøgne, brændende Jord.

Jeg talte om Fattigdom. Det at være nøgen overfor Livet. Ganske vist, man fryser og river sig til Blods, men man gaar barfodet henover den nøgne Jord. Ikke paa Tæpper, der begrænder som Fængselsmure. Armod, det vil sige Hverdagens Eventyr. Armod, det vil sige: at føle sig i Guds Haand og hver Dag høre Skæbnens Brusen. Det vil sige: uophørligt at føle sig i den Tilstand, hvori de Rige kunstigt hensætter sig ved Spillebordene i Monte Carlo. Hvor det bestandigt Sikre nipper til det Usikre, til Skæbnens Uvished. Hvor de, der altid rejser paa Skinner, prøver Landevejens Eventyr. Jeg fortalte om Quartier Latins vemodigt skønne Elendighed. Hvor Sult er Eventyr, fordi der ofte stikker Kongesønner i Tiggerkaaben. Alle tidligere Elskerinder kom svævende for at se deres sejrrige, lykkelige Søster. Hvert Kys vakte Erindringer om Kys, ligesom Slagene bringer de døde Ahners Sværd til at klirre.

Jeg har ingen Fortid. Som et mægtigt Slæb bærer

jeg mit hele Liv med. Nu rejser jeg, og Slæbet flagrer i Fartens Blæst.

Og jeg synger russiske Folkeviser i Helas Øre. For vi rejser, Legemet vendt mod Øst, Sjælen vendt mod Vest. Hver Retning peger mod to Sider.

Hvorfor synger jeg for hende om Borodino og Ukraine? Hvorfor synger jeg om Stenka Rasin? Fordi jeg rejser og fører min Jord med, som Vandrerens sin Faarepels for at rede sin Elskede et Leje derpaa. Jeg lægger min Pige paa den besungne ukrainske Jord og nynner Steppens Maane ned over os.

Det gik, som jeg havde forudset: — Jeg vil med over i din Verden. Lad os komme ud af denne Sovevogn!

— Vent dog, til vi kommer til Paris!

— Nej, nu, straks. Jeg har aldrig rejst tredje Klasse. Jeg skammer mig. Kom!

Ved Toldrevisionen i Jeumont steg vi over i tredje Klasse. Dennegang handlede Hela ikke af Takt.

Hun kom til mit Land, som Bruden, der forlader Hjem og Land for at følge Brudgommen. Til Armodens Land.

Nu er jeg i det fremmede med en fremmed Kvinde.

Som salt Havvandslugt sporer mit Hjerte den berusende
Duft af det vide, fremmede Fjerne.

Og saa Paris! Paris! Paris om Morgen, naar Ren-
destenene spules, naar Hyrder med Skalmeyer driver Mal-
kegederne rundt i Montmartres Gader, naar overtrætte
Kokotter med blaarandede Øjne vender hjem og for-
undret glipper op i Solen.

Vor Bagage bliver bragt til Hotellet. Vi op paa
en Autobus. Op paa vor høje Trone. Som paa Dæk-
ket af et Skib, der vugger os gennem Byens brusende
Bølger.

Hil dig, du Ungdommens Stad, du By, der er saa
bedækket med Poesi som Skovbund af Høstløv. Det
rasler for hvert Skridt og er dog blødt at træde i.

Dette er Elskovens Hav, og Hela stiger op deraf:
Venus anadiomene.

Seinen. Notre Dame. Conciergerie.

Over Broen. Quartier. Oh, bonjour mon vieux
Boulevard St. Michel! Bonjour, mon vieux Boul' Michel!
Bonjour Cluny! Bonjour café Vachette, bonjour café
Panthéon!

Her har man Blik for andres Elskovslykke! Man
smiler og nikker til os og gør Plads som for et Brude-
par. Her applauderer Folket til hvert Kys. Her hem-

meligholder man ikke en Elskerinde som Hela! Man bærer hende stolt som en straalende Orden paa Brystet.

Og mit gode gamle Hotel Champollion!

Straks ned igen paa Gaden. Hela var jo helt ør af Glæde. Frokost i Café Biard. Hvor rørende lystigt at se hende lykkeligt forlegen staa der mellem Arbejderne lænet ind over Blikpladen og drikke sin 2 Sous Kaffe. Derefter et Glas Sodavand. Og Croissants. Tre, fire, fem. Vi har Appetit.

Jardin de Luxembourg. Septembersilke i Luften. Børn. Et ellevildt Blomsterbed. Kaade Fartøjer i Springvandsbassinet. Røde Balloner i Solen. Fem køber vi og lader flagre lige ind i den. Plads, Plads! Det er røde Hjerter, der i deres Lykkerus har revet sig løs fra Jorden og nu stormer løs mod Himlen.

Vi spiser i Duval. Før var det mig for dyrt, men til Hela er det bedste ikke for godt. Vi har de bedste Værelser i Hotellet. Vi gør vel Stads af vores Hela. M. og Mme. Barrère er allerede helt forelsket i hende. Den gamle Gascogner snor Overskægget, naar hun fjedrer forbi.

I Berlin var det ingen Kunst at forelske sig i Hela. Men her i Paris er jo hveranden Kvinde en Mulighed.

Med hver Omfavnelse river Hela mig Tusinde Kvinder ud af Armene. Det betyder noget.

Vi har spist til Aften hjemme hos os selv. Jeg har sovet paa Helas Seng. Nu sover hun. Hvor hun lyste og flammede af Henrykkelse. Hvor hun blev træt. Jeg er ogsaa træt. Kan næppe holde Pennen. Alt svømmer rundt i Hovedet paa mig. Men jeg vil ikke slippe Dagen endnu. Paris. Paris Det gør godt at skrive det. Stenka Rasin. Hvad vil jeg med den Røver her? Staa højt oppe paa Omnibussen og brøle ud over Mængden: — Cluny! Croissants! Baade i Springvandskummen Geder. Røde Balloner. Mange. Højt oppe. Silke. September. Hela Himmel Hela Himmel .. Det hører sammen som Kusiner Jeg har ingen Lyst at sove

10. September.

(H e l a)

Aftalen var at sove lige til Middag. Mindst fem Gange i Nattens Løb gav vi hinanden Æresord derpaa. Altid kommer Kolja i Tanker om tyve Oplevelser, jeg endelig straks maa høre, og de tyve formerer sig som ved Knopskydning til hundrede.

Vist er det smigrende at blive sammenlignet med ubetraadt Land, men Koljas Opdagelsesrejser i dette Land er af en Dristighed, der ofte tager Vejret fra mig. Nej, jeg har ikke levet før, jeg har ligget paa Bunden af en dyb og kedelig Brønd og sovet alle disse Aar. Og saa behøver man endda nogle Timers Søvn om Natten.

Skammeligt, skammeligt.

Tungt maa jeg have sovet, for da jeg slog Øjnene op, kriblekrablede Koljas Hænder omkring paa mig som en Myrehær paa Vandring. Jeg saa nedad mig selv: Roser, Gyldenlak, Anemoner. Fra mine egne Fødder lo Stedmoderblomster mig lige op i Øjnene. Mine grønne Tøfler var brugt som Vaser til gule Roser. Værelset oversvømmet med Blomster. En dum Tanke kom op i mig:

— Plejer du at lege den Leg med din tilfældige Hjerter-Dame?

Inden jeg ved et Ord af det, er Blomsterne borte. Kolja har fortalt mig om sine Raserianfald som Barn. Saa hører jeg ham le, hjertelig, overgivent. Sidder han ikke der i Karmen og kaster mine — mine — Blomster i Grams til Pigebørnene paa Gaden!

Jeg trækker Tæppet op over Hovedet for at skjule min Forvirring, men han haler det væk.

— Hvorfor smed du Blomsterne ud? Der var jo endelig ikke noget i, at jeg ikke var den første . . .

— Selvfølgelig var der ikke noget i det. Men hvis du faar et Kulstøv i Øjet, krænger jeg Øjenlaaget tilbage og fjerner det med min Tungespids. Jeg vil ikke have, at noget generer min Hela!

Og saa var jeg alligevel den Første!

Kolja siger: — Hvis du var Mand, vilde du saamænd leve akkurat som jeg.

Mindst.

— Men vær ikke bange, jeg skal ikke spørge dig ud. Naar du gaar fra mig, skal du forsvinde i det samme Mørke, hvorfra du stod frem.

En Mand, der ikke spørger, en Mand, der ikke vil videl!

— Men hvorfor fortæller du altid om dig selv?

— Det er noget af en Hævn. Du har slynget mig ud af min Bane. Du har forgiftet mit Blod. Jeg prøver at brænde mig ind i dig. Jeg er nemlig en skidt Knægt, et rigtig daarligt Menneske.

— Du er det eneste Menneske

La patronne bringer selv Kaffen. Hun undrer sig over, at alle Koljas Blomster er borte. Han lyver frækt og siger, at jeg har givet dem til de smaa Midinetter. La patronne har en forgyldt Stol. Noget saa mageløs fornemt. En Bryllupsgave. Om vi ikke ønsker den tillaans? Vi er henrykte.

Kolja fører an. Han har Ret, jeg kender ikke mit eget Paris. Jeg ved ikke, hvor vi gaar. Naar han viser mig Udsigter, tænker jeg paa hans Modernærke; naar han viser mig gamle Portaler, føler jeg hans Ansigts Linjer i min Haand. Jeg er da saa vis paa, at jeg kunde tegne ham med lukkede Øjne, og forme ham i Ler, skønt jeg ikke kan tegne en Streg.

Vi gaar saa velsignet i Trit. Vor Gang er flyvende let. Med ham kunde jeg flyge over Bjerg og Dal uden at blive træt.

Men tænker jeg saa paa, at langt ude i Horizonten dukker allerede den Dag frem, hvor ingen Kolja gaar ved

min Side, saa bliver mine Fødder pludselig som Bly, og jeg fryser helt ind i Tænderne. Og i Berlin sidder en Kvinde og venter. Venter og ved, at vi

Aften eller Nat eller noget lignende.

Kolja sidder ogsaa og roder med Pen og Papir inde hos selv. Politik eller Filosofi? En Kolja fører ikke Dagbog.

Han sagde: — Kom! Boul' Mich'

Og vi er midt i Trængslen. Røde Munde. Trefarvede Likører. Røde Hæle. Alle Sprog om Ørene. Grenadine. Asfalten udstraaler Erotik. Skyerne nedsænker Erotik. Hver rødsmincket Kokotte bevæger sig i sin egen Atmosfære af Erotik. Tungespidsen, der ikke kan holde sig rolig bag Tænderne. Jeg med Kolja under Armen.

Alma Colbert paa Boul' Mich' med sin Elsker under Armen!!

Kolja er som Fisken i Vandet. Ikke Spor af Filosof, ikke Gnist af Revolutionær. Husk paa, lille Ven, du gaar med en rigtig Dame under Armen! Kolja hverken hører eller husker. Han har flere Øjne end Fluen, og alle staar de paa vid Gab. Jeg siger: — Du er jo graadig som en Hajfisk!

Han ser paa mig med alle sine Øjne: — Jordbær,

siger han saa og ler højt! — Jeg elsker Jordbær og kan spise det rent utrolige paa engang. Der er mange Jordbær, og de er alle søde. Men der er kun en Hela, og hun har forgiftet mit Blod!

Og jeg er lykkelig stolt over hans Ros.

Jeg er da vist den eneste forholdsvis anstændige Kvinde i dette internationale Selskab, der har valgt en Boulevard til Salon, men jeg befinder mig herligt. Blomster i alle Knaphuller, Musik gennem alle Døre. Tripende smaa Fødder. Ingen gamle Folk, lutter Ungdom.

Kolja fortæller mig om de smaa Kokotter, og jeg forstaar ham. Alle disse røde Munde vil jo dog kun det samme som jeg: en Smule Glæde, inden det bliver for sent. Hvad er deres Liv andet end et tredive Dages Laan med blodige Renter! Saa ligger de og raadner op paa et Hospital, eller sælger halvvisne Blomster ved Bordene, eller afsøger Skarnspandene ved Nat.

Der burde være *et* Liv, heftigt, blodrødt, brat afsluttet, for disse sødmebringende Døgnfluevæsner, og et andet, langt, langsomt og sikkert for de Kvinder, der sætter Børn i Verden og opretholder Hjem. De har intet at skaffe her, hvor Erotikkens Taage stiger og falder

Taverne Pantheon. Souterrain. Det forekommer mig, jeg er ved at indstudere en helt ny Rolle. Pyh, for en

Hede. De dansende Par ligger mod hinanden tæt som Handsker i Skufferne hos en Handskemager. Foscarina-duft og Duft af Kvinder. Koljas Næse indsnuser Blandingen med samme Velbehag, som jeg Lugten af frisk Hestegødning i Ridehuset.

Paa en Forhøjning danser de professionelle Cancan.

To Mennesker kommer ind i Lokalet. Han kan være Diplomat. Han kan være Storsvindler. Hun er tydeligvis Amerikanerinde. Tailormade. Den Foragt, hvormed hun lorgnetterer de Professionelle, bringer mig Blodet op i Kinderne. Hun ophidser dem over al Maade. De tror at hævne sig ved at danse endnu mere usømmeligt. Hun smiler blot som før. Saa giver de sig til at overdænge hende med Skældsord, som ikke engang jeg forstaar helt. Kolja har faaet Øje paa hende. Han taler med mig, men ser paa hende.

Med et træder hun op paa Forhøjningen og giver sig til at efterligne deres Dans. I den snevre, akkurat fodfri Nederdel virker hendes Bevægelser endnu mere lascivt. Luften om hende bliver som i Nærheden af en stor Smelteovn. Kolja taler ikke mere. Noget i hans Udtryk ængster mig. Nu ser hun paa ham. Nu danser hun for ham, til ham. Hendes Øjne gør Tegn til ham. Det begynder at sortne for mig. Vendt imod ham løsner hun, som var det

et Slør, sin Nederdel, lader den falde og staar i sorte Silkebenklæder som til Fægtning.

Hun virker mere nøgent end nøgen. Hvorfor bliver der saa stille i Lokalet? Hvorfor faar alle Mænd samme Blik?

De Professionelle skærer Tænder. Hendes Triumf er dræbende. Hun danser, Blikket i Koljas. Jeg ser ham langsomt svaje hid og did paa Stedet, som i en heftigt slingrende Sporvogn. Amerikanerinden gør en ganske lille Bevægelse med Underlæben — efterlignende Koljas. Det er ikke mere de sølle Kokotter, hun forhaaner, det er mig. En Tanke stiger op i mig, nedefra kommer den, som en Syl borer den sig op gennem Legemet, trænger den sig ind i Bevidstheden: Imorgen rejser jeg. Ikke en Dag mere vil jeg være hos en Mand, der lader sig paavirke af hvem-somhelst. Tanken rammer mig som et Piskeslag. Saadan har Kolja set paa mig hin Aften.

Jeg har engang drømt, at jeg myrdede. Jeg blev forfulgt af en Mand. Han indhentede mig, greb om mig, men mine Hænder var hurtigere. Jeg spændte dem om hans Hoved, om hans Hals og vred til, saa jeg i Drømme hørte Krakket, da Halshvirvlerne brødes.

Dette randt mig i Sinde, da jeg stod der og fornåm, hvorledes en anden Kvinde haanleende trak Kolja over

til sig. Hans Blik var glasagtigt, Knoerne hvide, Hals-aarerne spændt.

Jeg følte i min Strube et Skrig, der ikke blev skreget, men som sprængte noget i mig.

Saa Et Spring. Kolja staar deroppe. Foran hende. Brøkdelen af et Sekund. Slaar Armene om hende, løfter hende op: — Ouvrez la porte, s'il vous plaît! Heller ikke nu kan jeg skribe, men mine Tanker myrder, myrder Jeg føler mit eget Legeme som en Mumie, urørlig tæt svøbt. Menneskene mumler, bevæger sig. Jeg er ubevægelig. Saa kommer Kolja tilbage. Graa. Han staar lidt i den Stilhed, der danner sig om ham. Tænker sig om, besinder sig. Bukker sig ganske langsomt, tager Amerikanerindens Nederdel op, hænger den over Armen paa hendes Ledsager, der maabende fjerner sig uden et Ord.

De gamle Kokotter gramser efter Kolja. Han ryster dem af sig. Tørrer Sveden af sin Pande: — Tilgiv Hela, du kan ikke taale Dyrplageri, jeg kan ikke taale at se en Skøge blive forhaanet Kolja ønsker jo ikke at vide, hvad der foregaar i mig. Derfor sagde jeg blot, og det lød vist tørt: — For Guds Skyld, lad os komme hjem.

Og vi gik hjem.

Tusinde Aar er for Herren som en Dag, men en Dag med Kolja er som Tusinde Aar

Onsdag.

(K o l j a)

Klokken elleve lysvaagen. Men allerede i Søvnne utaalmodig efter at vaagne. Jeg dunkede mod Søvnne som mod et Kistelaag, til jeg fik den bakset af, og løb til Vinduet i bar Skjorte og rev det op for at overbevise mig om Paris. Fra Hotellet overfor kiggede et lille sorttjavset Pige barn ud. Ogsaa kun i Særk. Hun lo til mig: — Det er vist farlig sent, monsieur? Mit Ur er sat. Var monsieur maaske ogsaa i Bullier inat?

Solen skinnede under hendes Hænder ned paa de smaa Bryster, da hun bøjede sig forover.

Ja, det er Paris.

Hela sov endnu. Træt, næsten afmægtig. Med dybe blaa Rande under Øjnene. Mit Blik hvilede paa hende med samme Stolthed som den rige Bonde, der betragter sin Afgrøde.

Jeg løb ned for at købe et eller andet, der kunde glæde hende, naar hun slog Øjnene op til denne første Dag.

Men hvad? Først nu mærkede jeg, at jeg jo slet ikke aner, hvad der kan glæde hende. Jeg kender hende jo ikke.

Noget stak mig i Hjertet. Som en ganske tynd Naal. Det betyder et eller andet, men noget vigtigt kan det ikke være. Madame Barrère gav mig en stor Kurv med, og jeg købte mange Blomster.

Hela sov stadig, da jeg kom tilbage. Hun sporede ikke, at jeg var der, at jeg havde været borte. Det berørte mig sælsomt. Hvor milevidt var hun ikke fjernet fra mig i sine Drømme! Den sølverne Maanenat randt mig i Sinde. Det fremmede, sølverne Element.

Mit Blod higede atter efter hende. Jeg trak Tæppet tilside. Der laa hun, nøgen, prisgivet. Som kun en Sovende kan være det. Udleveret hvemsomhelst. Nej, nej, ikke røre hende. Hvem kan gøre en Sovende noget? Alle har Pligt at værne om hende. Ethvert sovende Menneske er dog som et hjælpeløst Barn.

Jeg rystede Blomsterne ud over hende. Strøede dem over hendes Fødder, Hoftes, Bryster, over Halsen. Blomsterne følte sig tilpas hos hende. De snusede til hende med deres bløde Kalke, som vilde de straks slaa Rod i hendes duftende Kød.

Først gennem Helas Kød og Blod har jeg lært at forstaa Blomster. Jeg tror, at fra idag af vil enhver Blomst virke erotisk paa mig. Pludselig slog hun Øjnene op, de morgenstore, dybe Øjne. Forundret skuede de nedover

det blomstersmykkede Legeme: — Har du ofte bekranset Kvinder paa den Maade?

Hendes Koketteri var yndigt. Hun vilde blot have Blomsterne skænket engang til, derved at jeg sagde: — Du er den første!

Men jeg tog Blomsterne og smed dem ud ad Vinduet. En Flok unge Piger gik netop forbi: — Dèr har I Blomster! Værsgod, dèr har I Blomster! Bagefter sagde jeg, som sandt var: — Du er den første Kvinde, jeg har givet Blomster!

— — —

Klokken to Nat.

Tydeligvis vil jeg kun benytte mit Værelse til at føre Dagbog i. Jeg kan ikke lide det. Det er fremmed. Det dufter ikke af Hela.

Vi kommer fra Taverne Pantheon.

Efter Aften var vi paa Boul' Mich'. Vor Elskovs Gondol flød sødt paa denne internationale Glædes Lagune.

Man kryber knurrende ind i sin Hule, naar man arbejder. Men Glæden fører alle Racer sammen. Man rækker hinanden Haanden til Dans. Med Hela paa Boul' Mich'! Dronning, dette er dit Rige! Se disse flakkende Flammer, denne lystblaa glødende Nat, som man vikler

sig i som i varmt Kvindehaar. Se, disse titusinde unge Kvinder, se deres runde Hoster ro gennem Nattens Flod og bringe den til at skumme. Bag titusind slanke Korsetter stiger op fra Spalten mellem de glatte Bryster den Gløden, der opheder vor Nat. Titusinde bejlende Blikke flettes sammen til et glødende Væv. Det lægger sig som et tungt Slør over Ansigtet. Titusinde Kys i hvert Blik. Hela, dette er Boulmiche!

Hvilken Forløsning at kunne tage min Elskede med ud i Boulevardnatten. De Kvinder, der før var noget for mig, kom aldrig med, passede heller ikke. Det var min evige Tragedie: altid maatte jeg vælge mellem Kød og Aand. Dette var første Gang, jeg turde tage mit hele eget Jeg med. Legeme og Sjæl. Thi den Hela, jeg fører ved Armen, lever med sine Sandser i min Sjæls Æther.

Saa gik vi over i Taverne Pantheon.

Det er Boulmiche's Katakomber. Man stiger ned i Dybet, og Luften bliver tungere og hedere, som kom Jordens evige, uudslukkelige Ild nærmere. Tangomelodierne stønner os imøde gennem Tobaksskyer og Alkoholdunst. Sammenpressede Par. Halvt bedøvet af Dunsten. Næsten sovende. Paa Parketgulvet danser Kvinder med hinan-

den. Sagte gnidende Bryst mod Bryst, Hofte mod Hofte. De ser hinanden dybt i Øjnene under tunge Øjenlaag. Deres Mund er fordrejet af en uslukkelig Tørsts trætte Sørgmodighed.

Det kryber over mig som en klam Slange. Helt ind i Hjertet føler jeg Klamheden. Denne ejendommelige dybe Vemod, denne Sandselighedens drukne Melankoli.

Den, der endnu kan le, kender ikke den virkelige Sandselighed. Vilde Bakkanaler, lystige Orgier havde aldrig kunnet lokke mig bort fra min Kamp og Stræben mod højere Maal. Men *dette*. Denne monotone, stønende, sagte Musik, denne langsomme, triste Dans, denne ligesom Halvsoven, disse halvaabne Øjne og den tavse fordrejede Mund

Det er som et Nirvana.

Hvad er det, der gør mig saa godt i denne Atmosfære? Thi at være den ensomme Fremmede midt i en Familie, er pinligt, ydmygende. Men her bestaar hele Selskabet af ensomme Fremmede, der danner Broderskab. Her ved Menneskene, hvad de vil hinanden, og hvad de betyder for hinanden. Intet andet Sted svarer Ekko saaledes til Raabet som her. Det er det til Narkose beroeligende.

Jeg tror, jeg forskrækkede Hela med en maaske unødvendig Brutalitæt overfor en amerikansk Miss, der gjorde sig til paa Bekostning af et Par ynkelige Kokotter. Men jeg er nu engang ikke Vesteuropæer

11. September.

(H e l a)

Før vaagnede jeg til Dagen — nu vaagner jeg til Kolja.

— — —

Kolja kalder os »to stolte Hedninger«. Ak, kunde jeg putte et Frø i Jorden og faa en Gud til at vokse frem! Jeg har saadan Brug for en Gud. Til at tro paa, til at bede til For min arme stakkede Lykke.

12. September.

Kan det ikke tænkes, at Lidenskab (Elskov, Kærlighed og alt, hvad dertil hører) forlener Blodet med nye Substanser, saa hele Organismen fungerer anderledes?

I Løbet af disse Dage er min Synskraft mangedoblet som Lysets Styrke mellem Spejle. For første Gang ser jeg og lader ikke Blikket fare over Genstandene som en Støvekost.

Kolja bukker sig efter et Potteskaar. Og i dets grønne sprukne Glassur ser jeg med ét større Skønhed og mere

hæmmelighedsfuld Kunst end før i den sjældneste kinesiske Craquelée.

Fra Notre Dame føler jeg i min Haand, i min Ryg, i mine Haarrødder, hvordan Byen dernede breder sig ud for Kolja.

I samme Grad som mine Øjne, har mine Øren, min Hud, mine Tanker udvidet deres Følsomhed. Jeg mente at være musikalsk, jeg har jo, hvad man kalder det fuldkomne Gehør, men hvad er det andet end en ren automatisk Reflex fra Ørenerverne? *Nu hører jeg.* Vi gaar, hvor der er Træer. Vinden stryger gennem Løvet, og det er, som skelner jeg de enkelte Instrumenters enkelte Toner i det af Naturen sammensatte og dirigerede Orkester.

— — —
Men Kolja stænger mig ude af sit Liv. Jeg har bedt ham gennemgaa et Par af Kierkegaards Skrifter med mig. Han blot lo: — Har vi ikke andet at spille Tiden med end sligt? Du er skabt til at elske og til at elskes. Er det ikke stort? Er det ikke nok?

— — —
Hvor kan det være, at flere Gange i disse Dage, naar vi gaar paa Gaden, Arm i Arm, Kolja med Fingrene flettet i mine, at jeg da slet ikke sporer hans Nærhed, ikke hører hvad han siger, men dirrende af Forventning spej-

der til alle Sider, om han dog ikke skulde komme til Syne At jeg gaaende tæt ved hans Side, med hans Stemme i Øret, længes sygt efter at se blot et Glimt af ham i Forbigaaende?

Er det, fordi jeg bestandig tager Forskud paa Smer-ten? Fordi jeg ikke kan holde Øjeblikket fast, men egentlig kun lever i den Fremtid, der ligger paa den anden Side af de tredive Dage?

13. September.

Er jeg da helbredet? Eller er det kun den fra Kolja udstømmende Livskraft, der virker paa mig, saa længe jeg er i hans Nærhed? Jeg ved ikke, hvad jeg skal tro, hvad jeg skal tænke.

Vi gaar nede ved Kajen. Med et trækker Kolja mig om i en Sidegade: — Skynd dig! Først da vi sad vel forvaret mellem Efeuvæggene i en lille Fortovskafe fandt jeg ud af, hvorfor han havde et saadant Hastværk: To Skridt fra, hvor vi gik, var en Hund bleven kørt over og laa halvdød, klynkende.

Og jeg havde ikke bemærket den!

— — —

Seinen er en Flod, der deler Verden i to Dele. *Højre* Bred, hvor Alma Colbert sang og levede og kørte i egen

Auto og lod sig hylde fra Morgen til Aften; og *venstre* Bred, hvor Koljas Elskerinde, Hela, handskeløs gaar og griser sine Hænder til med at rode i gamle Bøger. For jeg gaar med bare Hænder, siden mine Handsker drattede ned fra Notre Dame, og Kolja sagde: — Naar jeg er borte, dør dine Hænder jo alligevel, saa kan du lægge dem i Handsker i Stedet for Kiste.

Jeg kunde lide at møde Djævlén og slaa en Handel af med ham om min Stemme. Hvor meget mon jeg kunde forlange for den? En Maaned, en Uge, eller en Dag kun — udover Laanets tredive Dage?

— — —

Idag sagde Kolja noget til mig om et Billede. Jeg mærkede pludselig, at vi gik i Louvre. Men hvorlænge vi havde gaaet der, og hvad vi havde set, aner jeg ikke. Jeg maa være gaaet inde i Koljas Røst eller i en af hans Bevægelser som i en Dykkerklokke paa Havets Bund. Det er jo ogsaa lige meget. Jeg betragter mig ikke som andet eller mere end Slavinden, der er kommen for Skade at elske sin Herre. Naar plejede Herren at drøfte Kunst med en Slavinde?

Hver Dag siger jeg til mig selv, at det er min Pligt at

være forsigtig. Endnu bærer jeg Alberts Navn. Jeg har ingen Ret til at udsætte ham for Folkesnak. Skrive til ham burde jeg. Sige ham alt, som det er. Men jeg kommer ikke længere end til Tanken. Thi medens jeg sidder i den ene Stue for at skrive til Albert om ham, som jeg elsker, sidder han i den anden og skriver til Sonja om mig — som han *ikke* elsker. Hvor skal jeg da kunne skrive?

Lørdag (Datoen aner jeg ikke). (K o l j a)

Tre Dage. Saa fyldte, at den ene flyder over i den anden. Som en uhyre Eng breder de sig ud for mig.

Vi vandrer i Paris. Slentrende som Børn. Dovent græsende paa den rigtblomstrende Eng. Notre Dame, Panthéon. Og om Aftenen flyder Boulmiche forbi, og man plasker deri som liggende i Strandbreddens lunkne Sand, med den ene Haand i Vandet. I Halvslummer. Og i Nætternes Kys genfinder man Sødmen fra Lionardos Smil. Man smager et ægyptisk Blik, der var skjult i Helas Haar. Alt kommer igen som i Drømme. Vore Nerver, overfyldt af Dagen, udgyder nu deres Ophidselse i hinanden.

At iagttage med Hela, er bestandig paa ny at mødes. I det helt Fremmede, og at være sammen der. Det hele er en koket Legen Skjul i Aarhundredernes Have. Hver Skønhed er et Stævnemøde for os. Paris er bleven for mig som Spejlkabinettet for Vellystningen, der vil se sine Omfavnelser hundredgange fordoblet.

Hela har ypperlige, øvede Øjne, som havde hun al-

vorligt givet sig af med Kunst. Det er hendes Sanders instinktive Synskhed. Det forhøjer min Modtagelighed uhyre, fordi jeg ser alt, hvad hun ser. Og derpaa kommer det an. At den ene forhøjer den andens Kvaliteter. Dør fælder Naturen sin Dom over Forholdet mellem to Mennesker.

Hela virker paa mig som Ilt paa Flammen. Saadan burde det ikke være. Jeg vil ikke have Hela ind i mit Liv, men forøvrigt gælder det jo kun en Maaned. Saa er Kapitlet Hela en Drøm.

Men nu: Gennem Helas Sanders trænger jeg ind til Tingenes inderste Kærne. Kunst er Sandselighed. Gennem hende ved jeg, hvorledes det maa være at presse den hede Pande mod en Paros-Venus glatte, kølige Høfter. Bronze-Atleten stod engang derude i Olivenlunden. Og dør var det, at Maanen efter lunken Regn spejlede sig i hans Skuldre. Det ser jeg med Hela.

Og naar jeg lukker Øjnene, kan jeg lugte det i hendes Haar.

Hela har gjort mig Kunsten forstaaelig som Pryds-genstand. Hun ser paa en ægyptisk Vase, en Tanagra-figur, men ogsaa en Michel Angelo eller Giorgione, som man hos Juveleren ser paa et Smykke. Som paa noget,

der kunde hænge i vore Stuer, eller staa i vor Have ved Dammen, hvori vi fodrer Svaner. Pynt for vor Tilværelse.

Og saaledes var det jo oprindelig tænkt. Denne Skønhed opstod ikke med Museer for Øje. Det er kun Følge af vor Armods uhyre Barbari og vor Svækkelse, at vi aldeles ikke bekymrer os om intim Privatafbenyttelse af store Ting. Hela har lært mig, at man ikke blot kan tilbede den højeste Skønhed men nyde den som et Stofs Blødhed.

I Notre Dame oplevede jeg atter, at den kristelige Mystik og Erotik paa en eller anden Maade hænger sammen. Den, der ikke kender Kødets Lyst, kan heller ikke forsage den. Af Vellystninge bliver der Helgener, for kun disse har bragt de virkelige Ofre.

Hela staar under et udskaaret Trækrucifiks. Store rustne Nagler i Fødderne. Bemalet med rødt Blod. Derunder Helas vuggende Barm. *Jeg kan ikke mere gøre mig klart, hvad jeg føler.*

Men intet overgaar Sainte Chapelle. Et Rum bestaaende af farvet Lys, der er massivere end de slanke Søjler, der begrænser det. Selvom disse engang styrtede sammen, Rummet vilde forblive som det er. En hundred-farvet Lysblok.

Det hele forekommer mig paa en eller anden Maade at minde om Hela. Vore Kys er ogsaa virkeligere end vore Læber. Er dette maaske Vanvid? Derfor kan vi ogsaa uden Suk gaa fra hinanden om en Maaned. Vort Rum, vor Vellyst er evig.

Og hvor jeg nyder gennem Hela! Hvor jeg lever gennem Hela! Naar jeg engang kaster alt dette (Hela!) fra mig, vil et mægtigt Brændoffer stige mod Himlen.

14. September.

(H e l a)

Sidste Søndag var Kolja hele Dagen sammen med Sonja, og idag var han hele Dagen sammen med mig. Længes han efter sidste Søndag?

Søndag er en grim Dag. Jeg har aldrig holdt af at synge om Søndagen. Og vi gik aldrig ud om Søndagen. Vi Albert og jeg. Naar jeg siger vi om Kolja og mig, er det som at pynte mig med laante Fjer.

Jeg kom til at fortælle Kolja den sørgeligste Begivenhed i min Barndom. Han hørte knap efter og sagde ingenting. Det kedede ham. Han vil ikke vide noget om min Fortid.

*Dimanche.**Bois de Boulogne!*

(K o l j a)

Søndagen er én stor varm Glæde, hvori alle plasker svømmende om som Ællinger i et solbeskinnet Gadekær.

Hvorfor er det en saa kostelig Glæde midt i Menneskemyldret at føle Helas Arm i min? Mig var Mængden altid forhadet. Teoretisk elsker jeg Mennesker, men det gjorde mig syg af Lede, naar de puffede mig med Albuen, naar jeg var udsat for deres Sved og Aande. Idag voldte det altsammen kun Glæde.

Jo, vi var et Par, vi var to.

Et Menneske kan man komme for nær. Et Par ikke. Man svømmer i denne Gadekærssamhørighed som indelukket i en usynlig Musling og derfor beskyttet. Man kan dukke helt under. Man kan styrte sig midt ind i Snadren, komme alt helt nær og dog være fjern.

Den, der er alene, skal ikke gaa ud mellem Mennesker, thi enten mister han sig selv eller bliver tilsølet. Medmindre han er en Helgen.

Siden spurgte jeg Hela: — Hvoraf kommer det, at du elsker Dyrene med en saadan Lidenskab og ikke Menneskene?

Hun svarede: — Vistnok, fordi jeg kun kan holde af Menneskene enkeltvis. Jeg tror saagar, jeg vilde gøre dem Uret ved at holde af dem paa samme Maade. For min Medlidenhed med Dyrene er altid ens. Jeg elsker jo slet ikke Dyrene. De Dyr, der har det godt, eksisterer næppe for mig.

Hun fortæller, at hun engang saa deres Forvalter prygle en Hund, der hed Unkas, tildøde. Ugevis forfulgtes hun af Hundens Hylen og Tuden. For at blive den frygtelige indbildte Lyd kvit, proppede hun Ørene til med Tjære. Denne smeltede, flød ind og forvoldte en smertende Betændelse.

En anden Gang, da var hun allerede gift (det var vist paa Bryllupsrejsen), saa hun i Rom oppe fra Hotellet, hvordan Drengene pinte et Æsel. Hun kunde ikke komme hurtigt nok ned. Børnene hørte ikke eller vilde ikke høre hendes Raab. Hun var fuldstændig fra Sands og Samling. I en Slags Vildelse sprang hun op i Karmen og styrtede sig ned til Dyret. Ved et Guds Under slap hun med et brækket Ben og lettere Kvættelser.

Jeg er den første, til hvem hun fortæller dette.

Formaaede jeg blot at elske, hvad der er mig dyrebart, paa en saa brændende lidenskabelig Maade! Saa vilde meget være anderledes Saa vilde jeg jo slet ikke være her med Hela.

Noget sælsomt, ubekvemt og ufatteligt, forstyrrer mig. Jeg undviger hendes Blik.

Men naar Hela staar foran et Spejl og retter paa sit Haar eller binder sit Slør, er hun en ganske anden. Undertiden kan der komme noget i hendes Udtryk, der alligevel minder mig om denne madame Colbert, ved hvem jeg væmmes.

15. September.

(H e l a)

Hjemme. Hjemme i vort Hjem.

Vi har et Hjem. Et Hjem, der er vort. To smaa skæve Stuer, med blaa Tapeter og ridsede Møbler.

Kolja siger: — Det regner. Idag bliver vi hjemme. Jeg har Lyst at være ganske stille og kun sammen med dig!

Kolja har Lyst at være ganske stille og kun sammen med mig. Er det ikke meget, uhyre meget? Hvorfor bliver man saa ydmyg, naar man elsker? Er da ikke Kærlighed en stolt Følelse?

Først idag er jeg blevet mig bevidst, hvor helligt Ordet Hjem dog er. Altid higede jeg bort, udad. Selv Barndomshjemmet i Pommern var som en Perron, hvor jeg blot stod og ventede paa Toget, der skulde føre mig ud i Verden. Nu higer jeg indad. Mod Hjemmet. Mit første. Mit Eneste.

Kolja er ubarberet. Han gør Undskyldning, men mener det slet ikke. Han er jo hjemme. Jeg tror, jeg vilde

ønske, han trak i Skjortæærmer, som Bønderne, naar de er hos sig selv.

Med rynkede Bryn ligger han snart paa langs og snart paa tværs i Sengen og læser. Nu og da ser han op: — Du, her er godt at være! Ja, hos os er godt at være.

Men i Berlin sidder Sonja og venter og ved

La patronne kom paa højtideligt Besøg. Med Guld-kæde om Halsen. Vi bød hende den forgyldte Stol. Æres den, der æres bør. Første Gæst i vort Hjem.

Kolja anbringer sig i Vindueskarmen og klipper, med min Neglesaks, de flossede Kanter af sine Mansjetter. Han ser alvorlig, næsten højtidelig ud. Man kan virkelig ikke kaste dem bort af den Grund. Og det er heller ikke latterligt, naar man ved, at han og Sonja under Flugten ofte Dage igennem maatte nøjes med raa, frosne Kartofler. Ingenting, hvad Kolja gør, er latterligt.

I Nærheden af Sorbonne er der en Forretning, hvor alt koster ti Sous. Der har vi gjort Indkøb til »vort Hjem«, Indkøb, der passer til vore Finanser, siger Kolja. Vaser, Askebægre, Lampeskærme, græsselige Ting. Kolja, der overfor græsk Kunst er kræsen som en gammel Græker, har ingen Smag. Men Sans for Hygge har han. Kun han kan anbringe en Stol, saa man hviler i den og har Lyset ind fra rette Side.

Hvorfor minder Sainte Chapelle om Koljas Smil?

Vi har begge den ustyrligste Lyst til selv at koge en Høne. Her. Hjemme hos os selv. En Høne i Gryden, det er Foden under eget Bord. Men Duften vil forraade os, og desuden er ingen af os overvættes sikre paa at kunne behandle en Høne i en Gryde. Men jeg har virkelig faaet alvorlig Kogebogsinteresse for Mad. Ved at se Kolja spise. Hans Tænder applauderer hver Mundfuld. Og jeg fryder mig ved Synet. Før gad jeg daarligt sætte en Menu sammen, skønt det var Alberts eneste Ønske paa Husholdningens Omraade. Nu har hvert Salathoved faaet Sjæl.

— — —

Gid Regnen vilde styrte ned, som i salig Noahs Tid, fyrretyve Dage og fyrretyve Nætter, saa hele Verden med samt Bois og Børn, Boulevarder og Balloner, Museer og Midinetter druknede! Blot vort lille Hjem frelst naaede sit Ararat. Aldrig skulde jeg proppe Arken fuld af Par, hverken tobenede eller firbenede. Vor Ark var kun for os to.

Men efter fyrretyve Dage maatte Syndfloden saa forresten gerne holde op igen, for jeg er jo ikke saa vis paa, at min Noah i Længden vilde underholde sig godt nok med mig alene. Kunde jeg derimod skænke ham en helt nyvasket Jord, som han havde Lov ganske alene at

reformere af Hjertens Lyst — det var noget. Og saa vilde jeg heller ikke risikere, at han en skønne Dag kom og fortalte, at nu havde han mødt en Dame, med hvem han gerne vilde rejse til Nordpolen for en lille Maaned.

Bliv ved, kære gode Regn! Strøm! Synk fra Himmel, stig fra Jord, saa vi ikke kommer udenfor disse to Stuer.

Men hvis Kolja bliver sulten, hvad saa? Det er dog vist bedst, jeg sender ham ud i Væden efter noget spiseligt.

Han bliver mere og mere ubarberet i Dagens Løb. Det klæder ham ikke, men jeg kan lide det. Han maa tage Salt med Kniven, han maa slubre Suppen. For han er jo Kolja.

Det skulde altid regne.

Mandag den 15. Setember. (K o l j a)

Idag intet videre. Det regner afskyeligt. Vi holder os
hjemme. Hviledag. Pause. Pusterum. Intet.

16. September.

(H e l a)

Kunst er Surrogat for Liv. Jeg er ikke med Kolja for at se Kunst. Kunde man tænke sig Romeo og Julie studere Kursbog eller gaa i Museum Guimet?

Jeg har intet mod monsieur Guimet, men han har sikkert aldrig elsket, ellers havde han ikke sløset sin Tid hen med at rode efter Dagobaer, Mandalaer og hvad det altsammen hedder. Jeg foretrækker at sidde i vor egen Vindueskarm og kigge ned i Rendestenen eller se paa, at Kolja barberer sig. Eller ligge under et Træ og glemme, at Livet kun bestaar af tredive Dage.

Tirsdag.

(K o l j a)

Vi kommer fra Kinas gyldne Kyster, og jeg er træt, som naar man efter en uhyre Drøm vaagner med svedvaad Pande.

Vi var i Museum Guimet. Vi gik mellem dunkle Bronze-Pagoder og gyldne Buddhaer med Tusch-sorter Øjenbryn, vi gik i lysende Porcelæns haver. Fjernt, fjernt Hvorfor gør mit Hjerte saa ondt?

Vi gik Haand i Haand. Stille. Som fortryllede i en fortryllet Skov. Hvad tyngede saa blytungt? Det Fjerne? Som kunde vi aldrig vende hjem.

Græde. Ja, hvis jeg nu lod mit Hoved langsomt synke ned paa Bordpladen, saa vilde jeg komme til at græde. Hvad er der dog ivejen? Hvad gør saa ondt?

Og Hela er hos mig. At netop Hela er hos mig! Og alle de andre er langt borte. Vi er begge i det Fremmede. Pagoder og Buddhaer med mandelformede Øjne. Hela er det Fremmede. Vi er hos hinanden i det Fremmede.

Hvor det gør ondt, og hvor det er sælsomt sødt. Vi

ligger som paa en fjern gylden Kyst i Sandet, og alt hvad der engang var dyrebart, er borte. Livet selv er borte, og Glemslens Hav bruser. Hvorfor gør det saa ondt?

Ingen Opgave mere, ingen Kamp mere, ingen Kærlighed, intet Had, intet Maal og ingen Vej. Nirvana.

Længst forglemt i det Fremmede. Ubekendte Sejlere glider under Horizonten efter ubekendte Maal. Og fjern Sang som uforstaaelig Graad. Og Gong som langsom, tungtdryppende Jernregn. Ligge i det hede Sand paa den fjerne gyldne Kyst. Hvad gør saa ondt?

Vender man nogensinde tilbage? Og vil saa hundrede Aar være gaaet eller endnu mere?

Jeg kan ikke gaa ind til Hela endnu, mine Øjne er forgrædte.

17. September.

(H e l a)

Din Smag, elskelige Russer, lader tilbage at ønske

Kolja i Butikker — en Kænguruh i Missa solemnis ..

Vellykket var Udflugten ikke. Jeg følte det tomme Rum gabe imellem os. Ellers nyder jeg Synet af skønne Stoffer, som jeg nyder Solnedgange og Liljeduft. Kolja berøvede mig denne uskyldige Glæde. Foreslog jeg at gaa hjem, hed det: — Giv dig endelig god Tid, vi har jo Dagen for os. Det kedede ham slet ikke!!

Vist var det taktløst af mig at gøre Indkøb. Overfor Sonja var det taktløst. Det maa Kolja have syntes. Midt i rue de la Paix gav han sig til at tale om russiske Bønders Elendighed.

Men jeg gad nu vide, om det kunde falde nogen ægteviet Mand ind at tage sin Kone saadan i Armen, bedst som hun staar og prøver en Model, og slæbe af med hende — blot fordi »nu vil han hjem«. Eller er det russisk Skik? Russisk Bevis paa Kærlighed?

Jeg gad ogsaa vide, om nogen Roearbejderske efter

endt Dagværk har været saa træt som jeg i denne velsignede Aftenstund.

En Kvinde, der elsker, bør kun leve af Dugg og Duft. Jeg har rene Madsyner af Sult. I min første engelske Læsebog sagde Ulven til Ræven: — Get me some food or I will eat you up! Det samme siger jeg om lidt til mit blonde Vilddyr.

Musiksulten er jeg ogsaa. Tonerne skriger inde i min Strube. De raser som Rovdyr bag Jerntremmer. Hvis jeg ikke hører Musik inden to Timer, stiller jeg mig op nede paa Gaden og synger for de forbigaaende. Ja jeg gør.

— — —

I London lejer man ofte Hus og Grund paa 999 Aar. Min Kontrakt lyder kun paa tredive Dage.

Torsdag.

(K o l j a)

Klokken fem Morgen.

Det dæmrer. Vinduet blegner. Herinde er det, som om usynlige Flaggermus svirrer mod Væggene.

En fantastisk Dag. I og for sig skete der jo intet. Maaske netop derfor. Hela maatte i de store Magasiner. Naturligvis. Det er jo hendes Verden, den bestaar af Hatte og Undertøj og prægtige Klæder. Dertil kom, at vi begge for enhver Pris maatte tilbage fra det Fjerne, ind i Hverdagen. Vi søgte Skjul i Hverdagen, som Agerhønsene, der gemmer sig mellem Buskene af Angst for Uvejret. Vi vadede gennem Snese af Ting, jeg aldrig før havde set og ikke kender Anvendelsen for. De struttede bag Glasmontrerne som exotiske Folkeslags uforstaaelige Krigspynt paa Museerne. Men Hela kendte det altsammen og greb efter det med sikker Haand. Hendes Bevægelser blev ny og fremmede.

Hun prøvede Hatte og Kjoler, og med hver ny Dragt skiftede hun Ham. Fik hun en ny Sjæl. En Sjæl, som jeg ikke kendte, som jeg ikke havde Del i. Den fremmede

Dragt blev hendes Dragt. Hun blev fremmed. Der kom noget udfordrende i hendes Holdning, noget frækt. Og pludselig var hun som tusinde Mile borte fra mig. Jeg forstod ikke hendes Blik, og ikke hendes Sprog.

En Hat paa Hovedet, et Sjal slynget om Halsen, og hun staar for mig som bag Glasruden paa et Museum. Med et gaadefuldt sørgmodigt Smil. En fremmed Kvinde fra den anden Bred med den haabløse Længsels vemodige Trods. Uhyggeligt. Fantastisk.

Mit Hjerte strakte sig mod hende i pinefuld Kval. Som et Barn, der har sluppet sin røde Ballon og nu for-gæves rækker Haanden op mod Solen efter den.

Hvorfor? Thi det er jo saa naturligt. Dette er Helas Verden, hun har ingen anden. Og det var jo det herlige ved vort Møde, at vi begge ikke lægger Evighedsbetydning deri. Vi tager Eventyret med, andet ikke.

Eventyret

Vi stod i en elegant Salon i rue de la Paix. Jeg tog Hela med begge Hænder om Armen, saa hun skreg. Mine Negle borede sig ind i hendes Kød. Jeg slæbte hende med hjem. Det hemmelighedsfulde Slør, der har sænket sig imellem os de sidste Døgn, blev til en fristende Særk, der bragte mit Blod til at syde.

Sent paa Eftermiddagen vaklede vi atter ud. Lette af Sult. Vi havde ikke spist siden Morgen.

Hela vilde høre Musik. Vi gik til »Louise«. Saa Paris fra Scenen. Det hele som en Drøm. Hela var milevidt fjernet fra mig. Forstaar hun ikke Musik? Bryder hun sig ikke om Musik?

Vi gik ude i Foyeren. Folk saa paa Hela, hviskede om hende Jeg hørte dem hviske: — Alma Colbert! Og Hela Hela tog mod Hilsener, der gjaldt en anden. Jeg skammede mig over hende.

Hvad ved jeg om hendes Liv? Hvor mange Eventyr som dette har hun allerede bag sig? Hvor mange venter hende efter dette?

Som om det angik mig. Den Dag, vi skilles, er hun ude af mit Liv, som jeg af hendes. Det er jo det skønne ved et saadant Møde. Men jeg ængstes og ved ikke selv for hvad. Er jeg bange, at en hel Maaned dog var for meget? Tiden har ogsaa usynlige Lænker. I Nat holdt jeg Hela i mine Arme og var bange for at slippe hende. Men da hun sov ind, fløj hendes Sjæl alligevel ud af mine Arme. Højt. Fjernt.

Natten blegner. Jeg maatte staa op, kunde ikke sove. Idag har vi allerede den attende. Maaske længes jeg efter mit Arbejde.

18. September.

(H e l a)

Selvfølgelig kunde jeg være oppe, men Kolja holder paa, at naar jeg er vant til at ligge, skal jeg ogsaa ligge denne Gang.

Jeg føjer mig, men vistnok fordi jeg synes, jeg er ham nærmere herinde end med hele Paris til Medvider. Kolja tror, jeg ligger af Blødagtighed. Lad ham tro.

Han er helt anderledes, gaar sagte, taler sagte, hans Blik er sløret. Men det gør godt at have ham puslende omkring, som var jeg rigtig syg.

Jeg har ikke faaet sagt, at jeg saa Albert i Operaen i Aftes. Hvorfor mon jeg fortav det? Jeg behøver jo ikke at skamme mig over Albert. Han er hverken pukkelrygget eller Falskmøntner, men den anstændigste Forretningsmand, der nogensinde samlede paa orientalsk Kunst.

Hvor det ligner ham at lade, som om han ikke saa mig. Altid taktfuld. Men jeg burde nu have faaet det ordnet med Skilsmisse straks, naar jeg dog ikke vil vende tilbage. Og nu kan jeg jo ikke, selv om jeg vilde.

Det var underligt at sidde der med Kolja som en anden Tilskuere. Det hele forekom mig saa bagvendt. Om en god Maaned staar jeg selv deroppe, og maaske sidder Kolja da nede i Salen — og væmmes. Vil jeg da kunne mærke hans Nærhed? Vil jeg da kunne synge?

— — —

Jeg siger til Kolja: — Forlanger du ogsaa, at dine revolutionære Søstre skal holde Sengen tre Dage hver Maaned? Kolja siger: — Kører de i Vogn, naar det regner? Bærer de Sko af Handskeskind? De arbejder for en Sag. Du er et Luksusmenneske. Det er noget helt andet.

Han aner ikke Ordenes Foragt. Det er jo ikke hans Hensigt at saare mig.

Hvad vilde han sige, hvis jeg bad: — Gør mig til en af Jeres! Han vilde vist betakke sig.

Han er helt forandret. Det, jeg betyder for ham, er rykket paa Afstand, og jeg selv

Arme Hela!

Men naar jeg saa tænker paa, at han sidder der i Krogen paa den forgyldte Stol, og at jeg kan se ham, tale til ham, høre ham tale og at om fjorten Dage kan jeg gaa mine Fødder tilblods uden nogensinde at faa

et Glimt af ham at se. Saa føler jeg, at dette er stor, ufortjent Rigdom.

— — —

Her staar et Ur; i Sonjas Stue staar sikkert ogsaa et Ur. For hende er Sekunderne sneglende lange, for mig flyver Timerne. Hvis vi stod sammen foran det samme Ur, hvad vilde da ske? Vilde hendes Tanker faa Tiden til at ile endnu mere, eller vilde mine faa den til at sagtne Farten?

— — Kolja er nede efter Frugt. Om en halv Time er han tilbage, senest. Det ved jeg. Alligevel har jeg Hjertebanken af Angst.

Naar Kolja gaar ud af Stuen, er han forsvunden, sunken i Jorden. Af ham ejer jeg jo kun det, jeg kan tage om med mine Hænder, det jeg kan tilegne mig med mine Øjne og Læber.

Nat.

Kolja er inde hos sig selv. Naturligvis. Hans Pen kradser over Papiret. Skriver han til Sonja? Hvorfor siger han ikke: — Nu gaar jeg ind og skriver til Sonja! En saadan Tillid vilde gøre mig godt. Jeg tror, det er saadan: Kolja ved ikke rigtig, hvad han skal stille op med mig i disse Dage. Jeg er ikke hans Kammerat, ikke

hans Ven, ikke hans Fortrolige. Kun — hans Elskerinde. Kan jeg ikke være det, har vi intet fælles.

Han har været meget tavs. Sikkert for at jeg ikke skulde mærke dette, gav han sig til at læse Digte for mig. Blandt andet Moders Yndlingsdigt: Dans l'alcove sombre, pres d'un humble autel . . .

Paa engang fik jeg en brændende Lyst til at fortælle ham om Moder og alt det; men jeg tog mig sammen. Jeg maa ikke bryde Kontrakten. Allerede, at han ved mit Navn, er for meget.

Pudsigt; han ved jo *ikke* engang mit Navn . . .

— — —

Børn opdraget paa Waisenhuset faar et eget sjælløst Blik. Det forklares derved, at de vokser op uden Erindringer om Slægt eller Hjem. De kender ikke Længsel eller Dvælen i Minder.

Det er, som var jeg overfor Kolja et saadant Waisenhusbarn. Jeg har intet Hjem, ingen Fortid. Men kun tredive Dage, der rinder bort mellem mine Fingre som tørt Sand. Naar de er forbi, har jeg ikke engang haft dem.

18. September.

(K o l j a)

Idag ligger Hela i Sengen. Hun har sat sit Haar paa en anden Maade, flettet som en Krans om Hovedet. Det gør hende saa ungpigeagtig og kysk. Eller er det kun Indbildning af mig, fordi jeg ved, at idag maa jeg forsage hende som Kvinde?

Jamen det er netop det helt nye og fremmede: Hun ligger der saa stille og barnlig, saa ren og tillidsfuld. Hun er ikke mere Flammehavet, ikke Element, men en bleg syg ung Pige.

Hvor var denne unge Pige før?

Hele Dagen har jeg lidt under en uforklarlig Angst. Jeg skammer mig for hende.

Vi taler kun lidt. Timevis betragter vi hinanden. Først idag har jeg set hende, set hendes Øjnes Farve.

Naar man kysser, ser man ikke hinanden. Heller ikke under Omfavnelsen.

Hvor hendes Mund er vemodig streng.

Engang blev Stilheden saa tung, at jeg følte, nu, om lidt, bliver de uudtalte Ord synlige i Rummet.

Da tog jeg en Bog og læste for hende. Jeg var ogsaa bange for, at hun skulde begynde at tale. Det vilde jeg ikke. Jeg læste Hugos Digt:

Dans l'alcove sombre
pres d'un humble autel
l'enfant dort à l'ombre
du lit maternel.
Tandis qu'il repose
sa paupière rose
pour la terre close
s'ouvre pour le ciel.

Blegheden i hendes Aasyn bævede pludselig som gusten Maaneskær paa Vand under et isnende Vindpust.

— Hvad er der, Hela? Kender du dette Digt?

— Ja, jeg sang det ofte for min Mor, da jeg var Barn.

Da gyste ogsaa jeg. At høre Hela sige: Min Mor! Aah, hvor ønskede jeg at høre mere. Hvordan var hendes Moder? Vilde hun have holdt af mig? Lignede hun Hela?

Jeg spurgte: — Synger du? Og straks efter sneg jeg mig nærmere med det andet Spørgsmaal: — Du har aldrig talt om din Mor! Jeg gjorde mig Umage for at sige det saadan rent tilfældigt.

— Du har jo aldrig spurgt! svarede hun.

Og jeg kunde ikke spørge mere.

Saadan var hele Dagen. Vi var sammen, men der var noget tredje i Værelset, noget fremmed, usynligt, lurende.

Stundom vaagner man om Natten, stirrer ud i Mørket og synes pludselig, at der er et andet Væsen i Værelset. Man ser intet og hører intet, men føler det lydløst aande.

Noget er hos os her i denne stille Stue. Jeg føler det lydløst aande.

19. September.

(H e l a)

Jeg har samme svimlende Fornemmelse, som naar man staar paa en Bro og stirrer ned i en rivende Strøm. Man føler Vandets forfærdelige Dragen, véd, det koster kun et Skridt tilbage, og Dødsfaren er fjernet. Man bliver dog staaende. Man leger med Tanken om Døden.

Jeg kunde staa op og gaa bort fra dette. Men jeg bliver. Kolja sidder i Krogen og ser paa mig. Er det mig, han ser paa, eller er det Alma Colbert? Jeg er bange for at sove. Jeg taler ikke i Søvn, men jeg kunde drømme, at jeg stod paa Scenen. Han kunde genkende mig.

19. September.

(K o l j a)

Da jeg imorges traadte ind, strakte Hela Armene ud efter mig. Som et forladt Barn paa en Landevej. Jeg fik Taarer i Øjnene.

Er disse svage, hvide hjælpeløse Arme virkelig de samme, der undertiden næsten presser mine Ribben sammen?

Ser jeg Syner?

Idag har jeg tænkt paa Sonja. Aldrig, end ikke i den mest vanvittige Vellystrus har jeg haft Fornemmelsen af at have forladt Sonja eller været hende utro. Men nu, hvor jeg sidder saa stille hos en anden Kvinde, gør det ondt i Samvittigheden. Eller er det Hjemve? Jeg er jo langt borte. Hos en fremmed, bleg Pige. For Hela er fremmed, ukendt, fjern.

Fjernt fra mig.

Sikkert har jeg Hjemve. Men maaske slet ikke efter Borodino og Sonja, snarere efter denne blege Pige, som jeg snart maa rejse fra. Hvad er det hos hende, der rører mig saa usigeligt, at jeg ikke vover at komme hende nær?

20. September.

(H e l a)

Kolja er gaaet fra mig, uden at sige hvorhen. — Jeg kommer snart igen! Nu har han været borte tre Timer. Jeg har selv foreslaaet ham at opsøge sine russiske Venner, for ikke at sidde og kede sig her hos mig. Jeg mente det ikke. Men nu er han gaaet.

Taarerne ligger og brænder, jeg kan ikke faa dem frem.

Jeg har ingen Ro paa mig. Hvem har han mødt? Jeg har staaet ved Vinduet og set efter ham. Noget forfærdeligt er sket. Maaske kommer han ikke tilbage. Som en Dag var den første, maa en Dag være den sidste. Hvorfor ikke denne? Kolja gaar derude i Solen. Alle Kvinder strækker med Blikket Armene ud efter ham. Naar Døren er lukket, har jeg mistet min Magt, min fattige, ydmygende Magt.

Jeg faar vel først Fred, naar de tredive Dage er omme, naar jeg ikke har mere at frygte, fordi jeg ikke har mere at haabe.

.....
.....

Kolja, Kolja

Hvorfor vil du lære mig dit Sprog?

21. September.

Kolja har givet mig det første Kursus i Russisk. Det er, som om han lukkede Porten op ind til sin Verden. Jeg staar paa Tærskelen. Vil jeg nogensinde naa over denne?

Jeg kan allerede alle Bogstaverne, baade de trykte og de skrevne. Jeg kan sige alle Ord efter. Han siger, jeg er lærenem. Han siger: — Du maa være uhyre musikalsk! Ja, har jeg ikke haft andet ud af min Sang end dette, at jeg kan sige de fremmede Lyde efter, saa er det ogsaa alt, hvad jeg forlanger. Men hvad skal jeg med Koljas Sprog? Det er hans Hjerte, det er hans Sjæl, jeg længes efter

Kolja gennemgaar alle Ruslands Revolutioner med mig. Det driver af Mord og Grusomhed. Men det berører mig ikke. Det er mig for langt borte. De er for mange. Jeg ser dem ikke, jeg hører dem ikke. Jeg bryder mig ikke om Havet, men om den lille, stille Skovsø, jeg kan svømme over eller gaa rundt om.

Jeg er vist ogsaa skinsyg paa Rusland.

Han har lovet mig et Kort. Med rødt Blyant vil han understrege alle de Byer, hvor han har været, og

afmærke alle Rejserne han har gjort. Om hvert enkelt Sted vil han fortælle.

Det er, som om han satte en ganske lille Pengesum i Banken for mig, som jeg kan tage ud, naar jeg er ved at dø af Sult. Den kan opretholde Livet nogle Dage eller Uger; saa maa jeg alligevel dø af Sult.

Naar han er gaaet tilbage til Sonja, og jeg ikke mere eksisterer for ham, kan jeg tilegne mig hans Land. Hans Land og hans Sprog. Jeg kan rejse fra By til By, hvor han har været. Men finder jeg derfor hans Spor?

Hellere vilde jeg sidde i det Fængsel, hvor han sad, da han var tyve Aar. Før Sonja kom ind i hans Hjerte. Sidde i den samme Celle. Alene med hans efterladte Tanker.

21. September.

(K o l j a)

Igaar sad jeg mindst en Time over Dagbogen uden dog at skrive en Linje.

Hela er først staaet op nu til Aften.

Igaar Morges, da jeg kom ind, laa hun ganske stille og saa' frem for sig. Som om hun tænkte paa noget, jeg ikke maatte forstyrre. Jeg satte mig og saa paa hende. Og med ét forekom det mig, som om hun laa og talte talte Minutter. Det var forfærdeligt. Jeg turde ikke spørge: — Hvorfor tæller du Minutter? Men jeg saa hende tælle. Jeg saa Minutterne gaa forbi. Jeg saa hendes Angst, som vidste hun, at der kun var faa tilbage.

Vist var det Hjernespind. Jeg havde jo siddet inde i to Dage og trængte til Luft. Det var det hele. Jeg saa Spøgelser ved højlys Dag.

Jeg vilde tale, vilde sige Hela alt, hvad jeg tænkte, men jeg skammede mig. Jeg kunde ikke faa Ordene frem. Saa sang jeg for hende. Og fortalte om Stenka

Rasin, og Hela lod, som om hun hørte efter, men hun blev ved at tælle Minutter.

Og paa engang følte jeg det som et dybt, koldt Hul: Vort Forhold var jo af en hel anden Art. Krævede det ikke. Hela krævede det ikke. Jeg havde givet hende, hvad hun forlangte, mit Blods Attraa, mine Sanders Fantasi, mit Legeme. Andet vilde hun jo ikke, andet behøvede hun jo ikke.

Men denne blege, stille, hjælpeløse unge Pige der i Sengen var en anden. Til hende maatte jeg tale. Jeg satte mig paa Sengekanten og begyndte at tale, om mig, om mit Livs Opgave, om Rusland. En smertelig Uro trængte paa. Jeg kunde ikke faa sagt nok. Jeg vilde give mere, mere. Som om jeg afbetalte en Skyld. Noget skulde blive bedre, noget skulde gøres godt. En eller anden Synd.

Over Middag gik jeg ud, det var min Hensigt at købe en russisk Grammatik til Hela, men jeg gik om i Gaderne som i Halvsøvn. Jeg bragte Papir og Blyant og plagede hende med Cyrill Bogstaverne. Hun skal have et Kort over Rusland. Hun skulde have et Kort over mit Hjerte

En Dæmning var brudt igennem. Jeg talte om mine Venner. Saa sagde Hela: — Jeg vilde gerne lære dine

Venner at kende. Kunde vi ikke gaa hen og besøge dem?

— Nej, nej, det gaar ikke an! Jeg blev forskrækket. Hendes Mund sitrede: — Skammer du dig over mig?

Jeg sprang op. En hed smertende Begejstringsbølge vældede op i mig. Jeg vilde ingen Hemmeligheder have for hende. Alt skulde hun vide. Jeg løb ind, rev Skrivebordsskuffen op, tog min forseglede Melding ud og lagde den foran hende paa Sengen.

— Er det noget, jeg maa læse?

Da indsaa jeg, hvor latterlig min Færd var, og tog igen Pakken af hendes rystende Hænder: — Nej, Hela, men du skal lære mine Venner at kende. Allerede imorgen. Imorgen gaar vi over til Hotel du Nègre . . .

Var det klogt? Var det rigtigt?

Jeg er saa lykkelig. Som om noget er gjort godt, halvvejs gjort godt. En stor Synd. Men mod hvem?

23. September.

(H e l a)

Kolja har løjet for mig. For første Gang.

Var det nødvendigt? Men hvad vilde jeg der? Hvad havde jeg der at skaffe? Jeg havde en Bagtanke. Jeg vilde prøve Kræfter med hans Venner, med »Sagen«. Jeg Daare, som troede, at Sammenligningen kunde falde ud til min Gunst. Kolja forberedte mig: — Du vil ikke føle dig tilpas mellem dem. Du vil ikke forstaa dem. Du holder paa Former, de er formløse. Du sætter Pris paa Skønhed, de er forsømte, grimme. Du kræver Hensyn, de er bryske, hensynsløse . . .

Men jeg ønskede det, og han gav efter.

Jeg gik derhen med det faste Forsæt at vinde hans Venner. De skulde finde saa stort Behag i mig, at de — selvom Kolja ikke vilde det — skulde ønske at gøre mig til en af deres.

Man var demonstrativ artig imod mig, man indeslutede mig i en Isblok af formel Høflighed. Af Hensyn til mig blev der kun talt Fransk (men i Krogene hvi-skede man paa Russisk). Af Hensyn til mig blev der

kun talt om ligegyldige Ting (men i Krogene blev der hvisket om det, jeg ikke maatte høre). Jeg var for dem ikke blot en Fremmed, men en Spion. De foragtede Kolja, fordi han havde taget mig med. Under andre Omstændigheder kunde jeg have moret mig kongeligt over dette snuskede Hotelværelse, der lugtede af gamle Klæder, og hvor Gæsterne maatte sidde paa Sengen med Ryggen til hverandre for at faa Plads. Hvor der ved samme Bord blev spist, skrevet Breve og rullet Cigaretter. Jeg havde foresat mig glødende af Iver at styrte mig ind i enhver Diskussion med disse besynderligt udstafferede Fremmede, men jeg sad stum og ønskede mig langt borte. Vist var det Personligheder, men hvor hørte de hen? Var deres Armod Følge af Nødvendighed eller religiøs Overbevisning, eller kun Arrogance? For første Gang indsaa jeg, at Vand og Sæbe ikke hører med til Kulturmenneskers absolutte Fornødenheder.

Det gjorde mig ondt for Kolja. Han skammede sig over min Fiasko. Man saa paa ham med en Mistro, der kun kunde gælde mig. Det var det sværeste: Paa Grund af mig anerkendte man ikke ham heller. Han prøvede at væbne sig med Trods, men virkede som Fyrsten, der har giftet sig med en Variété-dame og nu vil

indføre hende ved Hoffet, men støder paa Etikettens uangribelige Høfligheds- og Kuldemur.

Det var haabløst.

Man vovede ikke direkte at bebrejde ham noget, det gjorde ham endnu mere ensom.

Saa skete der noget, som jeg ikke helt fik Rede paa. Døren gik op og en stærkt haltende Pige stod paa Tærsklen. Kolja næsten skreg: Marfa! Marfa! og slyngede Armene om Halsen paa hende. Derefter trak han hende hen til mig. Med mere fornærmende Kulde og Mistro har aldrig noget Menneske iagttaget mig. Under hendes Blik blev jeg til en død Ting, en Genstand. Med et spodsk, hadefuldt Smil vendte hun sig bort igen. Kolja bed sig i Læben og søgte at sige mig noget elskværdigt. Hendes brændende Øjne formelig fyldte Rummet, man kunde ikke se bort fra hende.

Kolja og jeg stod alene med Formædelsen. Hans Forlegenhed var grændseløs. Saa sagde han endelig: — Kom, lad os gaa! Men i det samme (for mig var dette Ydmygelsens Toppunkt) kom denne Marfa hen og lagde sin Haand paa Koljas Skulder og sagde højt, — som var det hende om at gøre, at de andre hørte det, — at hun vilde besøge os imorgen. Kolja ikke blot tog imod denne Almisser, men fik Taarer i Øjnene

af Glæde. Det var blodigt Forræderi imod mig, og betød kun: — Jeg skammer mig over Hela og takker dig, fordi du bærer over med, at jeg har taget min tredive Dages Elskerinde med herhen

Paa Hjemvejen fortalte Kolja, som for at retfærdiggøre sig, en Mængde eventyrlige Ting om Marfa og hendes Mod. Men hvad angaar det mig. En Bokser er ogsaa modig, og en Tyrefægter og en Slagsbroder.

Hun hader mig, maaske elsker hun Kolja.

Da vi kom hjem, burde Kolja være gaaet ind til sig selv, saa kunde alt være bleven godt. Men han løj for mig og paastod, at jeg havde været i hans Tanker den hele Aften, at han uophørligt havde længtes efter mig. Det var ikke sandt.

Hvad var det, han forsøgte at glemme i mine Arme?

Jeg var stolt hin Maanenat i Berlin. Inat skammede jeg mig. Inat fornedrede han vor Kærlighed.

Kolja har løjet for mig

23. September.

(K o l j a)

Herre min Gud, hvad har jeg tænkt paa! Indføre Hela i dette Selskab! Forlange, at hun skulde deltage i dette Liv! Er jeg da fuldstændig Idiot? Min herlige, stolte Hela mellem disse Halvmennesker.

Og saa vover de endog at rynke paa Næsen ad hende. Saadan en Olga Andrejewna mener, at Hela ikke »hører til«, at man straks mærker »Damen« i hende . . .

Spyt paa dem, Hela. Du er den, du er, og jeg dumme sentimentale Fæ vilde prøve at lave dig om!

O, I brægende Lam med al Jeres Strenghed! I kan ikke leve rigtigt, men dø rigtigt kan I heller ikke. Jeres Blod brænder ikke. Jeres Sjæl oser for en Idé, det er alt, hvad I har. I kan ikke elske, og Jeres Had er ikke en Kopek værd. Forsagelse kan ikke falde Jer vanskelig, I maadeholdne Mælkedrikkere. Kun *et* helt Menneske var der i Jeres Midte. Marfa. Marfa min tro Kammerat. Kun hun har Ret til at være streng imod mig. Hun ved, hvem jeg er, for hun har staaet ved min Side, da det gjaldt.

Jeg vidste jo end ikke, om hun var i Live. Vi har

kun haft den eneste sikre Efterretning, at hun var bleven overført til Lublin. Saa gaar Døren op, og hun er der.

At Marfa ikke kunde forsone sig med Hela er naturligt og har sine Grunde. Men de andre!

Aldrig stod jeg saa helt, saa ubetinget, saa lykkelig stolt ved Helas Side. Hun var bleg og trist. Krænket. Mine Øjne blev fugtige, da Marfa kom hen til os og foreslog at gøre en Udflugt sammen med os. Jeg glæder mig til at se hende. Maaske bliver hun og Hela Venner, og da Nej, ikke fantasere. Det er jo umuligt. Tilgiv Hela, at jeg forlangte det af dig. Hela, bliv ved at være den, du er!

Hvor jeg dog længtes efter hende! Den eneste Levende mellem disse blodløse Skyggeværser.

— — —

Lys var den hvide Septemhernat. Stjernerne skinnede som Panild paa den blaa Himmeleng. Og i Morgendæmringen sov Hela ind som en antik Helt, der falder i Kamp. Hendes trodsigt-glødende Hoved sank bagover, hendes blonde Haar flød ud over mine Knæ.

23. September. Nat.

(H e l a)

Om jeg har Børn

Døren er lukket. Derinde sover Kolja og Marfa. Her sidder jeg. Nu sover de. Men hvorlænge hørte jeg dem ikke hviske i det Sprog, hvoraf jeg kun kender Bogstaverne og Kærlighedens Navne.

Regnen slaar mod Ruderne, en grim graa Regn, en Regn, der rammer mig som Stenkast.

Jeg ved jo, at om Kolja boede paa en øde Ø med Marfa, han vilde aldrig kunne give hende et eneste rødt og rigtigt Kys, for jeg har set hans Øjne gaa henover hende som over en graa Husrække. Men han har lukket Døren, og hun sover derinde hos ham.

Der maa være to Slags Skinsyge, en Legemets og en Sjælens. Mit Legeme er ikke skinsygt, og dog lider jeg en Kval, der kun kan være Skinsyge.

Da Marfa selv foreslog at blive, fandt jeg mig tilrette med Tanken, fordi hun er Koljas Ven. Mig var det ikke behageligt at have hende i min Nærhed en hel Nat igennem. Men naar hun endelig vilde! Jeg vilde

have redt op til mig paa Sofaen og givet hende Sengen. Jeg havde lagt Natkjole frem. Saa først forstod jeg, at Meningen var, hun vilde blive hos Kolja.

Kolja er blevet mig fremmed, siden hun er kommen. Hun er Rusland. Han hører til hos hende og ikke hos mig. Klokken er snart to. Først for et Kvarter siden blev der stille. I tre Timer har de talt alene, og i den Tid er det ikke faldet ham ind at se efter, om jeg sov, eller hvad jeg tog mig til.

Vi var tre derude i Meudon, men den tredje var overflødig. Kolja mærkede ikke, hvor det krænkede mig, naar de hvert Øjeblik slog over i deres eget Sprog. Naar de talte til mig, var det for at vise mig en Sky, et Træ eller en forbikørende Vogn.

Og saa hendes: — Har De Børn? Og derefter: — De skulde maaske have haft Børn. De er vist et godt Menneske

Jeg har ikke udæsket hendes Medlidenhed. Jeg har ikke spurgt: — Har De haft Elskere?

Kolja var ubeskrivelig god imod hende. Det faldt mig ind, medens vi sad der paa Terrassen, at Mennesker af hans Art egnede sig til at gaa fra Seng til Seng paa Hospitalerne og hjælpe Folk, der skal til at dø.

Men nu tænker jeg en hæslig Tanke, der faar mig

til at rødme af Skam over min egen Lurvethed: — Er det muligt, at de foruden »Sagen« ogsaa har drøftet mig?

Hvis Kolja havde vovet dette, og hvis jeg erfarede det, kunde jeg roligt — en Sten er ogsaa rolig — gaa ud af denne Stue, uden at vende mig og uden at græde en Taare.

Men saa lavt kan han ikke vurdere vort Forhold. Selvom det kun er et ganske almindeligt Forhold, som jeg forgæves søger at give et ædlere Navn.

Som Barn havde jeg et lille Sandur til at koge Æg efter. Tre Minutter var det røde Sand om at rinde igenem. Naar noget gjorde mig ondt, drejede jeg ustandseligt Sanduret. Paa den Maade kom jeg i et pinlig-nært Forhold til Tiden.

Engang læste jeg, at en Morder var dømt til Døden og skulde henrettes den næste Morgen. Jeg stillede det lille rustne Stativ med Sandbeholderen ved min Seng og drejede det i Skæret fra Vinduet. Tydeligt forestillede jeg mig Manden i Cellen dreje og dreje et Treminutters-glas, til det blev Morgen, og Bødlen kom for at hente ham.

Da jeg hørte Unkas' Hylen, slog jeg Sanduret mod en Sten.

Hvad er mine sølle tredive Dage: Et Sandur drejet af en Dødsdømt.

Jeg har været letsindig og tankeløs med mit Liv og med min Tid, med mit Forhold til Mennesker og med mit Forhold til Kunst. Men jeg angrer ikke mit Letsind. Hvad har jeg forsømt? Kolja gik jo ikke rundt alle disse Aar og ventede paa mig. Og havde jeg mødt ham før, det var dog ikke blevet mere end tredive Dage.

Rus kan nu engang ikke være af lang Varighed.

Noget andet er, jeg havde ønsket at kunne forudse hans Komme. At kunne forberede mig. At have ejet Forventningens Glæde i disse forudgangne Aar. Jeg havde da sunget *for* ham, *til* ham, selvom han aldrig fik mig at høre. Jeg havde ikke kunnet tage Salomes Parti. Jeg var blevet en anden.

Et Barn! Ja, Jomfru Marfa, jeg vilde gerne have et Barn. Men kun med Kolja. Og Kolja ønsker intet Barn med mig. Fordi han ikke elsker mig.

Sover Marfa i Sengen og Kolja paa Divanen? Eller sidder han paa Stolen ved Vinduet?

Som Barn var Tanken om Død mig forhad. Jeg fandt vor egen Mødding skøn og hyggelig, men den varmeste Sommerdag kom jeg til at fryse, hvis jeg gik ind paa Kirkegaarden. Jeg havde vel læst Eventyret om de vilde Svaner og besluttede selv at ville forvandles til en vild Svane og flyvende synge mig ind i Døden.

Hvor ofte stod jeg ikke under Høsthimlen paa Højen i Haven og lyttede efter Fugletrækket! Hvor ofte bildte jeg mig ikke ind at høre de vilde Svaners Dødssang, højt, højt oppe

Og nu, nu kunde jeg forestille mig Kolja staaende ved Borodinos Bred, en stille Aften i Høst. Han hører Fugletræk langt borte. Hans Hjerter skælver, og han hører den vilde Svanes eneste Sang. Hans Hjerter fornemmer, at det er mig, der synger mit Farvel til Livet og til ham. Mit Farvel og min Tak.

Kolja tav, da Marfa sagde det om, at jeg skulde have haft Børn. Hvad tænkte han?

24. September.

(K o l j a)

Marfa har aabnet mine Øjne.

Da Marfa kom igaar, var vi alene et Øjeblik. — Hvorfor er du kommen, Marfa? spurgte jeg. Jeg vilde retfærdiggøres. Jeg vilde, at hun skulde sige: Fordi I, trods alt, er mere værd end de andre, og fordi jeg vil staa ved Jeres Side.

Men Marfa sagde: — Jeg tænkte, at du maaske havde Brug for mig.

— Hvorfor tænkte du det?

— Blot saadan Fordi jeg tror, at du lider, og at din Veninde ogsaa lider.

Saa traadte Hela ind i Værelset, og vi talte ikke mere om det. Hela mærkede, at hun havde afbrudt vor Samtale, og der opstod en pinlig Tavshed.

Ordet »lider« var faldet og laa som en blodig Kød-klump midt i Værelset.

En Rædsel greb mig. Hvor kommer Marfa paa en saadan Tanke? Dette er dog det livsaligste Eventyr, jeg nogensinde har oplevet. Det er jo overhovedet før-

ste og eneste Gang, jeg har nydt min egen Tilværelse. Nu drikker jeg Bægret ud og slynger det mod Væggen, saa Splinterne fyger. Hela lide! Ser Lidelse saadan ud?

Vi tog til Meudon. En vidunderlig Fred var udbredt over Jorden. Vi sad hele Tiden paa Terrassen foran en Restaurant og saa paa Sørgepilenes viftende Slør. Marfas blege forhungrede Mund sitrede. Vi tav det meste af Aftenen og sad og saa udover Dalen. Men Marfa iagttog længe Hela fra Siden. Saa lagde hun sin magre Haand paa Helas: — Har De Børn? Hela svarede forvirret: — Nej!

— De skulde have haft Børn. De er et godt Menneske!

Marfa tog med os hjem. — Jeg vil gerne tale alene med Kolja, sagde hun ligeud. Jeg har ikke set ham saalænge.

Vi gik ind til mig, og hun sov paa min Seng. Men længe sad vi og talte. Hun fortalte om Lublin og Kammeraterne. Pludselig sagde hun:

— Du vil ikke mere arbejde med os?

— Men Marfa! Hvor kan du tro det om mig? Mener du paa Grund af Hela? Nej, Marfa, det varer kun tretten Dage endnu. Syvende Oktober gaar vi fra hinanden

— Elsker du hende da ikke?

— Naturligvis elsker jeg hende Men ikke paa den Maade, du mener!

Og jeg forklarede hende det hele. Jeg lagde vort Program blot for hende — og for mig selv.

— Men hun elsker dig, sagde Marfa paa sin stille, tørre Maade.

— For hende betyder Kærlighed noget ganske andet. Men det forstaar du ikke!

Jeg blev helt irriteret over hendes Haardnakkethed: — Hela spørger ikke om Sjæl og Livsformaal, hun forlanger mine Kærtegn, det er hendes Maade at elske paa, og den er god nok. Hela vilde le, hvis hun hørte dig sige, at hun lider.

Marfa svarede ganske sagte: — Maaske er Hela saadan, men hun er ogsaa anderledes, for hun lider nu

Da ramte Kølleslaget: — Der sidder hun nu igen paa Sofaen! udbrød jeg uden at vide af det. Jeg havde tydeligt set hende, saa var hun igen forsvundet.

— Hvem? Marfa greb forskrækket efter min Haand.

— Ikke nogen, sagde jeg ærgerlig, Hallucinationer eller den Slags!

Jeg kunde jo ikke fortælle Marfa om den blege Pige,

hun vilde tro, jeg var gal. Vi tav en Stund, saa sagde Marfa: — Mon du kender Hela! Jeg tror, du har skræmt noget i hendes Sjæl med dine Kærtegn

Det sagde Marfa til mig! Marfa, som Dagen før for første Gang havde talt med hende. Det sagde hun, for at jeg, hendes Elsker, skulde vide det. Jeg støttede min Pande mod Sengekanten og fortalte Marfa alt, hvad jeg selv vidste. Jeg vilde have tiet men kunde ikke. Ogsaa, at vi næsten fra Begyndelsen var tre. Men jeg vilde jo, vilde jo nærme mig den anden. Jeg listede hen til hende paa Taaspidserne for ikke at skræmme hende. Jeg vilde jo være anderledes mod hende, helt anderledes. Begynde forfra. Trænge ind til hendes Sjæl. Gøre hende til min Veninde.

Jeg er begyndt at lære hende Russisk! Jeg har købt et Kort over Rusland. Se, her! Et Landkort. Jeg vilde give hende det idag! Men saa kom Aftenen i Hotel du Nègre! Du var der, Marfa. Sig selv, om det er muligt! Er der Mening i det? Hvordan skulde hun kunne blive en af vore?

Ogsaa nu til Morgen talte vi om Hela. Inden Marfa gik, sagde hun: — Jeg kan nu ikke komme bort fra, at du paa en eller anden Maade har begaaet en Uret imod Hela. Men naar du for Fremtiden vil arbejde med os,

saa er det andet jo af mindre Vigtighed Naar, sagde du, rejser hun?

— Syvende Oktober.

— Saa paa Gensyn til den Tid.

Derefter gik hun. Hvor hun dog halter! Foden bliver aldrig bedre, fordi hun slet ikke skaaner sig. Aah, de Hunde, som de har mishandlet hende

Hela sover derinde. Sover, eller hvad ved jeg? Hun er alene, hun har et Ansigt, som jeg endnu aldrig har set. Maaske taler hun med sig selv. Maaske græder hun. Jeg har ikke set hende græde siden den første Aften

Nu har jeg gjort noget, som jeg aldrig før har gjort. Ikke engang som Skoledreng. Jeg sneg mig hen til Døren og kiggede gennem Nøglehullet Jeg vilde se hende. Se hende, som hun er, naar jeg ikke er der. Naar jeg ikke »skræmmer« hende.

Hun sad halvnøgen paa Sengekanten og snørede sine Støvler. Hendes Ansigt havde samme maabende Udtryk som hos smaa Børn, undertiden naar de drikker Kaffe og keder sig, eller naar de piller sig i Næsen. Du min Gud, tænkte jeg beskæmmet, og denne Mund har jeg kysset tilblods! Denne Barnemund! Det er jo mod Naturen. Det er forbryderisk.

Da løftede Hela den ene Fod, det lette Battist rutsjede tilbage, og oppe over Knæet kom det rosenfarvede Kød tilsyne

Min Strube blev hed og tør. Jeg løb tilbage i Værelset. Nej, nej, ikke det. Ikke belure dette drømmende Barn Men hvorfor er der den Modsætning mellem Barnemunden og det rosenrøde Kød Hvorfor siger Marfa, at hun lider?

Er det mig, der er syg?

25. September.

(H e l a)

Det er kommen dertil, at jeg ønsker, du vilde tie

End ikke Beethovens ni Symfonier kan jeg høre i Træk. Jeg rummer det ikke. Der er Grændser for alt, og du overskrider alle Grændser. Mit Væsen har skarpt afstukne Grændser. Jeg er kun Karret, du fylder i. Du mærker ikke, at det forlængst er fuldt og flyder over. Du mærker ikke Spildet.

Det grændseløse, der med dig kom ind i mit Liv, gør mig Fortræd. Alt andet skrumper ind, bliver til intet. Din Rigdom gør mig fattig. Som med en Svamp over en Tavle har du visket alle mine Erindringer ud.

Stenene under dine Fødder forvandler sig til Eventyr. Din Rigdom gør dig uvirkelig, gør dig selv til et Eventyr. Og Eventyret, Kolja, er aldrig Enkeltmands Eje, tilhører ingen Nation, men gaar fra Haand til Haand, fra Mund til Mund, Verden over

For dig bestaar Tilværelsen ikke, som for mig, af det enkelte levende Øjeblik. Men af alle Øjeblikke, der var, af alle, der skal komme. Du ser gennem dig tilbage, du

ser gennem mig frem. Du er den evige Vandrer, der, selv naar han lægger sig til Hvile, har Vandringsstaven i Haand. Din Sjæl er graadig som dit Blik, som dine Læber. Du er Egoist, uden at vide det. *Kun du er.* Alle Skove groede op, kun for at du kunde finde Skygge paa din Vandring, alle Kvinder blev til, for at du kunde tilegne dig dem som Vejkantblomster. Verden tilhører dig. Du tilhører Verden.

Men det er kommen dertil, at jeg ønsker, du vilde tie.

(K o l j a)

Jeg ved ikke mere Datoen.

Dagene har mistet deres Kontur som Bjerge i Taage. Hidtil har hver Dag haft sit eget Aasyn. Nu er vort Iltog faret ind i en Tunnel. Hvad sker der med os nu? Hvad sker der, naar vi kommer ud i Lyset igen?

Jeg tror, at vi ikke har været ude af Værelset de to sidste Dage, næppe ude af Sengen.

Saadan har det været, siden Marfa gik.

Hela maatte have hørt det, men hun kaldte mig ikke ind til sig, og jeg vilde vente, til hun kaldte.

Men hun tav, og med hvert Sekund voksede Rummet, der skilte os. Det første Ord bliver jo bestandig mere betydningsfuldt. Det bliver stadig sværere at faa begyndt.

Da bankede Hela. Tre Gange. Men hvem bankede? Den stille drømmende unge Pige? Den vilde Flamme? Damen Hela? Eller den Hela, som Marfa paastaar lider? Jeg bankede tilbage. Men nu maatte jeg ind til hende. Det var som en Rejse igennem et uhyre Rum.

Hela stod ved Vinduet. Hendes Aasyn var indvendig fra formummet. Intet saa man. Et Skrig sprang mig op i Struben og blev stikkende med en kvælende Fornem-melse. Jeg rakte Haanden ud: — Hela, kom hen til mig.

— Jeg forstaar dig ikke, sagde Hela, sagte, for-sigtigt. Jeg havde uden at vide af det talt Russisk.

Med et Spring var jeg hos hende og rev hende til mig. Thi det er ikke sandt. Denne Tavshed er ikke sandt. Og ikke denne Kløft. Selvom hun ikke forstaar mine Ord, mine Kys forstaar hun.

Mine Læber naar hende dog.

Det var mig, som maatte jeg sønderrive Net, brække Gitre, rive Mure ned. Bagved, bagved, bagved Se, føle, lugte, smage. Er du der? Er det dig?

Vi er jo forbundne. Vi er jo én. Selv om vi ikke kan tale. Vi kender Vejen til hinanden, selvom hundrede Trolddomme stiller sig imellem os.

Det er slet ikke godt at tale, for Ordene lægger sig imellem os. Det er heller ikke godt at se paa hinanden. Men søge den underjordiske Gang, der fører fra den ene til den anden.

Vore Ure staar. Vi trækker dem ikke op mere. Jeg

siger aldrig, jeg elsker hende. Jeg skammer mig for at sige det.

For jeg har engang sagt, at jeg ikke elsker hende.

Dato?

Bagved Særken, bagved Huden maa hun jo være et eller andet Sted. Den Hela jeg søger.

Hvis hun fik et Barn med mig, vilde hun jo bære mig inde i sit hvide Legeme. Der vilde jeg kunne naa hende. Barnet vilde have hendes og min Sjæl forenet i en. Der var Løsningen.

Men det bør ikke ske. Hela vil jo vandre videre. Hun maa videre. Jeg tør ikke stemple hende.

Purpurnatten ligger over os som en tung Hvælving. Jeg mærker ikke Overgangen mellem Søvn og Vaagen.

Nu og da tænker jeg ogsaa paa Døden. Jeg tænker ikke noget synderligt derved. Mere saadan tilfældigt. Som man drømmende stirrer ud over Havet.

Det var maaske ogsaa en Løsning

Der er bleven saa mærkelig stille i Hotellet. Som om alle listede om paa Taaspidserne. Gadebruset lyder dumpt som fra et Hav langt borte. Gyldne Kyst

Hvorfor fører jeg dog ind i Dagbogen? Det trætter mig og er saa fuldkommen meningsløst. Jeg er ikke mere Herre over mine Handlinger.

28. September.

(H e l a)

Sælsomt. Jeg, der altid har krævet Frihed i Forholdet mellem Mand og Kvinde, jeg, der har foragtet Kærlighedens Ejendomsret som Slaveri, jeg vilde nu give alt for at eje Kolja. Eje ham som et Klædningsstykke, som et Brød. Eje ham og have Tilintetgørelsesretten over ham. Eje ham helt og udelt. Eje hans Legeme, saalænge han drog Aande, eje hans Aske, naar han var død. Eje ham, saa intet Menneske havde Ret at nærme sig ham. Være sammen med ham paa en øde Ø. Jeg, der hidtil ikke vidste, hvad Skinsyge var, jeg, der spottede Kvinders Lidelse og kaldte den indbildt, jeg forbrændes nu af Skinsyge. Selv i Øjeblikke, hvor vi ikke er to men en, i Salighed opløst og atter i Salighed samlet Enhed, selv da er Skinsygen større end Nydelsen. Thi jeg kender ikke hans Tanker. Jeg er skilt fra dem ved et noget, tyndere end Hinden, der skiller den blindfødte fra Synet. Indenfor dette noget kommer jeg aldrig.

Han sover. Stille udstrakt. Træt som et Barn, der

hele Dagen har løbet efter Sommerfugle. I Søvn strækker han Haanden ud. Er det mig, han søger? Intet ved jeg uden det, at naar han er mig nærmest, er han mig fjernest. Det ved jeg, fordi vi ligner hinanden.

Og her har jeg maaske Grunden til min første instinktmæssige Modvilje: Vi ligner hinanden. Man kender sit eget Spejlbillede, man har forsonet sig dermed. Men møder man sit eget Aasyn ikklædt et fremmed Menneskes Træk, da maa man forfærdet gyse tilbage. Det er, hvad der skete ved vort første Møde, siden har vi forsonet os dermed.

Ak, Kolja, kunde jeg gaa efter dig og sanke de Tanker op, der i Dagens og Drømmenes Løb lydløst fødes og lydløst søger det Fjerne Gaa efter dig og sanke dem, som Ruth de glemte Straa paa Boas Ager! Sanke dem og gemme dem til hine dunkle Stunder, hvor Sjælen vansmægter og forhungrer. For, Kolja, alle dine Kys og alle dine Kærtegn, alt det, der hører Natten til, det kunde jeg saa let, saa let forsage

29. September.

Hvorfor har de, der stod mig nær, altid sagt: — Du egner dig ikke til at være gift? Hvad vil det sige? Kan jeg ikke elske? Ikke være tro? Ikke bære over? Ikke bringe Ofre?

Kunde det ikke tænkes, at medens der for de fleste Kvinder gives mange Mænd, med hvem Ægteskab var muligt, findes der for mig kun den ene, jeg ubevidst har søgt indtil nu?

Han er den eneste, der har kunnet fylde mig ud. Den eneste, der har formaaet at stille min rasende Tørst. Den eneste, hos hvem jeg kunde ønske at tilbringe alle mine Dage og Nætter, syge og sunde, stormende og stille. Den eneste, efter hvem jeg kunde omforme mit Væsen, og for hvem jeg vilde aflægge Uvaner. Af hvem jeg stolt vilde lade mig beherske. Og saa ved jeg, at han er den sidste, med hvem jeg kunde leve et helt Liv. Vore Rigdomme lagt sammen vilde være som en Have saa overfyldt, at den ene Plante maatte kvæle den anden og alt gaa til Grunde.

Vi har sandelig indrettet os klogt og rigtigt.

29. September.

Har jeg aldrig før gjort mig klart, hvad de to Ord Mand og Kvinde betyder, saa ved jeg det nu.

Hvor ofte har vi ikke i disse tidløse Døgn ønsket Døden som eneste værdige Afslutning? Et saadant Ønske, der i samme Nu gennemsitrer to Menneskers inderste Væsen, burde opfyldes af Naturen. Er ikke Nydelsen i sig

selv som en Gnist, der fænger i tørt Ved og brænder hele Skoven ned til Grunden?

Hvorfor er der sat Grændser, naar vi dog ustandseligt overskrider dem og befinder os i selve det Grændseløse? Intet over, intet under. Vi er det hvirvlende, skælvende, skabende Alt.

Og saa føler vi Jord under os, Tag over os, Mure — Tid om os. Fingre, der syntes at være groet sammen i de fineste Nerverodtrevler, løsner deres Greb, Hænder aabnes af sig selv, al Kraft berøvet. Syngende, brændende Nerver falder til Ro, forstummer. Drømmeløst tungtsovende Legemer føres, endnu hvilende tæt mod hinanden, ud paa Bevidstløshedens aabne Hav. Der glider de fra hinanden. Gaar du til højre, gaar jeg til venstre

Har man Lov at gøre Nydelsen til sin Gud? Har det ikke en sørgelig underfundig Grund?

Men fra idag af — og til hvorlænge — har vi besluttet at være to husholderiske Fornuftvæsner. Til at begynde med er Kolja gaaet i russisk Bad.

Nat 29.—30. September.

Kolja?

Et eller andet Sted i Biblen staar: — »Og han faldt

iblandt Røvere« Saadan forekommer jeg mig selv inat. Jeg er faldet iblandt Røvere, de har plyndret mig, slaet mig halvdød og ladet mig ligge nøgen ved Vejen.

Jeg anklager dem ikke. De øver deres Haandværk. De elsker mig ikke men hader mig, thi hvis de elskede mig, kunde det ikke være sket.

Er det kommen dertil, at Kolja hader mig, fordi han ikke kan elske mig? Eller fordi han ikke har forladt mig i Tide?

Jeg har drejet op for Lyset. Jeg er bange for at være alene. Mere bange for Røverne, nu de er borte, end da de overfaldt og plyndrede mig. De plyndrede mig for mit sidste, ynkelige lille Haab om din Kærlighed.

Underligt, mine Øjne har ingen Taarer for det, som er sket. Mit Hjerte ingen Vrede. Men mit Bryst græder Blod. Det siver gennem Natkjolen

Du gik ind til dig selv, skønt du saa det. Uden et Ord. Saadan hader du mit Legeme, fordi du er lænket dertil imod din Vilje og ikke kan komme løs. Du hader mig som Tigeren sit Bur, som Ræven de skærende Fodangler. Men hvorfor siger du det ikke? Det vilde gøre det lettere for os begge.

Og jeg kan jo ikke i denne Nat gaa ned paa Gaden,

bort fra dig, uden at sige, at jeg gaar. Og hvordan skal jeg faa det sagt? Du vilde tro, det var paa Grund af dette. Ak, Kolja, hvis jeg mente, du havde Glæde deraf, du maatte en for en rive mine Negle ud, flaa Huden af min Krop. Men jeg spørger mig selv, kan det være dig til Glæde?

30!! (*sidste Dag i September*). (K o l j a)

Jeg tror, at jeg har villet myrde Hela inat.

Det er ikke sikkert, at jeg vilde det. Men Muligheden var der.

Vi laa tæt omslyngede. Da hører jeg pludselig Helas dybe Sukken og Stønnen spidse sig til sagte kolde Ord: — Jeg kan ikke forstaa, hvad du siger.

(Jeg har velsagtens igen ubevidst talt Russisk).

Hendes Ord gjorde mig rasende. Hvis hun i et saadant Øjeblik ikke forstaa, hvor er hun da? Hvordan kommer man da til hende? Endnu dybere. Sprænge Døre, nedbryde Mure! Er dette hvide Kød heller ikke hende? Hun er bagved det. Hun selv stiller sig imellem os. Bagved Huden, bagved Kødet. Endnu dybere! Der hvor vort Barn lever. Jeg kradser hende med mine Negle som en fortvivlet Fange sin Fængelsmur. Eller som en vanvittig. Det maa jo være sket i et Anfald af Vanvid. Jeg mister helt Bevidstheden. Jeg ved slet ikke mere, hvad jeg har gjort. Hela skriger højt. Og jeg ser Blodet.

Jeg stod op og slæbte mig ind i mit Værelse uden at sige et Ord. Dette gaar ikke. *Thi man bliver ikke staaende ved Legemet.* Hvis der ikke findes en Udvej, saa ender det med Mord.

1. Oktober.

Hela rutter med Timerne. Klokken er snart seks, og endnu er hun ikke kommen. Hende er Tiden altsaa ikke falden lang. Eller hun vil ikke vise det. Saadan gik det mig. Ellers havde jeg været hjemme en Time efter, at vi skiltes. Dagen var drøj nok at komme igennem. Ikke de længste Timer i Kassematterne forekom mig saa utaalelige. Hun sidder vel i en eller anden Modesalon og prøver dyre Klæder. Hun kan jo endelig have truffet gamle Venner, som det ikke er nemt at slippe fra. Men hun ved dog, at jeg sidder her og venter. Det er ikke hensynsfuldt nu mod Slutningen.

Det var en dum og en farlig Leg, denne Begravelsesprøve. Prøve-Afsked, som vi kaldte det. Prøve-Ensomhed. Dumt. For hvis den lykkedes, var det ikke længer nogen Prøve. Hvis Ensomheden lykkedes, var det ude med Samværet. For den, hvem Ensomhed passer, bliver den et Sneglehus, som han ikke kan aflægge i Forværelset, inden han gaar ind til sin Elskede. Da bliver han ensom, ogsaa i hendes Arme, ogsaa i hendes Skød.

Naturligvis var dette ikke ment som en alvorlig Ensomhedsprøve. Vi var jo enige om at mødes her i Aften, hvordan saa end Dagen faldt ud.

Det var mig, der foreslog det. Jeg vilde samle mig og vinde Overblik, inden det blev for sent.

Thi jeg har forvildet mig i Hela som i en Skov fuld af Korsveje. Hvem er Hela? Hvordan er Hela? Det er de Spørgsmaal, der løber i Ring i min Hjerne. Det besynderlige er, at jeg faktisk ved mindre om hende nu, end da vi mødtes. Er det muligt? Kan man begynde med at kende, eller næsten at kende et Menneske, og slutte med intet at vide om det? I og for sig er det jo ikke væsentligt. Hvortil behøver jeg at vide Helas Tanker og Fornemmelser udover dem, hun tilfældig eller med Hensigt gør mig delagtig i!

Naar to Mennesker dog ikke kan gaa Vejen sammen, er det bedre, de ikke lukker sig for meget op for hinanden, den Tid, de følges.

Jeg foresatte mig, at jeg ikke vilde tænke paa hende. Det var nu det dumme, jeg kunde gøre. Selvfølgelig beskæftigede jeg mig med hende den udslagne Dag. Jeg slentrede rundt i Gaderne og frøs, som efter en af min Ungdoms værste Nætter. Saa gik jeg op paa Montmartre for at være sammen med vore egne. Ogsaa for dog at

kunne sige, jeg havde været et Sted. Vi sad og talte Politik. Tumarkin spurgte engang, om jeg var syg. Jeg maa sikkert have givet nogle højst mærkværdige Svar.

Der kan da ikke være tilstødt hende en Ulykke? Vrøvl. Saadan noget bilder Kvinder sig altid ind, naar Genstanden kommer to Minutter for sent til Stævnedet. Hun maa jo være her hvert Øjeblik. Klokken er tre Kvarter til syv. Hvad kalder Hela »Aften«? Mener hun Midnat?

Vidste jeg, hun var gaaet for at blive borte, vilde jeg tage mit Parti — eller prøve paa at tage det. Naar Timen kommer, skal jeg nok vise mig som Mand. Men endnu er vi sammen. Endnu hører hun med i min Tilværelse.

Se, hvis hun var det »fremmede«, »Eventyret«, saa maatte jeg jo føle mig som hjemvendt, naar hun er borte. Tværtimod føler jeg mig som udstødt. En sær Nøgenhedsfornemmelse. Jeg har ikke kunnet tage Mad til mig idag. Maaske er jeg blot sulten. Sult gør nervøs.

Men sæt nu, Ensomheden er lykkedes for hende? Sæt hun *ikke* kommer tilbage? Jeg kender hende jo ikke. Jeg ved jo ikke, hvoraf hun bestaar. Det var ikke Marfa, der saaede Uro i mit Sind. Uroen var der. Jeg havde blot ikke gjort mig det klart. Men sligt burde ikke udtales. Det udtalte Ord har en forfærdelig Magt.

Komisk, Værelset forekommer mig med et saa uhyre stort. Saa ubeboet, saa isnende koldt. Paa Hjemvejen satte jeg mig et Øjeblik hen foran en af Kaféerne paa Boul' Miche'. Egentlig var det min Hensigt at give mig i Snak med det første og bedste lille kvindelige Væsen, der kom hen til mig. Vistnok for at kunne fortælle Hela ogsaa det. Men de gik alle Dør forbi. Ikke en saa til mig. Hvorfor? Saadan var det ikke i gamle Dage. Kan man se paa mig, at jeg gaar med en eneste Kvinde i Tankerne? Velsagtens. De er kloge, de smaa Satanere. Jeg var halvvejs oppe i Louvre, men vendte saa om. Jeg giver Død og Djævel i al Kunst for Tiden, god som daarlig.

Jeg føler mig fuldkommen gold. En Ørken, hvor der kun er én Oase — Hela. Og den Oase naar jeg ikke hen til, men omkommer paa Vejen. Muligvis burde jeg slet ikke have fortalt Sonja om vort Møde. Hvad angik det hende? Hela kom jo da ikke ind under Begrebet »Kvindfolk«. En Hela har man ikke Lov at udlevere.

Jeg gaar ned og spørger. Maaske har hun været her i Eftermiddags, og da jeg ikke var kommen, er hun gaaet igen.

— — —

Nej. Altsaa ikke det.

Jeg saa atter en hel Flok Billeder af denne madame Colbert. Et Øjeblik var jeg fristet til at købe et for igen at sammenligne. Ligheden er frapperende. Men naar Hela først er borte for Alvor, kunde det nu nok ligne mig at stille mig op foran dette Surrogat. Jeg vil nu alligevel høre hende engang til. I en anden Rolle ser man maaske mere af Mennesket og mindre af Skøgen.

Hela kan jo have mødt en af sine tidligere Elskere. Hvorfor ikke? Hun har aldrig nægtet at have haft nogen. Og jeg indbilder mig ikke at være den første. Thi var jeg det, havde hun ikke saa nemt givet sig til mig. Det gør ærbare Kvinder nu engang ikke. Anede jeg, fra hvad Kant hun kom, kunde jeg gaa hende imøde.

Kvinder er ofte saa lunefulde. Kan det tænkes, at hun formoder, jeg sidder her og venter, og netop derfor Nej, det vilde ikke ligne hende. Ligne hvad? Ved jeg, hvad der kan ligne eller ikke ligne hende?

Men nu ved jeg, hvad jeg gør. Jeg gaar over i Ta-verne Pantheon. Snak, der er jo ingen paa denne Tid.

Hvorfor skriver jeg ikke til Sonja og beder om Udsættelse? Hun maa kunne forstaa, at jeg har mine Grunde. For hende er det jo ogsaa bedst, at jeg bliver helt færdig med Hela, inden vi sees.

Sees! Jeg kan ikke forestille mig at gaa tilbage til det, jeg kom fra. Jeg er ligesom gaaet for langt til at vende om. Jeg er for træt til at vende om. Til at vende tilbage. Jeg maa først have dette afgjort. Det er som en Gaade, der maa løses. Alt afhænger deraf. Hela pynkede sig usædvanligt imorges. Var det med Hensigt? Havde hun noget bestemt i Sinde? Havde hun Plan for Dagen?

Nu synes jeg snart, det var bedre, om hun slet ikke kom. Nu har jeg haft Tid til at forberede mig paa Tomheden. Jeg kunde jo begynde at pakke Kuffert. For at rejse — hvorhen?

Er der noget, Hela bebrejder mig? Noget hun vil hævne? Nej, hun er ikke som andre Kvinder. Selvom jeg ikke kender hende, saa meget ved jeg. Men jeg ønsker forresten, at hun ikke kom. Det var det allerbedste. Har hun indset det, har hun været den klogeste af os to.

I Helas Smil er der noget, som ængster mig. Noget, der giver hende Overlegenhed. Som om hun ved noget, jeg ikke ved, noget, der faar hende til indvendigt at hovere over mig. Eller til at ynke mig. Jeg har ikke Brug for hendes Medlidenhed.

Vi har haft det godt sammen i en Maaned, og nu er den Maaned forbi. Det er saa ligetil. Jeg har jo i

Grunden ogsaa andet at gøre end gruble alle mine Kræfter bort over noget, der til syvende og sidst ikke er det værd. Der er de Mænd, der ikke ved noget bedre end at slide sig op i Kærlighedsforhold. Dem hører jeg ikke til. Bedste Fru Hela, tro ikke, jeg lader mig behandle som en anden Per Tot.

Men hvis der nu virkelig var sket en Ulykke? Hela ser sig ikke for, naar hun gaar over Gaden. Jeg vil . . .

Nat.

Gud være lovet, hun kom. Jeg bar mig vist ikke synderlig mandigt ad. Men det faar være det samme. Da jeg hørte hendes Skridt i Trapperne, stod Hjertet stille, og jeg begyndte at tudbrøle. Heldigvis var det mørkt, og jeg hindrede hende i at dreje op for Lyset straks.

Men det forekommer mig, at den Hela, der styrtede opad Trappen og fo'r ind i Værelset, var en anden, end den Hela, fra hvem jeg tog Afsked imorges. En anden. Hun kom som en fejende Blæst. Hun bragte noget fremmed med.

Det var jo et Tilfælde, at hun netop skulde træffe sin Mand. Hela lyver ikke, altsaa var det et Tilfælde. Men et sært, ubehageligt Tilfælde.

Hendes Mand . . . Hun har en Mand. Eller har

haft en Mand. De er jo i hvert Fald ikke lovformelig skilt endnu. Jeg har aldrig før skænket den Mand nogen Tanke. Hvordan er han? Hvordan ser han ud? Hvorfor er de gaaet fra hinanden? For hvis Skyld gik hun fra ham? Alt det havde jeg kunnet vide, hvis jeg i rette Tide havde villet spørge. Nu er det for sent.

Jeg er jo ikke skinsyg paa ham. Snarere har jeg Medlidenhed med ham. Hun talte om ham, som man taler om en Teaterforestilling eller en Bog. Med denne ligegyldige Intimitet, der altid har irriteret mig hos Kvinder. Hela mærkede, at jeg var forstemt og oprevet. Hun gjorde alt for at opmuntre mig. Det er mistænkeligt. Hun paastod, at Tiden var faldet hende lang. Dog blev hun saa længe borte. Og tilbragte hele Dagen sammen med dette Menneske, der selvfølgelig intet kan betyde for hende. Hvad kan de overhovedet tale om? Hun var saa træt, sagde hun. Af Luften. Men hun saa slet ikke træt ud.

Kunde jeg komme efter, hvori Forandringen bestaar. Hun lo anderledes, tror jeg. Som om hun havde oplevet noget uventet glædeligt. Og det var ikke Mødet med Manden. Han er hende jo ligegyldig. Hvad maa han ikke have lidt? Hvad maa han ikke have følt, da han traf hende? Jeg skælver ved Tanken, som var det mig,

der uventet havde mødt hende, efter at vi havde sagt hinanden Levvel for bestandig.

Denne Dag er den længste jeg har levet. Jeg vilde nødig have den om igen.

1. Oktober.

(H e l a)

Saadan omtrent maa det vist være for en Moder, hvis Barn bliver røvet, og hun saa finder det igen. Jeg vidste jo, at jeg ikke havde mistet Stemmen, men da jeg hørte den igen, forekom den mig som ny. Genfødt. Saadan, som jeg elsker min Stemme, maa Narcis have elsket sin Skønhed. Og dog er det ikke almindelig Forfængelighed. Jeg var ydmygt glad. Og jeg rummer ingen anden Tanke. Er da Sangen alligevel det største for mig? Saa har jo alt dette været en Art Selvbedrag . . .

Dagen har været saa rig, saa mærkelig.

Var det et Skæbnens Fingerpeg, eller en Skæbnens Straf? Var det Kolja eller mig, der fik det uforsvarlige Indfald at lege Prøve-Afsked? Har man Lov at lege Afsked, naar den store uigenkaldelige Afsked er rykket saa nær paa Livet? Man lægger ikke en kræftsyg Mand i Kiste og lader ham lege død.

Den ene skulde ikke vide, hvorhen den anden gik. Under Spøg og Latter skiltes vi.

Jeg vendte mig heller ikke, men alle mine Tanker vendte sig som Poppelblade i Blæst.

Hvorfor gør Mennesker saa ofte det stik modsatte af, hvad Hjertet byder, uden indre Nødvendighed, uden ydre Tvang?

Jeg havde lavet mig en kunstig Liste paa Smaating, der skulde besørges. Men var jeg ikke drejet ind i rue de la Paix og havde valgt det højre Trottoir, var jeg ikke løbet paa Albert.

Vi hilste begge med passende Overraskelse, med passende Hjertelighed, og gik videre med hinanden, som var det en Selvfølge. Alt andet havde ogsaa set ud som en Flugt, og vi behøver jo ikke at flygte for hinanden.

Hvorfor er alt med Albert en saadan Selvfølge?

Han indrømmede at have set mig i Operaen, men nævnede taktfuldt ikke min Ledsager. Albert kan tage enhver Situation for sig selv og for andre. Det var ham, der angav Tonen mellem os, og jeg var ham taknemlig derfor. Underligt var det at gaa der ved hans Side uden med et Ord at nævne den mellemliggende Tid.

Min Undren over at se den paapasselige Forretningsmand gaa og flanere i Børstiden, besvarede han med den Forklaring, at det gjaldt en Auktion i Nærheden. Om det ikke kunde mere mig at gaa med? Jeg gjorde ved den

Lejlighed en Opdagelse: Alberts Ydre tiltalte mig. Han har det Gadeyde, som Kvinder kan lide. Fremfor alt det Selvefølgelige. Med Albert ved Siden kunde ikke en løsluppen Løve skræmme mig. Hans Ro er ikke morsom, men vederkvægende.

Mine Nerver har vel dirret saa længe, at de netop trængte til denne Ro for et Par Timer.

Ved Auktionen var det, som havde Rejsen til Spanien ikke eksisteret. Som var Kolja ikke kommen ind i mit Liv. Uden Albert havde jeg rimeligvis siddet den hele udslagne Dag paa en Bænk i en Park og lyttet efter Taarnurenes Timeslag.

Begge var vi lige ivrige, naar Budene faldt, lige triumferende, naar Hammerslaget bekræftede vor Sejr. Saa tog Albert mig til Frokost i d'Armenonville, og det rørte mig, hvor han huskede alle mine Yndlingsretter. At være paa Restaurant med Kolja er altid enerverende. Kolja er saa ængstelig og unaturlig paa offentlige Steder — naar vi ikke netop sidder i en af de smaa løjerlige Hulerovre i hans elskede Quartier.

Vi havde det overmaade hyggeligt, og Albert stillede ingen Spørgsmaal. Maaske var det derfor, jeg følte mig forpligtet til den mest brutale Ærlighed. En ganske over-

flødigt Ærlighed forresten. Jeg vilde have begyndt med at tale om vor endelige Skilsmisse, men det kom anderledes. Jeg sagde rent ud: — Albert, jeg er her i Paris med en Elsker!

Saa var det sagt. Det gav et lille Ryk i ham. Men han sagde: — Du vælger ikke dine Ord varsomt . . .

Jeg følte, at jeg blev glødende rød.

— Og du er sikker paa at blive lykkelig i et nyt Ægteskab?

Albert kunde ikke tænke sig, at jeg som saa mange andre Kvinder tog en Elsker, uden at Ægteskab var en automatisk Følge. Jeg var nødt til at berigtige denne Fejltagelse, og prøvede paa at lade overlegen: — Her er ikke Tale om Ægteskab. Han er gift . . .

— Jeg havde foretrukket, ikke at vide om dette . . .

Derved tvang han mig til at gaa videre: — Han er gift, og elsker sin Kone.

Albert lagde Haanden paa min: — Hela . . .

Jeg saa ham ind i Øjnene og følte mig som i Skriftestolen: — Fra hans Side er det et ganske almindeligt Eventyr. Et Eventyr, der fra Begyndelsen kun var bestemt til at vare en Maaned. Jeg har, ganske bogstavelig, faaet ham til Laans af hans Kone. Til Laans for en Maaned. Naar den Maaned om nogle Dage er omme,

gaar han tilbage, og Historien er ude. Men naturligvis ønsker jeg at faa vor Skilsmisse ordnet hurtigst mulig.

Albert tav lidt: — Det er ikke det, vi skal tale om. Tillader du, jeg gør dig et Spørgsmaal? Jeg bøjede Hovedet.

— Var det ogsaa kun — et Eventyr for dig?

Det gjorde mig usigelig godt at kunne være uforbeholden ærlig overfor denne ærlige Mand: — Albert, der er Kvinder, som, naar de er frugtsommelige, finder, at en sur Agurk er dem liysensnødvendig. Og der er Mennesker, der begaar Mord for at tilfredsstille et Øjeblikks Lyst. Dette Eventyr var nødvendigt for mig. Og jeg angrer ikke, hvor dyrekøbt det end maa blive.

Albert saa ikke paa mig: — Du elsker ham?

— Jeg elsker ham

— Det vil blive dig en stor Smerte at miste ham.

— Det har været mig en Smerte fra den første Dag. Men jeg har vist taget saa stort Forskud paa Smerten, at jeg nu er halvvejs igennem den.

Da jeg sagde disse Ord, undrede de mig selv. Det var en Sandhed, der fødtes paa Læberne, uden at jeg et Sekund før havde gjort mig den klar.

Det lille indtagende Orkester spillede, og vi hørte efter Musikken. Og talte om andre Ting.

Albert foreslog en Køretur rundt i Skovene, og jeg indvilligede, af Slaphed og Frygt for at blive alene Resten af Dagen.

Albert havde telefoneret efter sin Vogn, men sendte Chaufføren bort og sad selv ved Rattet. Hans Sikkerhed imponerede mig paany, og jeg huskede de mange Gange, hvor Albert, naar jeg var nervøs foran en ny Opgave, halve Dage strøg rundt med mig i halsbrækkende utilladelig Fart, men hvor jeg alligevel aldrig var bange for blot at køre en Høne over.

Ude i Fontainebleau indtog vi en Forfriskning og sad og saa paa Svanerne i Søen foran Slottet.

— Nu begynder Prøverne snart

Det var et fornummet Spørgsmaal: — Jeg møder ved Prøverne som sædvanlig.

Albert sad og gned sine lange Hænder, næsten som om han vadskede dem: — Det, du der siger, er mig overmaade kært. Jeg har været alvorligt bekymret for dig og gjort mig store Selvbefrejdelser for den Tyrefægtning. Det var en utilgivelig Hensynsløshed af mig.

Det havde jeg selv syntes før, men syntes det ikke mere: — Nej, ingen kan gøre dig ansvarlig for, at du havde en sygeligt overspændt Kone, og at du prøvede

at helbrede hende Forøvrigt tror jeg selv, at jeg er ved at komme over det nu

— Det gaar altsaa godt med din Sang?

Spørgsmaalet forvirrede mig over al Maade: — Jeg har ikke sunget en Tone, siden du saa mig sidst.

Hans Blik var vantro.

Jeg kunde vanskeligt faa Ordene over Læberne: — Han ved ikke, hvem jeg er

En Forklaring var nødvendig: — Han har engang hørt Alma Colbert og fundet hende vederstyggelig. Og jeg har været for fejsk til at staa inde for hende.

Da smilede Albert, det kønne, klare Smil, der vist gjorde, at jeg i sin Tid valgte ham: — Det gør mig oprigtig ondt for den stakkels Mand

— Ja, ikke? Og vi lo begge. For første Gang lo vi, saa det gjorde godt.

— Jeg kan ikke forestille mig dig uden din Sang.

— Jeg igrunden ikke heller.

Isen var nu helt brudt.

Albert bøjede sig frem: — Du vil finde mig latterlig sentimental. Men jeg har næsten hver Aften, naar jeg var hjemme, moret mig med at gennemgaa et eller andet af dine Yndlingspartier, og undertiden bildt mig ind, at du stod bag ved, rede til at falde ind

Dette rørte mig. Det var mig et forunderligt Bevis paa noget, jeg ikke før havde skænket mange Tanker.

— Har du aldrig Lyst at synge?

Da vældede det op i mig. Jeg kunde ikke staa imod. Vist var det et Bedrag mod Kolja, men jeg kunde jo ikke fortælle ham, at jeg tog hjem med Albert for endelig engang igen at høre min egen Stemme. Og jeg sang, uden at tænke hverken paa Albert eller Kolja. Jeg bare sang. Tiden løb fra os. Jeg kom først til mig selv, da Jean kom ind og meldte, at der var serveret. Da slog Samvittigheden mig, og jeg kunde ikke hurtigt nok komme afsted.

Albert gjorde Fordring paa selv at køre mig hjem, og jeg lod det ske med Fare for, at hans Middag blev mislykket.

Da vi kørte over Broen, var der en Knude af Vogne, og vi maatte holde nogle Minutter. Albert sagde: — Du ved, Hela, jeg har aldrig ønsket Skilsmisse, og jeg ønsker det heller ikke nu. Men jeg vil ikke prøve at overrumple dig. Du har din frie Vilje og kan tænke over det. Hvad du idag har betroet mig, har jeg allerede glemt og vil aldrig mindes. En Kunstnerinde er ikke som andre, for hende gælder andre Love.

Jeg var ydmyget over Alberts Godhed, rørt over hans

Finhed, men jeg sagde: — Jeg forlanger at blive maalt med samme Maalestok som andre Kvinder. Jeg aner-kender ikke to Slags Moral, en for Kunstnere og en for andre Mennesker.

Albert smilede: — Kunst er i sig selv en Afvigelse fra det normale, som Følge deraf er Kunstneren ikke normal. Sprogbrugen har gjort, at det lyder grimt, men saadan er det. Jeg har altid gjort mig Umage for at forstaa de besynderlige Sider af dit Væsen. Din Fremmedartethed tiltrækker mig — maaske netop, fordi jeg er et moderne Gennemsnitsmenneske. Jeg er normal. Naar jeg holder af din Sang, er det ikke blot Stemmens Vellyd, men den Mærkelighed, at du saa helt kan omskabe dig og blive til et med Rollen. Jeg er ikke blot gift med Hela men med Carmen, med Salome, ja med selve Dronningen af Saba Forstaar du nu, hvad jeg mener? Du har i denne Tid sunget et nyt Parti, og din Stemme har ikke taget Skade deraf.

Vejen var klar og vi suste videre, saa jeg slap for at sige noget.

Kolja lod til at have ventet længe. Det bedrøvede mig. Nu sidder han inde hos sig selv og arbejder. Jeg

har Lyst igen at synge. Jeg kunde synge Natten igenem uden at blive træt.

Albert tilbød mig naarsomhelst at komme og synge for at øve mig. Blot jeg telefonerer, vil han slippe alt og komme for at sidde ved Klaveret.

Men det kan jeg ikke gøre. Alene af Hensyn til Kolja.

2. Oktober.

(K o l i a)

Det løber saa underlig rundt for mig. Jeg kan ikke komme bort fra dette: Hela har været sammen med sin Mand, og hun var oplivet, da hun kom hjem.

Hvorfor gik hun fra ham? Har han bedraget hende? Har hun bedraget ham?

Kunde jeg blot faa ham at se. Helst i Hjemmet. I Helas Hjem. Uset vilde jeg gaa om i hendes Stuer og lede efter hendes Spor. Se at udgrunde hende gennem de Omgivelser, der maa have præget hende. Se at udgrunde hende gennem den Mand, med hvem hun dannede Hjem.

Jeg vilde undersøge Møbler, Billeder, Tæpper, alt, som Detektiven der søger efter Fingeraftryk.

Men til Hela siger jeg: — Hvor det var morsomt, at du traf din Mand!

Hvis jeg nu opsøgte ham for at spørge ham ud om hende! Vilde han tro, at jeg var gal?

Naturligvis vender hun tilbage til ham. Jeg mærker det af den Blæst, der stod om hende, da hun kom hjem,

Men det er jo kun godt. Saa kan Marfa da se, at hun tog fejl.

Jeg har en underlig Trykken i Baghovedet og svært ved at trække Vejret.

Hvorfor skulde han ikke ville tale med mig? Jeg kunde endelig foregive, at det drejede sig om Helas Vel.

Jeg har fem Dage tilbage. Fem Dage. Hvorledes skal man faa alt det, der endnu mangler, presset ind i fem Dage? Selvom man ikke undte sig en Times Søvn. Og jeg trænger til at sove. Hela skulde lukke sine Arme tæt om mig og ikke slippe mig, før jeg vaagnede igen. Jeg har jo lovet at lære hende Russisk, og vi er kun naaet til Bogstaverne. Det kan jeg skrive til Sonja.

Det var mig, der foreslog tre Maaneder. Hela mente, at en Maaned var nok til »det Eventyr«.

Maaske havde tre Maaneder været nok

Hvordan skal jeg bære mig ad med at faa et Billede af Hela som Barn? Som ganske lille Pige Jeg vilde have det hos mig altid. Ingen skulde faa det at se.

Jeg er saa hed og fortumlet.

Bladene falder stærkt. Har de gjort det i flere Dage? Og ser jeg det først nu? Hela er besynderlig oplivet.

Nu gaar jeg ned og telegraferer til Sonja, at jeg først kommer om en Maaned. Saa kan vi altid se til den Tid.

3. Oktober.

(H e l a)

Kolja er syg. Stærk Feber. Han vil ikke have Læge. Han har haft samme Anfald før. Flere Gange. Nu ligger han og døser, men den meste Tid er han paa Grændsen af Vildelse. Jeg maa ikke røre mig ud af Stuen. Hans Øjenkugler gaar under Laagene, som læste han ustandseligt. Og saa taler han Russisk. Det er saa uhyggeligt.

Hvis han ikke faar det bedre til imorgen, er det vel min Pligt at give Sonja Efterretning.

Det kom saa pludseligt. Han er forfærdelig ophidset og urimelig. Det er han aldrig ellers. Inat vækkede han mig. Om jeg ikke havde Billeder af mig selv som Barn? Han vilde have et straks. Da han blev ved, sagde jeg tilsidst, at Albert havde et Album med alle de Billeder, der findes af mig. Jeg skulde skaffe det tilveje. Billederne skulde brændes. Saa vidste jeg, at han var syg. Jeg var meget ængstelig.

Aah, hvor jeg længes efter at synge

Det maa vist være saadan for Drankeren, der er paa Afvænningskur, og saa pludselig smager Vin igen. Og nu kunde jeg jo ikke gaa bort, selvom jeg vilde. En Time eller to kunde jeg ellers godt smutte væk under et eller andet Paaskud. Blot ikke nu.

Kolja har en Evne til at finde de mindste og derfor mest rammende Ord. Men der er Ord, han gaar udenom, som var de giftige. Ord, jeg fremfor alle ønsker at høre. Selvom de var Løgn Sekundet efter, at de blev udtalt. Selvom de var Løgn allerede, medens de gled over Tungen.

Han udtaler dem ikke, for han vil ikke lyve.

Undertiden siger han: — Se, Hela, se det Træ der! Og det er, som om han med disse Ord gav mig det sidste inderste Bevis paa sin Kærlighed.

Han har aldrig sagt »Elskede« til mig. Fordi han ikke elsker mig. Men da burde han heller ikke sige: — Se, Hela, se det Træ der! med den Betoning.

Jeg føler mig saa grændseløs alene, medens han ligger der. Mine Tanker bliver saa tunge.

Som Barn havde jeg en stor Dukke. Min Amme bad mig passe godt paa, at der ikke gik Hul paa den, for saa flød Savsmuldet ud, og Dukken var død.

En Nat kunde jeg ikke sove. Alle frygtelige Muligheder slog sammen om mig. Jeg stod op, klædte min Dukke af, klippede Hul og blev med bare Fødder staaende i Kulden, til min store tunge Dukke blev let og forvandlede til et slapt Hylster.

Rædslen, der greb mig, var saa stærk, at jeg aldrig siden har kunnet tage en Dukke i mine Arme.

Jeg maatte foregribe Begivenhedernes Gang. Saa-
dan var min Natur. For mig vilde det være langt bedre, om jeg kunde springe disse sidste Dage over og staa med det tomme Hylster i Haanden.

Kolja sagde engang, at fordi vi gik fra hinanden, kunde vi dog vedblive at være Venner. Og at der intet var til Hinder for, at vi atter kunde sees.

Nej, Kolja. Du kan være Venner med Marfa og med mange andre. Aldrig med mig. Vi to forstaar ikke hinanden: den første Betingelse for Venskab. Og vore Legemer forstaar hinanden for godt til, at Venskab er muligt.

Jeg har laant dig tredive Dage. Laanet var paa Æresord.

4. Oktober.

Koljas Tilstand er den samme. Men han er mere urolig, som om han ventede noget. Han ligger og ser henimod Døren. Tyve Gange har jeg maattet spørge, om der ikke var Post.

Er det Sonja eller Marfa han venter Brev fra?

Min Stemme har ubetinget vundet i Fylde. Vejrtrækningen er bedre end nogensinde.

Kolja, undertiden er jeg skinsyg paa dig, fordi du bedrager Sonja med mig. Ja, fordi du bedrager Sonja med mig, er jeg skinsyg paa dig. Hvis jeg fortalte dig det, vilde du tro, at jeg var bleven vanvittig. Sligt kan ingen Mand forstaa — og vel de færreste Kvinder. Ordene ser ogsaa latterlige ud. Og dog Naar man elsker en Kvinde, som du siger, at du elsker Sonja, og denne Kvinde er, som du skildrer Sonja, saa gaar man ikke hen og bedrager hende med den første og bedste, der tilfældigt opflammer éns Attraa. Det er ikke smukt. Det er ikke anstændigt. Der falder et galt Skær over den anden. Vist var du i din Ret til at forlade Sonja, hvis du mødte en Kvinde, der stod saa højt

over hende, som hun i dine Øjne staar over mig. Men det, du har gjort, er uforsvarligt. Overfor os alle tre. Selvom Sonja forsvaret det.

Og hvad ved du til syvende og sidst om Sonjas Indre? Gaar hun mere aaben omkring dermed end jeg og alle andre Kvinder? Naar kendte en Mand det inderste i en Kvinde? Naar kendte han de hemmelige Aarsager til hendes aabenlyse Handlinger eller Ord? Kan du se de Tanker, der bevæger sig i Sjælens Løngange?

Ved du, hvor dyrt hun maa betale de Glæder, du har haft med mig? Der er Mennesker, som under det Paaskud at beundre den herlige Natur, tilbagelænet i en magelig Vogn, lader sig slæbe opad Bjærge uden at ænse Hesten, hvis Øjne er blodskudte, og hvis Sekraft er sprængt ud af Overanstrengelse.

Er du saadan, Kolja?

Det var ikke nødvendigt. Dette Offer burde du have bragt din Kærlighed. Du lever for en tung og alvorlig Sag, men i dit Inderste er du mere ansvarsløs end jeg, der indtil vort Møde ikke kendte Begrebet Ansvar. Vandringen gennem disse tredive Dage har gjort mig alvorlig. Sonja har vandret mange Gange tredive Dage ved din Side.

Hun maa være endnu mere alvorlig.

En Kvinde, der elsker, er altid rede til at lade sig spænde paa Pinebænken for den, hun elsker — uden at klage.

Jeg kunde bringe store Ofre for dig, for jeg elsker dig. Sonja elsker dig endnu højere. Hvilke Ofre er ikke hun istand til at bringe?

For en Time siden kom der Telegram til Kolja. Han næsten sprang ud af Sengen for at faa det hurtigere. Jeg kunde se, hvor hans Hænder rystede, medens han flaaede det op. Saa krammede han det sammen, lagde sig tilbage og sagde: — Det var blot Telegram fra Sonja. Et Øjeblik efter var han sovet ind.

Hvor han blev lykkelig over det Telegram

Men til mig siger han ikke, hvad der staar i det.

Hvis jeg telefonerede her fra Hotellet og tog en Auto, kunde jeg være hos Albert i Løbet af et Kvarter. Blot vi havde en halv Time til at prøve de to Arier i sidste Akt. Kolja sover trygt, og jeg kunde saamænd bede madame Barrère sidde hos ham saalænge. Hun har selv tilbudt det, hvis jeg vilde løbe en Tur.

Jeg krymper mig ved at gøre det — og jeg kan ikke lade det være.

Albert var mere overrasket og vist mere glad, end det rigtig huede mig. Jeg fortav Koljas Sygdom. Men jeg var længere borte, end Hensigten var. Da jeg kom tilbage, sov Kolja endnu.

Idag nød jeg ikke Sangen som sidst. Jeg følte mig, som havde jeg stjaalet og var bange for Opdagelse.

Underligt, underligt. Madame Barrère paastod, at Kolja havde sovet trygt den hele Tid og ikke aabnet Øjnene et Nu. Da han for lidt siden slog dem op, var hans første Ord: — Hvor har du været?

Jeg var lige ved at sige Sandheden men tog mig i det: — Jeg var blot lidt ude at trække frisk Luft.

Kolja sagde: — Jeg drømte, du var hos din Mand for at hente Billederne Jeg lo. Men min Latter var vist alt andet end ægte.

Den ene Løgn tager den anden ved Haanden.

Nu gør det mig saa bitterlig ondt, at jeg gav efter for Lysten til at synge.

Kolja er paa Veje til at blive rask. Gud være lovet. Det meste af Natten har jeg maattet sidde paa hans Sengekant og pludre med ham. Han stiller mig de sæ-

reste Spørgsmaal fra min Barndom. Han vil vide Farven paa mine Kjoler, om jeg holdt af Regnvejrs, om jeg var bange i Mørke. Hvad jeg holdt af at spise. Om jeg gik med Haaret i en eller to Fletninger. Lutter Ting, som dog ikke kan interessere en Mand — der ikke netop er syg og som Følge deraf befinder sig i en kvindagtig blødagtig Svaghedstilstand. Jeg maatte nøje gøre ham Rede for, naar og i hvem jeg første Gang var forelsket, hvad jeg da tænkte, hvad jeg følte. Jeg maatte skildre ham Stuerne hjemme; det morede ham, der var saa mange, og at jeg var opvokset med Ridehest. Han maa have været meget fattig, naar vor Smule Velstand kunde gøre saadant Indtryk paa ham. Albert og jeg kommer saa omtrent fra samme Milieu, og vore Fædre var Venner. Det gør meget til en Selvfølge, det binder paa en egen sejjg Maade. Mere end man tror.

Telegrammet slap han ikke ud af Haanden. Herregud, det kunde dog ikke falde mig ind at stjæle mig til at se Indholdet, naar han vil skjule det for mig.

5. Oktober.

(K o l j a)

Telegrammet er kommen.

I to Dage har jeg været syg (det sædvanlige to Dages Feberanfald). Maaske var jeg slet ikke syg, men bildte mig blot ind at være det. For Tiden er alt muligt. Man kan sikkert faa Feber af Spænding. Medens jeg laa og ventede paa Svar fra Sonja, syntes jeg, alt var haabløst. Men jeg vilde bære min Skæbne som en Mand. Hvad man ikke kan faa, maa man opgive. Har man syndet, maa man sone. Saa kom Telegrammet, og jeg ser alt i et nyt, forklaret Lys.

— Bliv saalænge det morer dig!

Hvor det ligner Sonja. Saalænge jeg »morer« mig! Sonja gaar altsaa ud fra, at dette er en fornøjelig Adspredelse.

Jeg viste ikke Hela Telegrammet straks. Jeg var for overvældet. Og siden har Ordlyden hindret mig. Det ser saa krænkende ud overfor Hela. Hela kender jo ikke Sonja, det kunde saare hende, saa hun af den Grund sagde nej.

Jeg maa afvente et passende Øjeblik og sige, at Sonja har givet sit Samtykke. Saa behøver jeg slet ikke at vise Telegrammet. Inat fik jeg Hela til at fortælle om sin Barndom. Det gjorde usigelig godt. Hele Tiden laa jeg med Telegrammet i Haanden og vidste, at jeg ikke skulde miste hende om tre Dage. Alligevel var det, som om det gjaldt at skynde sig, inden det blev forsent. Jeg har været saa oprevet af Angst, at jeg ikke saadan straks kan blive tryk igen.

Det forekom mig, at jeg laa og samlede Forraad til en lang og streng Vinter. Naar der er lukket for Fremtiden, maa man gaa tilbage til Fortiden. Intet er uvæsentligt. Alt er blevet af uhyre Vigtighed.

Er jeg blevet en ynkelig Kryster? Eller hvad gaar der af mig? Har denne Kvinde da rent forvirret mine Sandser, ja min Forstand? Jeg tror ikke, jeg har været rigtig syg. Jeg bare flygtede ind i Sygdommen som i et Skjul overfor mig selv. Jeg er rede til at se den bitreste Sandhed i Øjnene, men hvor er Sandheden?

Hela er ikke den Kvinde, jeg kan leve Livet sammen med. Hun vilde le mig ud, ifald jeg foreslog hende noget saa taabeligt. Vi har jo intet tilfælles. Ved intet om hinanden. Men kan jeg leve uden hende? Kan jeg?

Kan jeg gaa til det Arbejde, jeg kom fra, som man

fra én Stue gaar ind i en anden? Er jeg den samme? Har jeg Lov til det? Jeg skylder jo ogsaa Sonja visse Hensyn.

Hun er den samme. Jeg ser heller ikke anderledes paa hende. Men hun er rykket saalangt bort, at jeg kun skimter hende som et svagt Omrids i Taage.

Hvert Ord, jeg fra nu af vilde veksle med Sonja i denne Sag, maatte blive en Løgn — eller det som værre var.

I det Par Dage, jeg har ligget, vendte en og samme Tanke uophørlig tilbage: Jeg ønskede Døden i Helas Arme. Nej, ikke det. Men Døden Ansigt til Ansigt med Hela. Døden med Hela siddende paa min Sengekant, bøjet over mig. Selv for Sonja vilde det være det bedste. Saa behøvede hun ikke at faa noget at vide.

Og var det sket, saa havde jeg dermed brændt mig saaledes ind i Helas Sind, at hun aldrig var blevet mig kvit. Dertil er det kommet. Det er det, jeg vil. Jeg vil vide Hela i en Klostercelle.

Hun maa ikke gaa fra mig, slippe mig, uden at jeg nogensinde helt har ejet hende. Og jeg kan ikke komme til at eje hende. Jeg ved ikke, hvoraf hun bestaar.

Men kendte jeg hende, vidste jeg alt om hende, alt i hende, vilde det gøre Skilsmissen lettere?

Hela er en Labyrint, hvori jeg famler om i Blinde. Deraf bliver man sindsforvirret. Fandt jeg Udgangen — jeg vendte sikkert om og forvildede mig med Vilje.

Noget i mig hader hende, for det Overtag, hun har faaet over mig. Har jeg Tid at lade mig opholde af Fruentimmerhistorier? Er jeg ved at svigte mit Land?

Men kan en Mand, der har heftige Tandsmerter, løse svære matematiske Opgaver? Jeg mener nej. Hela er blevet en Pine, der river og slider i min inderste Marv . . Jeg kan føle Tanken om hende som en ren fysisk Byrde, som jeg allerhelst vilde kaste fra mig. Det nytter blot ikke.

Jeg var en fri Mand. Sonja havde gjort mig dertil. Nu er jeg mere bundet end den Ægtemand, der paa Skridt og Trit belures af en skinsyg Kone. Forsøgte hun at binde mig, hvilken Vellyst at sprænge Baandene. Men Hela — — Hela vil jo slet intet. For hende er jeg afgjort, jeg fristes til at sige afdød, naar de tredive Dage er omme. Er den Episode endt, begynder hun paa en ny, der varer andre tredive eller tredsindstye.

Det er ikke mere en Sag, der angaar Blod og Nerver. Kvinden Hela beruste mig, som ingen anden. Paa det Omraade er alt i Orden. Vi har begge faaet, hvad vi søgte og mere til. Det er Hela som Menneske, jeg nu er

knyttet til. Hvem er hun udenfor mig? Hvem er hun med mig? Hvor er den Hemmelighed, jeg aner, men som jeg hamrer mine Hænder tilblods for at trænge ind til!

Spurgte jeg Hela: — Elsker du mig? vilde hun uden Tvivl svare ja. Saafremt det var Sandhed. Og var det Løgn, vilde hun ogsaa sige ja, fordi hun mærkede, det var det, jeg trængte til at høre.

Nu har vi snart tilbragt en Maaned i det Paris, hun kalder mit. Det andet, det der var hendes, har vi ikke berørt. De faa Gange, jeg lod mig overtale til at ledsage hende paa en af de fornemme Restauranter, hvor hun var vant til at komme, har jeg følt mig beklemt, nedværdiget, fordi jeg ikke kunde finde Tonen. Fordi jeg ikke ejer den Overlegenhed, der hører til i de Kredse.

Naar jeg nu gaar paa Gaden med hende, fornemmer jeg for hvert Skridt, at hun gaar i sin Forgangenhed, og jeg paa den anden Side af en Kløft, der er bredere end Seinen. Jeg kan ikke mere raabe hende op. Har jeg nogensinde kunnet det? Har hendes Mand kunnet det? Hvordan lyder hendes Stemme, naar hun taler med ham? Hvordan sidder de til Bords sammen? Hvorledes var deres Dage? Hvorledes var deres Nætter?

Nej, det er ikke det, jeg vil vide. Det er noget andet,

noget dybere, mere inderligt, mere væsentligt. Netop det, som jeg ikke har delt med hende.

Hun kan ikke bestaa kun af det, som jeg kan se med mine Øjne, fatte med mine Hænder. Hun bærer noget inde i sig, der gør hende forunderlig stærk og urokkelig. Noget, der gør hende friere end andre Kvinder. Noget, der gør, at hun kan kaste mig fra sig, naar Timen slaar — og gaa videre, som var intet sket.

Hela har givet mig alt, hvad en Kvinde kan give en Mand. Og Hela har beholdt sig selv — for sig selv.

— — —

Jeg tør ikke foreslaa hende at blive. Jeg er bange for hendes Svar.

Jeg er fuldkommen slap og energiløs. Naar jeg har været inde hos hende en halv Time, finder jeg et Paaskud til at liste ind til mig selv. Hun maa synes, det er underligt, men jeg kan ikke andet.

Idag er det Fuldmaane. Atter Fuldmaane. Naar vi har spist til Aften, gaar vi ud. Ogsaa det frygter jeg. Hvor skal jeg gaa hen med Hela, naar Fuldmaanen er over os? Der har før været Fuldmaane paa Himlen for os. Og jeg kendte ikke min Besøgelsestid.

Hvis jeg som i Eventyrene kunde komme med et ene-

ste Ønske og vide, at det blev opfyldt, jeg vilde uden Betænkning forlange et Barnebillede af Hela.

Men jeg har mere end tre Gange bedt hende derom. Sidste Gang lo hun.

Vi sad sammen i Sofaen uden at tale. Jeg ved ikke hvor længe. Vi saa paa hinanden. Solen gik ned, medens vi sad der. Det var, som om en usynlig Haand klemte Blodet ud af mit Hjerte. Jeg vilde bede hende blive en Maaned endnu, Ordene kom ikke over mine Læber.

Mand dig op, min Ven, du gør en ynkelig Figur paa den Maade.

5. *Oktober. Nat.*

(H e l a)

— Hold op, eller du dræber mig!

Det var Ordene. — Hold op, eller du dræber mig ..

Og nu gaar han frem og tilbage inde i sin Stue, frem og tilbage. Jeg sidder her, og tør ikke gaa ind til ham.

Hvorfor gjorde jeg det? Hvis jeg ærligt ransager mit Indre, er der noget, som forfærder mig. Jeg vidste, at jeg havde burdet tie. Jeg følte, at det var min Pligt. Men jeg kunde ikke lade være. Var det Fuldmaanens Værk denne Gang? Eller var det min Forfængelighed, at jeg dog ikke kunde gaa fra ham, uden at han skulde vide? Naar vi er langt borte fra hinanden, vil jeg altid høre hans rastløse Skridt. Frem og tilbage, frem og tilbage.

Var Værelset blot større. Eller var Muren blot tykkere.

Dagen var saa stille og fredelig. Vi sad hjemme, til det blev mørkt. Kolja var helt rask igen, kun træt efter Feberen. Jeg bad ham spille lidt for mig, og han tog den gamle Balalaika, der skal være min eneste synlige Erindring om denne Maaned.

Han spillede ganske sagte, som mild Natteregn, men

lidt efter holdt han op: — Jeg er saa underlig træt i Hænderne

Og vi sad i Mørke uden at tale, til Stuen blev helt mørk. Jeg var ham saa nær, at jeg hørte Uret tikke i hans Lomme og hørte hans Hjertes alvorlige Banken. Da var det, som om en usynlig Haand tog om mit Hjerte og pressede hver Blodsdraabe ud. Tilbage blev kun en stor Tomhed. Jeg ønskede, at Kolja vilde sige: — Hela, det er, som om en usynlig Haand presser Blodet af mit Hjerte! Men Kolja tav og tænkte paa sit Telegram og paa Sonja.

Fordi det var Fuldmaane, gik vi ud.

Over paa de store Boulevarder. Kolja købte Blomster til mig. Hvor er det længe siden, at jeg vaagnede til-dækket med Koljas Blomster! Da han betalte, tabte han en Mønt. Jeg sagde: — Det var vist et Guldstykke! Jeg troede det ikke, men vilde blot se ham bukke sig igen og lede som dengang i Berlin.

Kolja bukkede sig ikke.

Blomsterne faldt fra mig, en efter en, som de tredive Dage. Hvergang jeg tav, sagde Kolja: — Det gør saa godt, naar du taler, bliv ved. Men indeni var jeg tom. Ikke en Blodsdraabe i mit Hjerte. Og Kolja svarede ikke: — Tænker du paa den Nat i Berlin?

Vi steg op til Montmartre, til Sacre Coeur. Vi gik i Paris, men alle mine Tanker var faret vild i Berlin.

Overalt Musik. Jeg tænkte: Hvor maa det være underligt for et Menneske, der med tilbundne Øjne knæler paa Skafottet og venter paa Øksens Fald og saa i det fjerne hører Karruselmusik.

De smaa Kafeer behængt med kulørte Lamper. Et Optog af glade Studenter. Sceneriet i »Louise« forekom mig mere virkeligt end denne Virkelighed.

Kolja stod og drømte. Under os laa Seinen, men hans Flod hedder Borodino. Da tog han min Haand: — Lad os blive sammen en Tid endnu og prøve

— Hvad skulde vi prøve? Jeg tog Haanden til mig. Medlidenhed hjælper ikke her. Vi gik langsomt nedad. Fødderne som Bly. Jeg mærkede, at heller ikke Kolja kunde gaa længere. Vi sank om paa et af Trinene. I de stille krøgede Gyder gik gamle Mænd og Kvinder og rodede i Skarnbøtterne efter Brødskorper. Radmagre Katte strøg forskræmt langs Husmurene. Vidt og bredt ingen Glæde.

Kolja sagde ikke: — Husker du for en Maaned siden i Berlin? Men han lagde Hovedet i mit Skød: — Syng for mig, Hela. Syng for mig, som du plejede at synge for din Moder!

Det var ikke kun Forfængelighed. Ikke *kun*. Jeg vilde give ham noget af mig selv med paa Vejen. En Smule af den Sjæl, han ikke tror, jeg har.

Aldrig har jeg vidst, at en Mand kunde græde saadan. Mit Skød rystede af hans Hulken. Men jeg sang. Til han vendte Ansigtet mod mig: — Hold op, eller du dræber mig

Han har ikke sagt: — Er du Alma Colbert? Men jeg ved, at han ved det. Hans Blik har sagt det.

Vi gik langs Seinen. Pludselig slog han bagfra Armene om mig: — Har du Mod?

For en Maaned siden havde jeg ikke tøvet med Svaret.

Da havde det været en Vellyst at gaa i Døden sammen med Kolja. Nu kunde jeg kun smile som ad en Barnagtighed. Og bagved Smilet laa Tanken om min første Genoptræden.

Jeg sagde: — Kolja, du har jo et Arbejde, der venter dig, og du har Sonja, der venter dig

Da stak han Haanden ned i Lommen og rakte mig det forkrøllede Telegram: — Læs!

— Bliv saa længe, det morer dig

— Morer det dig længere, Kolja?

Ja, og saa gik vi hjem. Og nu gaar Kolja frem og tilbage, frem og tilbage inde i sin Stue.

Eventyret er ude.

Næstsidste Dags Morgen.

(K o l j a)

Den dødsdømtes næstsidste Dags Morgen. Jeg har oplevet det store Under, og det dræber mig.

Paa det har jeg ubevidst ventet alle disse Dage. Det er Hela. Det et Hela. Af det bestaar Hela.

Alma Colbert, Hela, Alma Colbert, Hela

Kan man miste, hvad man aldrig har ejet? Jeg har mistet, hvad jeg aldrig har ejet.

Den, der har set ind i Himlen, maa dø. Jeg har set ind i Himlen, og jeg maa dø.

Vilde Hela ikke misforstaa det, vilde jeg bede hende gaa idag. Jeg har ikke Kræfter til at oppebie endnu en Morgen. Vi var ude under Fuldmaanen. Den sad til Doms over mig.

Først havde jeg en besynderlig Fornemmelse, som om vi ledte efter et dyrebart Minde. Saaledes som man søger sine Forældres Grave, naar man forlader Landet for mange Aar. Jeg købte ogsaa Blomster.

Det var den samme Maane som i Berlin. Ikke en lignende, men den samme. Det samme sølverne Under.

Et Genfærd, der griber efter Morderens Haand i det Nu, han vil hæve Skatten.

For jeg begik et Mord hin Nat i Berlin. Det er det, jeg nu maa sone, med mit Liv, siden intet mindre forslaar.

Da jeg købte Blomster, tænkte jeg: — Nu taber du igen en Mønt som dengang. Og Mønten faldt klingende til Jorden. Hela sagde: — Det var et Guldstykke. Tag det op, Kolja! Jeg kunde ikke. Det var umuligt. Jeg grebes af Rædsel. Sonjas Telegram brændte mig i Lommen. Ordene brændte mig paa Tungen. Hurtigt, hurtigt, inden det bliver for sent. Alma Colbert! Jeg maa vænne mig til det Navn. Jeg bad Hela tale. Ordene hang om hende som tunge Lodder, der hindrede hende i at svæve bort i Sølvglansen.

Med Haanden knuget om Telegrammet bad jeg: — Lad os prøve en Tid endnu! Det var kun Indledningen. Alle Ordene var der. De laa i Rækkefølge, det ene tæt ved det andet.

Men Hela gjorde dem overflødige. Madame Colbert smilede. Madame Colbert smilede ad min Taabelighed.

Og dengang vidste jeg ikke, hvem hun var. Den blege Pige. Verdensdamen. Kvinden inde bag Glasruden.

Vi sad paa et af de smalle Trin. Traadt af Millioner Fødder, trætte som vore. Maaske havde jeg Feber igen.

Jeg tænkte: — Nu kan Drømmen begynde. Nu fører Hela mig til Flodbredden. Der venter hendes Baad. Hun gaar ombord, og langt ude fra vinker hun mig det sidste Farvel. Men endnu vidste jeg ikke, hvem hun var. Endnu vidste jeg ikke Navnet paa den Sølvglans, der ombølgede hende. Navnet paa det Usynlige, hvoraf hun bestaar.

Da jeg bad hende synge, ventede jeg at se for mig Hela som Barn, og at høre hende med en lille inderlig barnlig Røst synge, som hun plejede at synge for sin franske Moder.

Men da jeg havde sagt det, skød en iskold Frygt igennem mig. Jeg vilde have lagt Haanden over hendes Mund og bedt hende tie. Min Haand var lam, som min Tunge har været det i denne Tid, der danner Begyndelsen og Afslutningen for min Tilværelse. Det var for sent. Skæbnen lader sig ikke opholde af et Menneskes Ønske.

Hela sang. Jorden sang. Himlen sang. Floden dernede sang. At jeg ikke blev afsindig i Aabenbaringens Nul Denne Røst har jeg holdt i mine Arme tredive Nætter igennem. Og i tredive Dage har den fulgt mig hver Time. Denne Røst. Har jeg kaldt Alma Colbert en Skøge? Eller drømmer jeg det kun? Har jeg haanet hende overfor Hela? Naar Salighed er paa sin Højde, forvand-

les den til Smerte. Og Smertens Styrke er lig med Salighedens: — Hold op, eller du dræber mig! Jeg kunde have sagt: — Bliv ved, og lad mig dø! Hvordan mon det føles, naar et Hjerte brister? Mit bristede jo ikke. Men jeg selv brast. Jeg var Strengen, hvorpaa hun gned Tonerne frem, og Strengen brast.

Jeg har ikke vovet at spørge hende: — Hvorfor fortav du dette for mig? Jeg ved jo Grunden.

Maanen sad til Doms over mig. Jeg har ført den Kvinde, jeg elsker, ind i et Utugtshus og behandlet hende, som man behandler Kvinder der. Hun tilgav mig. Hun var saa højt hævet over det Smuds, jeg sølede hende ind i, men hendes Røst forstod og bar Nag og tog Hævn.

For anden Gang har jeg villet dræbe Hela. Hela og mig selv. Jeg vilde, at Vandet skulde lukke sig over Aabenbaringen.

— Har du Mod?

Madame Colbert smilede.

Da jeg som Barn stjal Pirogier fra min Moder, og hun græd, sagde jeg: Tilgiv! Da jeg første Gang svigtede Sonja, og hun græd, sagde jeg: Tilgiv! Nu er Ordet slidt op, og der findes intet andet, der kan erstatte det. Hvis jeg nu sagde til Hela: — Tilgiv! vilde Alma Colbert løfte Hovedet som hin Maanenat, da jeg laa i Rende-

stenen og rodede efter en snavset Mønt. Og hun vilde smile.

Dette Værelse er blevet en Celle, hvor jeg afventer Dommens Forkyndelse. Hela har en Verden, jeg har en Celle.

Hvis jeg nu aabnede Døren og paa mine Knæ krøb ind til hende og bad hende: — Syng! Hun vilde synge som iaftes, og jeg vilde som iaftes sige: — Hold op, du dræber mig!

Midt inat havde jeg en ubændig og vanvittig Lyst til at gaa ned paa Gaden, over paa den anden Side, ind til Operaen. Jeg vilde skaffe mig Adgang, gaa gennem alle Etager, med min Haand stryge langs Murene, langs Løgerækkerne, langs Stoleryggene. Overalt hænger Helas Stemme ved. Den, der er alles Ejendom, kun ikke min. Jeg overvandt mig selv. Men nu gryer Dagen, og jeg er ikke sikker mere.

Hela kan forlade mig. Gaa ud af mit Liv, som jeg er gaaet ud af Sonjas, for aldrig at vende tilbage. Men hun kan ikke hindre mig i hver Aften, naar hun synger, at gaa rundt og rundt om Bygningen for at samle de Toner op, der trænger ud gennem Murene.

Jeg er gal, men har akkurat saa megen sund Fornuft igen, at jeg ved det.

6. Oktober.

(H e l a)

Jeg er ved at pakke Kuffert. Med hvert Stykke Tøj, er det, som jeg lægger en af de tredive Dage i Kiste. Naar det sidste er lagt ned, skrues Laaget paa, og Liget af den laante Maaned synker i Graven. Fru Sonja, De er klogere end jeg og stærkere end jeg, men De skulde alligevel ikke have skrevet det Ord i Telegrammet. Jeg var i tung Skyld til Dem, nu er vi kvit. Jeg har betalt Gælden til sidste Hvid.

Men inden jeg gaar, vilde jeg saa inderlig gerne have takket Kolja for tredive Aar levet i tredive Dage.

Jeg har nu prøvet mig selv og ved, at jeg kunde ikke begynde forfra igen. Er man naaet til Verdens Ende, gaar Vejen ikke længere. Nu er Spørgsmaalet det: Hvor skal jeg gaa hen?

Endnu igaar var der en Mulighed for at vende tilbage til Albert. Hvorfor er denne Mulighed umulig idag? Endnu igaar var Hela en Person og Alma Colbert en helt anden. De to havde intet tilfælles. Den ene levede for en uigengældt Kærlighed, den anden for sin Kunst. Den

ene hørte til i disse smaa Stuer, den anden ude i den store vide Verden. I et eneste Nu smeltede de to sammen, og nu kan de ikke mere adskilles. Endnu igaar havde jeg kunnet leve fredeligt og nogenlunde sørgløst hos Albert. Min Rørelse over hans Ædelmod og Godhed vilde have gjort det muligt. Jeg havde formaaet i Kraft af min Vilje og den haarde Nødvendighed, naar jeg gik ud af denne Stue, da ikke at se tilbage hverken i Tanke eller Handling. Jeg vilde da ikke have bedraget Albert. Den Alma Colbert, han elsker, vilde have været den samme. Da var der ingen Sammenhæng mellem hende og Kvinden, der betalte de blodige Renter af sit tredive Dages Laan. Nu er de to Et. Fra nu af er det Kolja, jeg synger til. Kolja jeg synger for, hvad enten vi er Tusinder af Mile fra hinanden, eller han sidder nede i Salen. *For Kolja, til Kolja.*

Til Kolja, der siger: — Hold op, eller du dræber mig.

Men synge vil jeg. Synge maa jeg. Jeg? Hvilken jeg? Her staar jeg og pakker Kuffert — med større Omhu, med større Omtanke, end da jeg pakkede i Berlin. Denne Kuffert er det ogsaa værd. Hvert Klædningsstykke er jo fyldt med Kolja, hver Fold, hver Søm. Hvor har jeg haft mine Tanker, at jeg mente med denne Kuffert at

kunne gaa ind i Alberts Hjem! Denne Kuffert er denne Stue, Medvider i al den Lykke og al den Smerte, Dagene har rummet.

Kolja, Kolja, kunde jeg faa Lov blot en eneste Gang at synge dig i Søvn

Hvordan tager to Mennesker Afsked? Hvad er det at tage Afsked?

Var det ikke bedre at skilles uden Ord? For os to, hvem Ordene aldrig hjalp til at finde Vej?

7. Oktober.

Jeg er ganske rolig.

— — —

Nat.

Hun er borte. Kunde jeg blot sove. Jeg er ganske rolig. Jeg har ikke grædt.

Hendes Duft hænger endnu ved Værelset, derfor bliver jeg. Ingen faar Lov at komme ind.

Kunde det ikke tænkes, at hun kom tilbage? For at hente noget, hun havde glemt? Eller for at sige noget, hun havde glemt?

Hun gik ganske langsomt over Gulvet. Jeg vidste, nu! NU! Jeg tog mig vist til Panden, som for at afværge Slaget.

— Nu gaar jeg, Kolja!

Jeg faldt ikke ned og kyssede hendes Fødder.

— Gaar du? Hendes Dragt var violblaa.

— Levvel, Kolja. Og Tak!

Jeg ved ikke, om jeg sagde det samme, eller om jeg tav.

— Følger du mig ikke ned?

En Mand skriger ikke. Derfor stod jeg, som havde jeg ikke hørt Ordene. Hela blev staaende. Hela gik hen til Døren. Den violblaa Farve var ikke mere i Stuen. Trappen har atten Trin. Hvorfor atten? Atten Gange hørte jeg hendes Fod, som atten Hjerteslag, svagere og svagere. Saa blev der stille.

Jeg har sat Stolene paa Plads. Den lille forgyldte Stol saa saa underligt paa mig. Den satte jeg udenfor Døren. Den bebrejdede mig noget. Og jeg kan ikke taale Bebrejdelser nu. Ikke nu.

Marfa har været her. — Hvad vil du? — Var det ikke igaar, du sagde, at hun rejste?

— Gaa! Sagde jeg.

Aften.

Jeg sidder med Overfrakke paa. Her er saa koldt. Hvorfor fik jeg ikke Barnebilledet?

Nat.

Jeg fryser. Da Kosakkerne forfulgte mig paa Borodinos Isflader, var det ikke saa koldt under mine Fødder som nu. Jeg har været rundt i alle Kroge og ledt og ledt. Noget maa hun dog have glemt. Kvinder glemmer altid. Et Lommetørklæde. En Haarnaal. Hela har intet glemt. Jeg mærker ikke mere hendes Duft. Jeg fryser bare.

Fryser

EFTERSKRIFT.

De to Mennesker, der skrev — hver for sig og for sig alene — disse Dagbøger, er ikke mere.

Ved et Tilfælde kom den ene af deres Efterlevende — jeg føler mig ikke berettiget til at røbe, om det var Sonja eller Albert — i Besiddelse af begge Manuskripter. Vedkommende har efter Aars Forløb besluttet sig til at lade Dagbøgerne udkomme, i Fornemmelsen af, at disse to menneskelige Dokumenter udgør et tragisk Hele.

Man betroede mig nu ikke blot at anordne Udgivelsen, men, hvad der var ulige mere vanskeligt, at oversætte begge Manuskripter, hver fra sit Sprog, og forøvrigt foretage saadanne Ændringer, Beskærelser og Tilføjelser, der maatte anses for nødvendige.

Jeg har haft et højst besværligt Arbejde med Oversættelsen og et endnu større med Tilpasningen af Manuskriptet, der ikke var tiltænkt Læsningen af nogen tredje Person. Til at begynde med havde Kolja og Hela bredt sig i deres Dagbøger i en ganske overvældende Grad, saa

der maatte beskæres til mere end Halvdelen af Originalen. Saa vrimlede Dagbøgerne med smaa Fejlhuskninger, smaa Uforstaaeligheder, smaa Selvmødsigelser. Saa var de — hvad mange muligt vil finde, de endnu er — af en altfor stor Intimitet. Jeg klippede og jeg skar. Omsider havde jeg hugget Hæl og klippet Taa, til der blev en forkroblet Kineserfod ud af det Hele, og jeg maatte atter prøve at faa visse afhuggede Dele til at vokse. De var ikke ret villige. Endelig havde jeg af Diskretion overfor de to Afdøde, hvoraf jeg har kendt den ene en Smule, fundet paa at lade dem hænge og svæve i det Blaa, uden blot at antyde, hvad de tog sig til i det borgerlige Liv. Men jeg blev gjort opmærksom paa, at dette virkelig ikke gik an. Paa den anden Side kunde jeg ikke gøre dem opsporlige ved helt at forraade Sandheden.

Tilslidst blev jeg træt og erklærede: nu kan jeg ikke mere. Og derved blev det.

Med mit Vidende har jeg ikke udeladt noget væsentligt, men kun Koljas mange filosofiske, og ofte Sagen uvedkommende, Indlæg og Helas lovlig megen Snakken om sin Kunst og sine Lidelser. Paa et enkelt Sted — Maanenatten i Berlin — har jeg maattet snitte dybere, end jeg ønskede, Koljas Skildring var ikke egnet til Tryk,

skønt den forekom mig at være det bedste i hele hans Optegnelser.

Det er klart, at begge, næsten hver af Pariserdagene har givet et Resumé over, hvor de har været, og hvad de har set. For en Psykolog var disse Skildringer i deres Forskel og Ensartethed en hel lille Guldgrube, men for den almindelige Læser kunde det kun virke trættende. Derfor tog jeg dem ud.

Stilen Ja, her er jeg mig bevidst at have begaaet store Synder. Jeg har sikkert fordærvet meget, idet jeg »forbedrede«. Men medens det ene af Sprogene var mig saare fortroligt, beherskede jeg ikke det andets Udtale. Begge skrev de særdeles godt for sig. Dog tillod de sig at sjuske ulideligt, hvilket er forstaaeligt, naar man erindrers, at begge Manuskripter blev til indenfor det samme Tidsrum, der omsluttede deres korte Kærlighedshistorie. Jeg har, naar Sandhed skal siges, ikke gjort mig Umage for at bevare Stilen, hverken for den enes eller for den andens Vedkommende.

Havde Manuskriptets Arvtager valgt at gaa til en anden med dem, var Resultatet blevet et meget afvigende fra dette. Men med frelst Samvittighed kan jeg sige: jeg har gjort mit bedste.

Nu ønsker de fleste Læsere uden Tvivl at erfare, hvor-

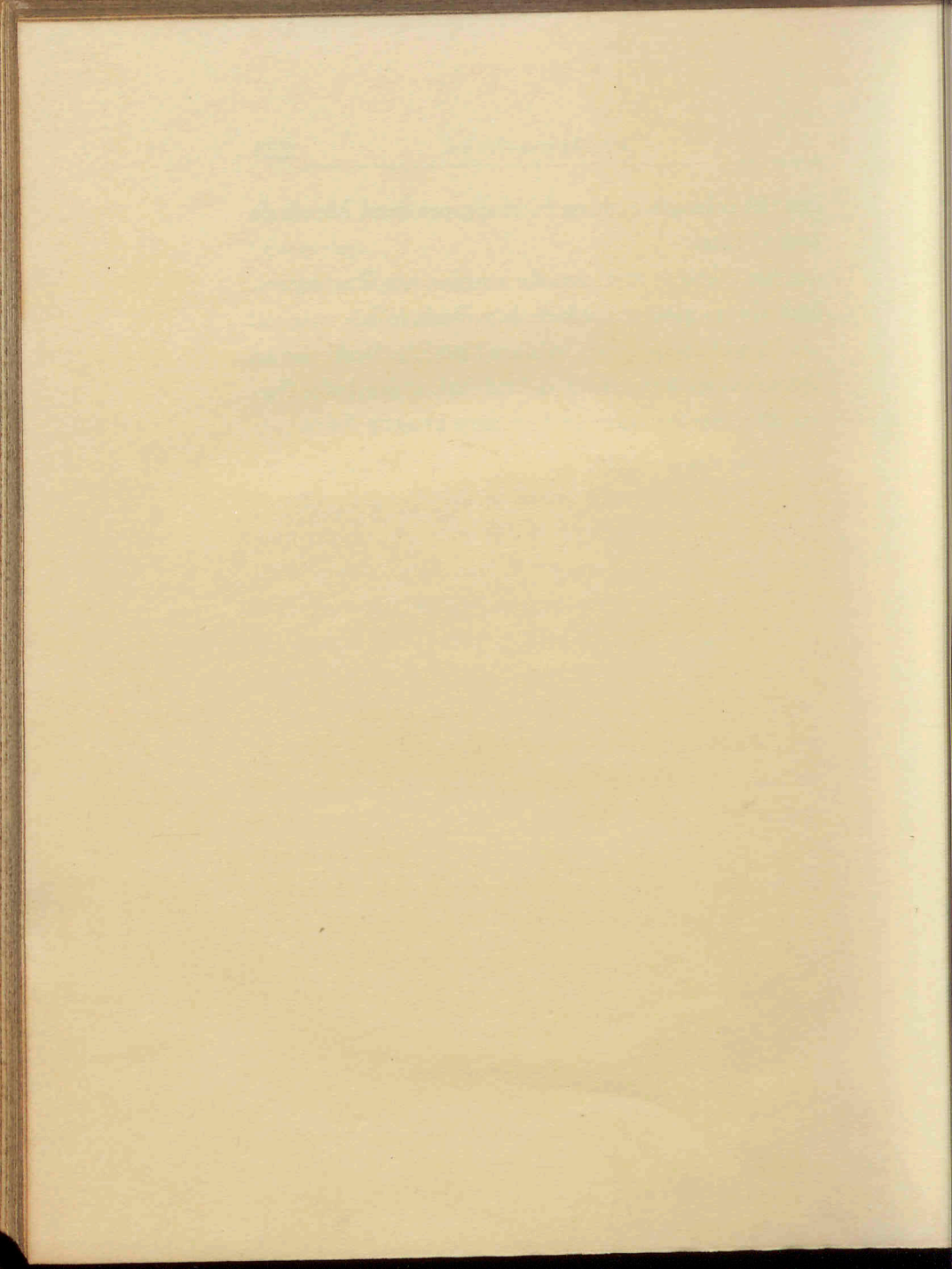
dan det siden gik Helt og Heltinde, paa hvad Maade de kom af Dage.

Jeg beklager, men den, der overgav mig Dagbøgerne, bad mig saa mindeligt at lade dette Punkt hvile.

Originalmanuskriptet forbliver i mit Eje. Skulde jeg ad Aare faa Skrupler, er det jo tænkeligt, at jeg beder Forlæggeren om at udgive det i en mere nøjagtig Form.

Thurø, Oktober 1920.

Karin Michaëlis.

I FJØR UDKOM:

KARIN MICHAËLIS:

DON JUAN — EFTER DØDEN

Om denne Bog skriver Bladene:

»Fru Karin Michaëlis hører til de Forfatterinder, der altid er i Stand til at berede deres Publikum en Overraskelse. Hendes nye Bog er en saadan — for maa det ikke kaldes en Overraskelse, naar en Kvinde paa en Maade gør sig til Defensor for Don Juan-Typen — den, som alle Kvinder ellers er enige om at forkætre?«

»Gennem sin Bog fører Fru Michaëlis Beviset for sit udtalte Paradoks: saa stor kan *Charmen* ved et Menneskes Væsen være, at alt andet glemmes og bliver underordnet — moralsk Værdi, Aandsevner osv. — *Charmen* er stærk og rig nok til at gøre selv den svageste Forbindelse med en saadan Mand til en Oplevelse, som har Værdi for Livet.«

»Udmærket skrevet er denne Fru Michaëlis' sidste Bog, og den vil sikkert blive læst med Interesse.«

